

ORDINUL

mun. Chișinău

“ 30 ” iunie 20 26

Nr. 289

Cu privire la aprobarea Planului de dezvoltare al laboratoarelor din cadrul I.P. Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor pentru perioada 2026-2032

În conformitate cu prevederile pct.2 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, în vederea executării acțiunii nr.68 din Capitolul 12-Siguranța Alimentară, Politici Sanitare și Fitosanitare, Cluster 5, Resurse naturale, agricultură și coeziune, din Hotărârea Guvernului nr.306/2025, în scopul implementării indicatorului de rezultat, pentru subdomeniul SPS, Reforma 8, măsura 25, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, în temeiul pct.10 sbpc.10.12 și 10.18 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.345/2026,

ORDON:

1. Se aprobă Planul de dezvoltare al laboratoarelor din cadrul I.P. Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor pentru perioada 2026-2032 (denumit în continuare Plan), conform anexei la prezentul ordin.

2. Se pune în sarcina directoarei I.P. Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, Tatiana Rotari:

2.1. asigurarea implementării Planului, în conformitate cu obiectivele generale și specifice, acțiunile și termenele prevăzute de acesta;

2.2. elaborarea și aprobarea Planului de acțiuni cu stabilirea activităților, responsabililor, indicatorilor de performanță a riscurilor și surselor de finanțare, în termen de 30 de zile de la data aprobării prezentului ordin;

2.3. menținerea și extinderea domeniilor de acreditare a laboratoarelor conform standardului ISO 17025/2018, inclusiv validarea și implementarea metodelor noi, în

Planului, conform legislației Uniunii Europene și standardelor internaționale (ISO, WOA, IPPC);

2.4. asigurarea participării specialiștilor din laborator la teste de competență (Proficiency Testing) și comparații interlaboratoare organizate la nivel național și internațional, în scopul menținerii performanței angajaților;

2.5. asigurarea dezvoltării competențelor profesionale ale personalului, prin programe de instruire, perfecționare și specializare;

2.6. cooperarea cu laboratoarele de referință ale Uniunii Europene și cu alte laboratoare internaționale de referință, inclusiv prin stabilirea contactelor în vederea participării specialiștilor la programe de instruire și schimb de experiență;

2.7. raportarea Planului de acțiuni privind implementarea Planului, trimestrial până la data de 10 a lunii următoare pentru trimestrul anterior și anual până la data de 30 ianuarie al anului următor pentru anul precedent.

3. Direcția planificarea, evaluarea riscurilor și managementul calității, va asigura coordonarea implementării Planului și raportarea progreselor pe platforma electronică a Cancelariei de Stat.

4. Prezentul ordin intră în vigoare la data semnării și se publică pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a I.P. Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor.

4. Controlul asupra executării prezentului ordin îl exercită personal.

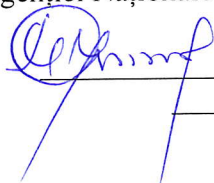
Director general adjunct

Mihail JEREGHI

Prezentul ordin este semnat în conformitate cu prevederile Ordinului nr.19-d/b din data de 25.06.2026, cu privire la delegare.

Anexa la Ordinul ANSA nr. 289 din 30.06.2026

Aprobat:
Mihail JEREGHI,
Director general adjunct al
Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor

_____ 2026

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Planul de dezvoltare a laboratoarelor din cadrul I.P. Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor pentru perioada 2026-2032

Grupul de lucru:
Rotari Tatiana
Curchi Diana
Bert Popping
Lali Madzgarashvili

Chișinău 2026

CUPRINS

1. Introducere

- 1.1. Contextul elaborării Planului de dezvoltare al laboratoarelor I.P. CNSAPSA
- 1.2. Rolul și mandatul I.P. CNSAPSA

2. Prezentarea instituției

- 2.1. Istoricul și evoluția I.P. CNSAPSA
- 2.2. Misiunea, viziunea și valorile instituției
- 2.3. Structura organizatorică
- 2.4. Domeniile de activitate ale I.P. CNSAPSA

3. Analiza situației actuale

- 3.1. Capacități analitice și infrastructură
- 3.2. Echipamente și tehnologii disponibile
- 3.3. Resurse umane și competențe profesionale
- 3.4. Sistemul de management al calității
- 3.5. Acreditarea și recunoașterea internațională
- 3.6. Situația financiară și sursele de finanțare

4. Analiza SWOT

5. Viziunea strategică

- 5.1. Viziunea de dezvoltare până în 2032
- 5.2. Principii de dezvoltare
- 5.3. Direcții strategice prioritare
 - 5.3.1 Domeniul siguranței alimentelor
 - 5.3.2 Domeniul sănătății animale
 - 5.3.3 Domeniul sănătății plantelor
 - 5.3.4 Domeniul calității produselor (certificare)
 - 5.3.5 Dezvoltarea subdiviziunilor regionale

6. Planul de investiții

- 6.1. Modernizarea infrastructurii
- 6.2. Dotarea cu echipamente performante
- 6.3. Surse de finanțare

7. Implementarea Planului de dezvoltare al laboratoarelor I.P. CNSAPSA

- 7.1. Plan de acțiuni

8. Dispoziții finale

1. Introducere

Dezvoltarea unui sistem modern de laboratoare reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru funcționarea eficientă a sistemului național de control oficial și pentru implementarea politicilor publice în domeniile siguranței alimentelor, sănătății animalelor, sănătății plantelor și evaluării conformității. În contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, laboratoarele au un rol determinant în asigurarea aplicării uniforme a legislației naționale armonizate cu acquis-ul Uniunii Europene, prin furnizarea unor rezultate analitice credibile, comparabile și recunoscute la nivel internațional.

Transformările economice, dezvoltarea comerțului internațional, apariția noilor riscuri biologice și chimice, evoluția continuă a cerințelor legislative și progresul tehnologic impun adaptarea permanentă a infrastructurii de laborator și consolidarea capacităților instituționale. În acest context, modernizarea laboratoarelor nu reprezintă doar o investiție în infrastructură și echipamente, ci o investiție în consolidarea încrederii în sistemul național de control oficial, în protecția sănătății populației, a sănătății animalelor și plantelor, precum și în dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar.

Planul de dezvoltare a Centrului Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor (I.P. CNSAPSA) pentru perioada 2026–2032, stabilește cadrul strategic pentru dezvoltarea instituției în următorii șapte ani și definește direcțiile prioritare necesare consolidării capacităților instituționale și analitice, în concordanță cu prioritățile naționale și europene. Documentul este fundamentat pe evaluarea situației existente, analiza necesităților de dezvoltare și recomandările formulate în cadrul evaluărilor naționale și internaționale privind infrastructura laboratoarelor.

Planul promovează o abordare integrată a dezvoltării I.P. CNSAPSA, bazată pe modernizarea infrastructurii, dezvoltarea și acreditarea continuă a metodelor de încercare, consolidarea rețelei de laboratoare regionale, dezvoltarea resurselor umane, digitalizarea proceselor și asigurarea unui model sustenabil de finanțare. Implementarea acestor direcții va permite instituției să răspundă eficient cerințelor autorităților competente, operatorilor economici și partenerilor internaționali, contribuind la consolidarea infrastructurii naționale de calitate și la apropierea Republicii Moldova de standardele Uniunii Europene.

Planul constituie totodată un instrument de planificare și management, care orientează dezvoltarea I.P. CNSAPSA pe termen mediu și lung și oferă cadrul necesar pentru mobilizarea resurselor financiare, implementarea proiectelor investiționale și monitorizarea rezultatelor obținute, în vederea construirii unui sistem de laboratoare publice modern, eficient și sustenabil.

1.1. Contextul elaborării Planului de dezvoltare al laboratoarelor I.P. CNSAPSA

Planul de dezvoltare al laboratoarelor Centrului Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor (I.P. CNSAPSA) pentru perioada 2026–2032 a fost elaborată în contextul procesului de modernizare a infrastructurii naționale de laborator, în baza H.G. nr. 524/2024 privind organizarea și funcționarea I.P. CNSAPSA, al angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană (H.G. nr.306/2025 cu privire la aprobarea **Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană** pentru anii 2025-2029; H.G. nr.180/2024 cu privire la **mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană** și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces) și al necesității consolidării capacităților instituționale pentru implementarea acquis-ului Uniunii Europene în domeniile siguranței alimentelor, sănătății animalelor, sănătății plantelor și evaluării conformității.

Necesitatea elaborării Planului este determinată de transformările instituționale realizate prin Hotărârea Guvernului nr.524/2024 privind organizarea și funcționarea I.P. CNSAPSA, care stabilește un nou model de organizare și dezvoltare a laboratoarelor publice, bazat pe consolidarea funcțiilor de laborator național de referință, dezvoltarea unei rețele funcționale de laboratoare regionale și modernizarea infrastructurii tehnice și analitice a instituției.

Totodată, Planul reprezintă principalul document de planificare instituțională care asigură implementarea obiectivelor prevăzute în **Planul de Creștere pentru Republica Moldova 2025–2027**, (aprobat prin H.G. nr.260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027), care prevăd consolidarea rețelei laboratoarelor publice, extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea capacităților analitice și operaționalizarea laboratoarelor regionale.

Raportul de evaluare al experților internaționali (Strategic Development Plan for Public Laboratory Infrastructure in Moldova 2026-2032: Implementation of the EU Growth Plan 2025-2027 and Long-Term Sustainability of the CNSAPSA Laboratory Network, UNIDO, 2026) evidențiază că dezvoltarea infrastructurii laboratoarelor publice reprezintă o condiție esențială pentru îndeplinirea obligațiilor asumate față de Uniunea Europeană și pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a sistemului național de laboratoare.

Planul a fost elaborat pornind de la evaluarea complexă a situației actuale a infrastructurii laboratoarelor, a capacităților analitice, a sistemului de management al calității, a resurselor umane, a echipamentelor și a necesităților investiționale ale I.P. CNSAPSA, precum și de la recomandările formulate în cadrul Planului Strategic de

Dezvoltare a Infrastructurii Laboratoarelor Publice din Republica Moldova, elaborat cu sprijinul experților Uniunii Europene.

Analiza efectuată demonstrează că, deși I.P. CNSAPSA dispune de laboratoare acreditate conform standardelor internaționale, de personal calificat și de capacități analitice consolidate în ultimii ani, dezvoltarea continuă a legislației Uniunii Europene, extinderea programelor naționale de monitorizare și supraveghere, precum și noile cerințe privind funcționarea laboratoarelor naționale de referință impun investiții semnificative în infrastructură, echipamente performante, implementarea de noi metode de încercare, digitalizarea proceselor, consolidarea resurselor umane și dezvoltarea laboratoarelor regionale.

În același timp, Planul răspunde necesității de creare a unui sistem modern și sustenabil de laboratoare, capabil să asigure suportul științific și analitic pentru controalele oficiale, programele naționale de monitorizare, evaluarea conformității produselor agroalimentare, protecția sănătății publice și dezvoltarea comerțului cu produse agroalimentare, inclusiv prin facilitarea accesului acestora pe piața Uniunii Europene.

Documentul are la bază principiile dezvoltării durabile, eficienței instituționale, managementului bazat pe performanță, utilizării eficiente a resurselor publice, cooperării interinstituționale și alinierii continue la cerințele și bunele practici europene în domeniul infrastructurii de laborator.

Planul stabilește direcțiile de dezvoltare ale I.P. CNSAPSA până în anul 2032 și constituie cadrul de referință pentru planificarea investițiilor, dezvoltarea infrastructurii, consolidarea capacităților analitice, extinderea acreditării, modernizarea laboratoarelor regionale, dezvoltarea resurselor umane și implementarea unui model sustenabil de finanțare. Totodată, aceasta va servi drept instrument de fundamentare a proiectelor investiționale și de atragere a resurselor financiare din bugetul de stat, fondurile Uniunii Europene și alte programe de asistență externă, contribuind la dezvoltarea unei infrastructuri moderne, eficiente și competitive, capabile să răspundă cerințelor naționale și europene în domeniile de competență ale I.P. CNSAPSA.

1.2. Rolul și mandatul I.P. CNSAPSA

Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor (I.P. CNSAPSA) este instituția publică specializată responsabilă de efectuarea încercărilor de laborator și a activităților de evaluare a conformității în domeniile siguranței alimentelor, sănătății animalelor, sănătății plantelor, calității produselor agroalimentare și fertilizanților.

Prin activitatea sa, instituția contribuie la protejarea sănătății publice și a sănătății animalelor, protecția fitosanitară, asigurarea siguranței alimentelor și hranei pentru

animale, precum și la facilitarea comerțului și creșterea competitivității produselor agroalimentare pe piețele naționale și internaționale.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 524/2024, I.P. CNSAPSA exercită funcțiile de Laborator Național de Referință în domeniile de competență stabilite de legislația națională, asigurând efectuarea încercărilor de laborator necesare pentru controalele oficiale, programele naționale de monitorizare și supraveghere, gestionarea situațiilor de urgență sanitar-veterinare și fitosanitare, precum și pentru activitățile de evaluare a conformității produselor și fertilizanților.

Mandatul instituției include efectuarea investigațiilor de laborator pentru determinarea parametrilor microbiologici, fizico-chimici, toxicologici, a reziduurilor de medicamente veterinare, pesticidelor, contaminanților chimici, metalelor grele, micotoxinelor, bolilor transmisibile la animale, organismelor dăunătoare plantelor și a altor indicatori prevăzuți de legislația națională și europeană. Totodată, I.P. CNSAPSA desfășoară activități de certificare a produselor alimentare și fertilizanților prin organisme acreditate conform cerințelor standardului SM EN ISO/IEC 17065.

Un rol strategic al I.P.CNSAPSA îl reprezintă coordonarea și dezvoltarea rețelei de laboratoare regionale, constituită din laboratoarele regionale din Dondușeni, Drochia, Bălți și Cahul. În cadrul acestui sistem, Laboratorul Național de Referință cu locația Chișinău, exercită funcții de referință, confirmare, validare a metodelor de încercare, coordonare metodologică și asigurare a calității rezultatelor, iar laboratoarele regionale dezvoltă capacități de screening și realizează investigații de rutină pentru susținerea controalelor oficiale și prestarea serviciilor de laborator destinate operatorilor economici, în conformitate cu modelul de dezvoltare prevăzut în Planul de Creștere al Uniunii Europene.

În perspectiva anului 2032, I.P. CNSAPSA urmărește consolidarea rolului său ca instituție națională de referință în domeniile de competență, prin dezvoltarea unei infrastructuri moderne și integrate, extinderea continuă a capacităților analitice, consolidarea rețelei regionale de laboratoare, implementarea tehnologiilor moderne și a unui sistem integrat de management al calității, astfel încât serviciile de laborator și de evaluare a conformității să fie pe deplin aliniate cerințelor Uniunii Europene și standardelor internaționale.

2. Prezentarea instituției

Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor (*în continuare I.P. CNSAPSA*) reprezintă principalul pilon al infrastructurii de laborator din Republica Moldova în domeniile siguranței alimentelor, sănătății animalelor, sănătății plantelor și controlului calității produselor agroalimentare. Evoluția instituției este strâns legată de procesul de modernizare a sistemului național de control oficial, de

armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și de necesitatea consolidării capacităților naționale de evaluare a conformității și gestionare a riscurilor sanitare, veterinare și fitosanitare.

2.1. Istoricul și evoluția I.P. CNSAPSA

De-a lungul ultimilor ani, dezvoltarea sectorului agroalimentar, intensificarea comerțului internațional și creșterea cerințelor privind siguranța alimentelor au impus transformarea laboratoarelor publice din Republica Moldova într-un sistem modern, capabil să furnizeze rezultate analitice rapide, fiabile și recunoscute la nivel internațional. În acest context, instituția a evoluat de la un model bazat preponderent pe activități de diagnostic veterinar și control de laborator la o structură multidisciplinară, cu atribuții complexe de laborator național de referință, evaluare a riscurilor, certificare a conformității, coordonare metodologică și suport pentru autoritățile competente.

Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor este creată în anul 2024 prin aprobarea H.G. nr.524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, prin, inițial schimbarea denumirii I.P. Centrul Republican Diagnostic Veterinar (*I.P.CRDV*) și ulterior fuziunea prin absorbție cu Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților”, Instituția Publică Laboratorul central fitosanitar (*I.P.LCF*) și Instituția Publică Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/nealcoolice și a produselor conservate (*I.P.LCTBANPC*).

Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor activează ca instituție la autogestiune, în care Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor exercită în numele statului funcția de fondator.

Conform H.G. nr.524/2024 , Cap. III, p. 8 Centrul I.P. CNSAPSA este desemnat în calitate de laborator național de referință la nivel național pe domeniile sale de competență. Instituția dispune de autonomie financiară și are misiunea de a organiza activități orientate spre implementarea politicilor publice în domeniul investigațiilor de laborator, evaluării riscurilor, certificării conformității și asigurării suportului tehnico-științific pentru autoritățile competente. Conform H.G. nr.524/2024 finanțarea activității Centrului se efectuează din veniturile obținute din prestarea serviciilor, mijloacele financiare aprobate prin legea bugetului de stat pentru asigurarea îndeplinirii programelor de monitorizare în domeniile de competență ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și alte surse legale.

Reformarea instituțională a avut drept scop optimizarea resurselor, eliminarea suprapunerilor funcționale și consolidarea capacităților tehnice și științifice la nivel

național și respectiv a permis comasarea într-o singură structură instituțională a competențelor existente în patru domenii strategice:

- sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar;
- siguranța și calitatea produselor alimentare și a hranei pentru animale;
- produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar;
- testarea și evaluarea conformității producției alcoolice.

Un element esențial al reformei instituționale îl constituie desemnarea I.P. CNSAPSA în calitate de Laborator Național de Referință al Republicii Moldova pentru domeniile sale de competență, conform H.G. nr.524/2024. În această calitate, instituția are responsabilitatea de a coordona metodologic activitățile de laborator la nivel național, de a asigura implementarea și menținerea standardelor internaționale de calitate, de a efectua expertize de arbitraj, de a dezvolta și valida metode analitice, de a organiza instruirii și de a participa la rețelele internaționale de laboratoare de referință.

În urma reorganizării, I.P. CNSAPSA a devenit una dintre cele mai complexe instituții publice cu profil de analize de laborator din Republica Moldova, având o structură organizatorică ce include patru laboratoare naționale specializate și o rețea de laboratoare regionale amplasate strategic pe teritoriul țării.

Prin această organizare, s-a intenționat acoperirea întregului teritoriu al Republicii Moldova și furnizarea serviciilor de laborator atât pentru controalele oficiale efectuate de ANSA, cât și pentru operatorii economici din sectorul agroalimentar.

Un element definitoriu al evoluției I.P. CNSAPSA îl constituie implementarea și dezvoltarea continuă a sistemului de management al calității în conformitate cu cerințele standardului internațional ISO/IEC 17025.

În ultimii ani, instituția a realizat:

- extinderea continuă a domeniilor acreditate;
- modernizarea infrastructurii și a echipamentelor analitice;
- dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului;
- implementarea procedurilor moderne de control al calității;
- participarea sistematică la teste de competență și comparații interlaboratoare;
- consolidarea recunoașterii internaționale a rezultatelor analitice.

Aceste realizări au contribuit la creșterea încrederii autorităților competente, a partenerilor internaționali și a operatorilor economici în serviciile furnizate de instituție.

În prezent, I.P. CNSAPSA se află într-o etapă amplă de transformare instituțională, determinată de obiectivele de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și de implementarea Planului de Creștere pentru Republica Moldova.

Direcțiile prioritare de dezvoltare includ:

- consolidarea statutului de laborator național de referință;
- extinderea domeniului de acreditare, a capacităților analitice și de certificare;
- modernizarea și operaționalizarea completă a laboratoarelor regionale;
- digitalizarea proceselor prin implementarea sistemului informațional integrat de management al laboratoarelor (LIMS);
- dezvoltarea activităților de evaluare a riscurilor;
- integrarea în rețelele europene de laboratoare de referință;
- consolidarea cooperării internaționale și atragerea proiectelor de asistență tehnică.

Prin experiența acumulată, expertiza multidisciplinară, infrastructura modernă și investițiile planificate pentru perioada 2026–2032, I.P. CNSAPSA are potențialul de a deveni un centru regional de excelență în domeniul sănătății animalelor, protecției plantelor și siguranței alimentelor.

Instituția va continua să contribuie la protejarea sănătății consumatorilor, la dezvoltarea comerțului agroalimentar, la creșterea competitivității sectorului agroalimentar și la consolidarea sistemului național de siguranță alimentară, în conformitate cu standardele și bunele practici europene.

Astfel, I.P. CNSAPSA reprezintă rezultatul unui proces amplu de consolidare instituțională și integrare a competențelor naționale în domeniul sănătății animalelor, protecției plantelor și siguranței alimentelor, având rolul de centru național de excelență și laborator de referință al Republicii Moldova în procesul de integrare europeană și dezvoltare durabilă a sectorului agroalimentar.

2.2. Misiunea, viziunea și valorile I.P. CNSAPSA

Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, conform statutului aprobat prin H.G. nr. 524/2024 are misiunea de a proteja sănătatea publică, sănătatea animalelor, sănătatea plantelor și interesele consumatorilor prin furnizarea de servicii de laborator, certificarea conformității și expertiza necesară implementării politicilor naționale și europene în domeniul siguranței alimentelor și al sănătății animalelor și plantelor.

În calitate de Laborator Național de Referință, I.P. CNSAPSA asigură generarea unor rezultate analitice fiabile, imparțiale și recunoscute la nivel național și internațional, contribuind la fundamentarea deciziilor autorităților competente, la gestionarea riscurilor emergente și la dezvoltarea unui sector agroalimentar sigur, competitiv și durabil.

Prin activitatea sa, instituția contribuie la:

- protejarea sănătății populației și a consumatorilor;
- prevenirea și combaterea bolilor la animale și plante;
- asigurarea siguranței și calității produselor alimentare;

- susținerea controalelor oficiale și a sistemelor de monitorizare națională;
- facilitarea comerțului intern și internațional;
- implementarea standardelor europene și internaționale în domeniile sale de competență;
- consolidarea încrederii publice în sistemul național de siguranță alimentară.

Viziunea I.P. CNSAPSA

I.P. CNSAPSA își propune să devină până în anul 2032 un centru național de excelență și un laborator de referință recunoscut la nivel european, capabil să furnizeze servicii analitice, activități de evaluare a riscurilor și expertiză științifică la cele mai înalte standarde internaționale, contribuind activ la protejarea sănătății publice, sănătății animalelor, sănătății plantelor și la dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar al Republicii Moldova.

Instituția aspiră să fie recunoscută ca principalul centru de competență și coordonare metodologică în domeniile sale de activitate, integrat în rețelele europene și internaționale de laboratoare de referință și capabil să ofere rezultate analitice credibile, comparabile și acceptate pe piețele internaționale.

Realizarea acestei viziuni presupune un proces continuu de dezvoltare și modernizare instituțională, bazat pe:

- consolidarea statutului și funcțiilor de Laborator Național de Referință;
- dezvoltarea și extinderea domeniilor de acreditare în conformitate cu cerințele Uniunii Europene și standardului ISO/IEC 17025;
- modernizarea și diversificarea capacităților analitice pentru toate cele patru domenii de activitate ale instituției;
- dezvoltarea și operaționalizarea deplină a rețelei de laboratoare regionale din Bălți, Cahul, Dondușeni și Drochia, astfel încât acestea să devină verigi funcționale ale unui sistem național integrat de laborator;
- modernizarea infrastructurii și asigurarea dotării cu echipamente performante, tehnologii moderne și materiale de referință necesare efectuării investigațiilor la nivelul cerințelor europene;
- implementarea și dezvoltarea sistemelor informaționale moderne, inclusiv a unui sistem integrat de management al informațiilor de laborator (LIMS), care să asigure trasabilitatea completă a probelor și rezultatelor;
- dezvoltarea competențelor profesionale și științifice ale personalului prin instruire continuă, transfer de cunoștințe și cooperare cu laboratoare de referință și instituții de cercetare din Uniunea Europeană;

- consolidarea capacităților instituționale în domeniul evaluării riscurilor și furnizării suportului științific pentru autoritățile competente;
- creșterea gradului de recunoaștere internațională a rezultatelor analitice și participarea activă la programe de testare a competenței și proiecte internaționale;
- dezvoltarea unui model sustenabil de finanțare care să asigure echilibrul dintre finanțarea publică, veniturile obținute din prestarea serviciilor și atragerea resurselor externe prin proiecte și programe de asistență internațională;
- consolidarea capacității instituției de a răspunde prompt și eficient la riscurile emergente, situațiile de urgență și noile provocări din domeniul siguranței alimentelor, sănătății animalelor și sănătății plantelor.

Prin realizarea acestor obiective, I.P. CNSAPSA va deveni o instituție modernă, performantă și sustenabilă, capabilă să contribuie la integrarea Republicii Moldova în sistemul european de siguranță alimentară și să ofere încredere autorităților, mediului de afaceri, partenerilor internaționali și consumatorilor.

Valorile instituționale ale I.P. CNSAPSA

În calitate de laborator național de referință, conform cerințelor ISO 17025, I.P. CNSAPSA susține integritatea, imparțialitatea și independența profesională, asigurând că toate activitățile de laborator, evaluările și expertizele sunt realizate exclusiv în baza dovezilor științifice, a rezultatelor analitice și a cerințelor legale aplicabile. Credibilitatea și încrederea publică reprezintă elemente fundamentale ale activității instituției.

I.P. CNSAPSA dezvoltă și menține sisteme performante de management al calității, conforme standardelor internaționale și cerințelor de acreditare. – standard ISO 17025. Instituția urmărește permanent perfecționarea proceselor, extinderea domeniilor acreditate și creșterea recunoașterii naționale și internaționale a rezultatelor sale.

Instituția promovează transparența, legalitatea și buna guvernare, desfășurându-și activitatea în conformitate cu legislația Republicii Moldova, principiile administrației publice moderne și cerințele europene aplicabile domeniilor sale de activitate. Totodată, I.P. CNSAPSA urmărește utilizarea eficientă și responsabilă a resurselor publice și dezvoltarea unui management orientat spre performanță și rezultate.

I.P. CNSAPSA susține cooperarea și parteneriatul cu autoritățile publice, mediul academic, instituțiile de cercetare, laboratoarele de referință și organizațiile internaționale, considerând schimbul de experiență și transferul de cunoștințe drept factori esențiali pentru consolidarea capacităților instituționale.

Instituția promovează orientarea către beneficiar și interesul public, asigurând servicii de laborator accesibile, eficiente și de înaltă calitate pentru autoritățile competente, operatorii economici și societate. Prin aplicarea acestor valori, I.P. CNSAPSA urmărește

Conducerea strategică a instituției este asigurată prin intermediul Consiliului (H.G. nr.524/2024), organ colegial responsabil de supravegherea activității instituției, aprobarea principalelor documente de planificare și dezvoltare, monitorizarea performanței instituționale și promovarea bunei guvernări.

Managementul executiv este asigurat de Director, care reprezintă instituția în raport cu autoritățile publice, partenerii naționali și internaționali, coordonează activitatea tuturor subdiviziunilor structurale și răspunde de realizarea obiectivelor instituționale și implementarea strategiilor de dezvoltare.

La nivel executiv, activitatea I.P. CNSAPSA este coordonată de Director și de patru directori adjuncți, care asigură gestionarea celor patru domenii principale de activitate și coordonarea subdiviziunilor specializate. Acest model de conducere permite integrarea activităților tehnice, administrative și strategice într-un sistem unitar de management.

Structura organizațională include atât subdiviziuni cu funcții de bază, cât și subdiviziuni de suport, care asigură funcționarea integrată a instituției și dezvoltarea capacităților acesteia:

- Direcția economică și administrativă;
- Direcția evaluarea riscurilor și managementul calității;
- Direcția certificare;
- Direcția tehnologii informaționale.

Subdiviziunile de suport instituțional asigură gestionarea resurselor financiare și materiale, administrarea patrimoniului, managementul resurselor umane, dezvoltarea sistemelor informaționale, implementarea politicilor de calitate, gestionarea proceselor de evaluare a riscurilor și certificare, precum și coordonarea activităților administrative necesare funcționării instituției.

Un rol important în structura organizațională îl ocupă sistemul de management al calității, care asigură implementarea și menținerea cerințelor standardelor internaționale, coordonarea proceselor de acreditare, monitorizarea performanței și promovarea îmbunătățirii continue în toate domeniile de activitate.

În contextul procesului de integrare europeană și al implementării Planului de Creștere pentru Republica Moldova, structura organizatorică a I.P. CNSAPSA va continua să evolueze pentru a răspunde cerințelor privind eficiența operațională, sustenabilitatea financiară, dezvoltarea capitalului uman și extinderea capacităților instituționale necesare îndeplinirii rolului de laborator național de referință și centru național de expertiză în domeniile sale de activitate.

2.4. Domeniile de activitate ale I.P. CNSAPSA

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 524/2024, I.P. CNSAPSA reprezintă instituția publică specializată care asigură suportul necesar implementării politicilor publice în domeniul sănătății animalelor, sănătății plantelor, siguranței și calității alimentelor, evaluării riscurilor și certificării conformității.

Activitatea I.P. CNSAPSA este organizată în patru domenii strategice de competență, care formează împreună un sistem integrat de investigații de laborator (Organigrama, Figura nr. 1).

1. Sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar

Acest domeniu reprezintă un pilon fundamental al activității I.P. CNSAPSA și are rolul de a asigura supravegherea sănătății animalelor, prevenirea și combaterea bolilor transmisibile, precum și monitorizarea utilizării medicamentelor de uz veterinar. Și este reprezentat prin Laboratorul sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar.

Activitățile desfășurate includ:

- diagnosticarea bolilor infecțioase, parazitare și emergente la animale;
- confirmarea și investigarea focarelor de boală;
- efectuarea investigațiilor bacteriologice, virusologice, serologice, imunologice și moleculare;
- monitorizarea programelor naționale de supraveghere și control al bolilor;
- controlul și monitorizarea medicamentelor de uz veterinar;
- monitorizarea rezistenței antimicrobiene;
- participarea la gestionarea situațiilor de urgență sanitar-veterinare.

Dezvoltarea acestui domeniu este esențială pentru consolidarea sistemului național de biosiguranță și biosecuritate prin alinierea Republicii Moldova la cerințele Standardului internațional Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH) și ale Uniunii Europene (Laboratoare Comunitare UE, Farmacopeea Europeană (Ph. Eur.)).

2. Controlul calității și siguranței produselor alimentare și hranei pentru animale

Acest domeniu asigură monitorizarea siguranței și calității produselor alimentare și a hranei pentru animale pe întreg lanțul agroalimentar și constituie unul dintre cele mai complexe segmente ale activității I.P. CNSAPSA și este reprezentat prin Laboratorul Controlul Calității și Siguranței produselor alimentare, hrana pentru animale.

Activitățile principale includ:

- efectuarea analizelor microbiologice pentru identificarea microorganismelor patogene și indicatorilor de igienă în produse alimentare;
- determinarea contaminanților chimici din alimente și furaje;

- monitorizarea reziduurilor de medicamente veterinare;
- determinarea metalelor grele, micotoxinelor și contaminanților;
- determinarea indicatorilor de calitate în produse alimentare;
- verificarea conformității produselor alimentare cu cerințele de siguranță și calitate;
- participarea la programele naționale de monitorizare și control oficial.

În contextul integrării europene, acest domeniu beneficiază de investiții prioritare pentru extinderea capacităților analitice, implementarea tehnologiilor moderne și dezvoltarea unor noi metode acreditate pentru contaminanți emergenți și riscuri noi.

3. Produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar

Acest domeniu asigură suportul tehnic și științific necesar implementării politicilor fitosanitare și protecției plantelor. Și conform organigramei este reprezentat de către Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar.

Activitățile desfășurate includ:

- diagnosticarea organismelor dăunătoare și a agenților fitopatogeni;
- identificarea organismelor de carantină și a organismelor invazive;
- monitorizarea stării fitosanitare a culturilor agricole;
- efectuarea analizelor privind reziduurile de pesticide;
- evaluarea și testarea produselor de uz fitosanitar;
- evaluarea și testarea fertilizanților;
- participarea la programele naționale de supraveghere fitosanitară;
- furnizarea suportului tehnic pentru activitățile de import și export al produselor vegetale.

Dezvoltarea acestui domeniu contribuie la protejarea patrimoniului fitosanitar al Republicii Moldova, creșterea competitivității sectorului agricol și facilitarea accesului produselor agricole pe piețele externe.

4. Testarea și evaluarea conformității produselor alcoolice

Acest domeniu are rolul de a asigura controlul calității și autenticității băuturilor alcoolice și a altor produse specifice și este reprezentat de către Laboratorul testare produse alcoolice.

Activitățile desfășurate includ:

- determinarea indicatorilor fizico-chimici ai produselor alcoolice;
- verificarea autenticității și conformității produselor;
- identificarea fraudelor și falsificărilor;
- efectuarea expertizelor pentru certificarea produselor;
- susținerea exportului produselor vinicole și alcoolice;
- participarea la monitorizarea calității produselor plasate pe piață.

Acest domeniu contribuie la protejarea intereselor consumatorilor și la menținerea reputației produselor alcoolice moldovenești pe piețele internaționale.

Pe lângă cele patru domenii principale de competență, I.P. CNSAPSA desfășoară o serie de activități cu caracter transversal, care susțin funcționarea întregului sistem instituțional:

- activități de laborator național de referință;
- dezvoltarea și validarea metodelor de analiză;
- coordonarea metodologică laboratoarelor regionale;
- participarea la teste de competență și comparații interlaboratoare;
- implementarea și dezvoltarea sistemului de management al calității;
- certificarea conformității;
- instruirea și dezvoltarea profesională a personalului;
- cooperarea cu laboratoarele de referință ale Uniunii Europene și cu organizațiile internaționale de profil;
- participarea la proiecte și programe internaționale de dezvoltare.

Prin abordarea integrată a acestor domenii de activitate, I.P. CNSAPSA asigură suportul tehnico-științific necesar funcționării sistemului național de siguranță alimentară și contribuie la atingerea obiectivelor Republicii Moldova privind protecția sănătății publice, dezvoltarea sectorului agroalimentar și integrarea europeană.

3. Analiza situației actuale

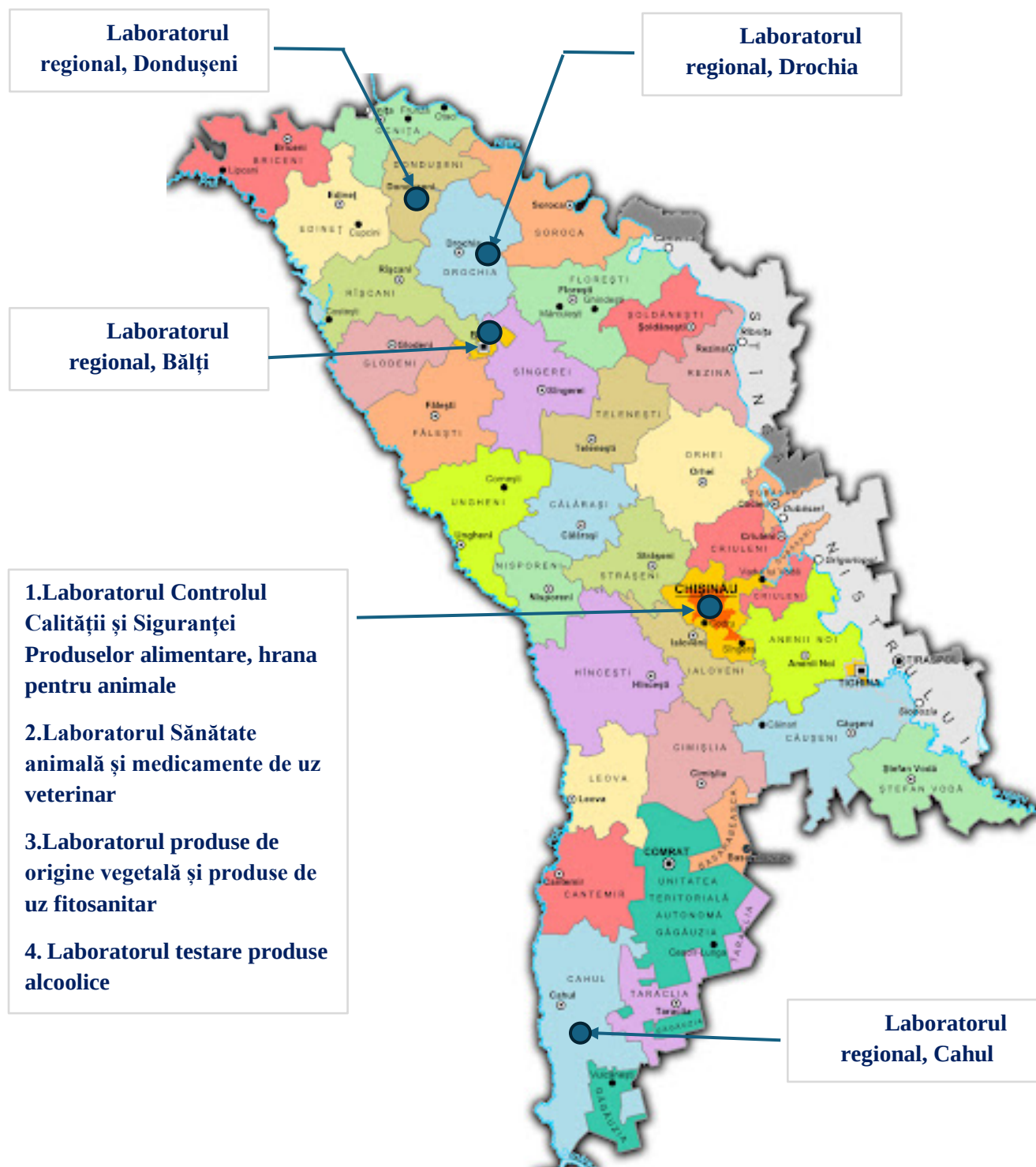
3.1 Infrastructura și Capacitatea analitică I.P. CNSAPSA

I.P. CNSAPSA funcționează printr-o rețea națională de laboratoare organizată pe două niveluri: nivelul central reprezentat de Laboratoarele din Chișinău și nivelul regional reprezentat de laboratoarele din Dondușeni, Drochia, Bălți și Cahul. Acest model este bazat pe principiul distribuirii activităților între funcțiile de referință și confirmare realizate la nivel central și activitățile de screening și suport regional desfășurate în teritoriu (Tabelul nr. 1, Figura nr.2)

Tabelul nr. 1

Denumire laborator, locație	Statut actual	Activitate
Nivel Central – Chișinău		
Laboratorul controlul calității și siguranței produselor alimentare și hranei pentru animale Str. Murelor, 3	Complet operațional	Activități de referință, confirmare, validare metode, implementare metode, coordonare metodologică, acreditare și expertiză avansată
Laboratorul sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar Str. Murelor, 3	Complet operațional	Activități de referință, confirmare, validare metode, implementare metode, coordonare metodologică, acreditare și expertiză avansată
Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar Str. Meșterul Manole, 4	Complet operațional	Activități de referință, confirmare, validare metode, implementare metode, coordonare metodologică, acreditare și expertiză avansată
Laboratorul testare produse alcoolice Str. Grenoble, 128 U	Complet operațional	Activități de referință, confirmare, validare metode, implementare metode, coordonare metodologică, acreditare și expertiză avansată
Nivel Regional		
Laborator regional Dondușeni, str. Hajdeu, 13	Operațional	Analize de rutină și screening pentru controalele oficiale și sectorul privat
Laborator regional Drochia Str. Petru Rareș 2	Operațional	Analize de rutină pentru controalele oficiale și sectorul privat
Laborator regional Bălți	Centru logistic în proces de dezvoltare	Recepționarea probelor, logistică, trasabilitate și pregătire pentru transformare în laborator regional complet operațional până în 2027
Laborator regional Cahul, str. Muncii 3	Neoperațional la moment	Dezvoltare etapizată prin modernizarea infrastructurii, recrutarea personalului și acreditarea activităților până în 2027

Figura nr. 2

Conform H.G. nr.524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, în vederea exercitării atribuțiilor specifice, în cadrul Centrului își desfășoară activitatea 4 laboratoare cu statut de direcție generală.

Laboratoarele cu statut de direcție generală activează în domeniile:

1. produse alimentare și hrană pentru animale;
2. sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar;
3. produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar;
4. producție alcoolică.

1. Laboratorul controlul calității și siguranței produselor alimentare și hranei pentru animale

Laboratorul este responsabil de efectuarea investigațiilor microbiologice, fizico-chimice și radiologice, monitorizarea contaminanților, reziduurilor și altor parametri de siguranță alimentară.

În prezent, activitățile laboratorului sunt desfășurate în principal în sediul din municipiul Chișinău, str. Murelor nr. 3, care funcționează ca laborator central pentru domeniul siguranței alimentelor. Laboratorul dispune de o suprafață totală de aproximativ 393,5 m² și este organizat în trei etaje structurate în 4 direcții (Figura nr. 1):

- Direcția recepție, prelevare probe și evaluare organoleptică;
- Direcția fizico-chimie;
- Direcția reziduuri și produși metabolici;
- Direcția microbiologie sanitară.

Laboratorul funcționează în baza unui sistem de management al calității acreditat conform standardului SM EN ISO/IEC 17025, acreditat de către organismul național de acreditare MOLDAC (Certificat nr. LI-004).

Fluxul de lucru este organizat conform cerințelor standardului ISO/IEC 17025 și asigură separarea etapelor de recepție, înregistrare, pregătire, analiză și raportare a rezultatelor.

În domeniul microbiologiei sunt implementate condiții de biosecuritate corespunzătoare nivelului BSL-2 pentru investigarea microorganismelor. Deșeurile contaminate sunt colectate zilnic, transportate în încăperea de decontaminare și neutralizate prin autoclavare înainte de eliminare.

Evaluarea infrastructurii laboratorului, inclusiv analiza realizată de experții internaționali în cadrul misiunii UNIDO, relevă faptul că starea generală a spațiilor este apreciată ca fiind satisfăcătoare și permite desfășurarea activităților curente de laborator. Totuși, dezvoltarea continuă a capacităților analitice, extinderea domeniului de acreditare

și implementarea cerințelor Uniunii Europene generează presiuni semnificative asupra infrastructurii existente și evidențiază necesitatea unor investiții majore de modernizare și extindere.

Clădirea laboratorului, construită în anul 2006, a fost proiectată pentru un volum de activitate și un nivel tehnologic considerabil mai redus decât cel existent în prezent. În ultimii ani, laboratorul și-a extins continuu domeniul de activitate, numărul de metode acreditate, volumul de probe examinate și capacitățile analitice, inclusiv prin dotarea cu echipamente moderne procurate din surse bugetare și prin proiecte finanțate de partenerii de dezvoltare.

În aceste condiții, spațiile existente au ajuns la limita capacității funcționale. Suprafața disponibilă nu permite amplasarea optimă a echipamentelor noi, amenajarea unor spații suplimentare pentru dezvoltarea metodelor analitice noi și nici extinderea corespunzătoare a echipei de specialiști necesare pentru susținerea procesului de acreditare și implementarea cerințelor europene. Lipsa spațiilor de rezervă reduce flexibilitatea operațională și creează dificultăți în organizarea fluxurilor de lucru aferente noilor activități planificate.

O altă constrângere majoră este reprezentată de infrastructura tehnică a clădirii. Sistemul de încălzire, ventilație și climatizare (HVAC) nu asigură în totalitate condițiile necesare desfășurării activităților moderne de laborator și menținerii parametrilor de mediu solicitați pentru anumite tipuri de investigații și echipamente analitice de înaltă performanță. Pentru a menține condițiile minime necesare funcționării, laboratorul utilizează în prezent soluții suplimentare locale de ventilare și climatizare, însă acestea au caracter punctual și nu pot substitui un sistem centralizat performant. Capacitatea actuală a sistemului de ventilație nu asigură în mod uniform controlul temperaturii, umidității și circulației aerului în toate încăperile laboratorului.

Totodată, sistemul electric existent a fost proiectat pentru un consum energetic inferior celui actual. Creșterea numărului de echipamente analitice performante instalate în ultimii ani a determinat o încărcare semnificativă a rețelelor electrice interne. În perspectiva dezvoltării capacităților laboratorului și instalării unor noi echipamente de înaltă performanță, este necesară modernizarea și extinderea sistemului electric, inclusiv a rețelelor interioare, panourilor de distribuție și sistemelor de protecție.

Evaluarea infrastructurii a identificat și necesitatea îmbunătățirii sistemului de canalizare, care trebuie adaptat la cerințele actuale ale activităților de laborator și la volumul crescut de activitate. Modernizarea acestui sistem este importantă atât pentru asigurarea funcționării continue a laboratorului, cât și pentru respectarea cerințelor privind securitatea și protecția mediului.

În ceea ce privește starea construcției, au fost constatate probleme punctuale la nivelul acoperișului, unde se înregistrează infiltrații în anumite zone, fapt care poate afecta în timp condițiile de lucru și integritatea infrastructurii și echipamentelor. De asemenea, unele spații necesită lucrări de renovare și modernizare pentru a corespunde cerințelor actuale ale laboratoarelor acreditate și pentru a permite reorganizarea eficientă a activităților.

În contextul dezvoltării I.P. CNSAPSA și al implementării obiectivelor prevăzute în Planul de Creștere al Uniunii Europene pentru Republica Moldova, modernizarea și extinderea infrastructurii laboratorului constituie o condiție esențială pentru creșterea capacităților analitice, extinderea domeniului de acreditare și consolidarea rolului de laborator național de referință.

Laboratorul procesează anual aproximativ 12.000 de probe și peste 50.000 de determinări analitice, iar în contextul implementării și acreditării metodelor noi (inclusiv prin executarea planului de creștere, aprobat prin H.G. nr.260/2025) prognozele indică o creștere continuă a volumului de activitate până la circa 20.000 de probe anual în anul 2030. În aceste condiții, infrastructura existentă funcționează aproape de limita capacității sale operaționale.

Principalele necesități identificate:

- extinderea spațiilor de laborator pentru amplasarea echipamentelor noi și dezvoltarea domeniilor analitice prioritare;
- crearea spațiilor necesare pentru atragerea și integrarea personalului suplimentar necesar dezvoltării instituției;
- modernizarea și extinderea sistemului electric pentru a răspunde cerințelor actuale și viitoare ale echipamentelor analitice;
- modernizarea integrală a sistemului de încălzire, ventilație și climatizare (HVAC);
- modernizarea nișelor chimice și a sistemelor de evacuare a aerului;
- îmbunătățirea sistemelor de monitorizare și control al parametrilor de mediu;
- reabilitarea și modernizarea sistemului de canalizare;
- reparația acoperișului și eliminarea zonelor cu infiltrații;
- efectuarea lucrărilor de renovare și modernizare a spațiilor interioare;
- adaptarea infrastructurii la cerințele metodelor noi și ale echipamentelor planificate pentru implementare;
- asigurarea condițiilor necesare extinderii domeniului de acreditare și implementării cerințelor Uniunii Europene.

Ca urmare a reorganizării instituționale și consolidării activităților de laborator în cadrul I.P. CNSAPSA, în anul 2026 o parte a activităților din domeniul siguranței alimentelor pentru produse de origine non-animală, anterior desfășurate în sediul din mun. Chișinău, str. Grenoble nr. 128U, au fost transferate în locația din str. Murelor nr. 3.

Din cauza limitării spațiilor disponibile în clădirea principală a Laboratorului controlul calității și siguranței produselor alimentare și hranei pentru animale, activitățile respective au fost amplasate temporar într-un corp de clădire adiacent, aparținând infrastructurii Laboratorului Sănătatea Animalelor și Medicamente de Uz Veterinar. Spațiile respective sunt situate la nivel de demisol, dispun de acces separat, fluxuri operaționale independente și sunt complet separate de activitățile desfășurate în cadrul laboratorului de sănătate animală.

Amenajarea spațiilor a fost realizată conform cerințelor aplicabile activităților de laborator, iar condițiile de lucru, organizarea fluxurilor, dotarea tehnică și sistemul de management al calității permit desfășurarea activităților în conformitate cu cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025:2018 și ale procedurilor interne ale I.P. CNSAPSA. Din punct de vedere tehnic și operațional, activitatea desfășurată în aceste spații corespunde cerințelor de acreditare și nu generează riscuri privind calitatea rezultatelor analitice.

Amplasarea actuală la nivel de demisol generează, de asemenea, anumite constrângeri tehnice și operaționale. Una dintre acestea este legată de asigurarea ventilației și schimbului de aer, care necesită măsuri suplimentare pentru menținerea condițiilor optime de mediu în raport cu specificul activităților desfășurate și cu echipamentele utilizate. Totodată, poziționarea spațiilor la nivel inferior influențează funcționarea sistemului de alimentare cu apă, în special în ceea ce privește presiunea disponibilă pentru anumite echipamente analitice și instalații auxiliare care necesită alimentare constantă și parametri stabili ai apei.

Cu toate acestea, soluția actuală trebuie privită ca una tranzitorie, întrucât separarea fizică a activităților de încercări fizico-chimice aferente domeniului siguranței alimentelor între mai multe locații reduce eficiența operațională și generează dificultăți în gestionarea unitară a proceselor de laborator. Din perspectiva dezvoltării instituționale și a optimizării resurselor, este oportună concentrarea tuturor activităților de încercări fizico-chimice din domeniul siguranței alimentelor într-o singură locație și în cadrul unei structuri organizatorice integrate.

În contextul obiectivelor de dezvoltare ale I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032, una dintre direcțiile prioritare de investiții vizează consolidarea și integrarea tuturor activităților din domeniul siguranței alimentelor într-o infrastructură unică, modernă și funcțională. Această abordare va permite optimizarea fluxurilor operaționale, utilizarea mai eficientă a resurselor umane și tehnice, simplificarea proceselor de management al calității și crearea condițiilor necesare pentru extinderea domeniului de acreditare și implementarea noilor metode analitice prevăzute de legislația națională și europeană.

Fragmentarea infrastructurii domeniului siguranței alimentelor și necesitatea consolidării activităților într-o locație unică

În prezent, activitățile desfășurate în cadrul Laboratorului Controlul Calității și Siguranței Produselor Alimentare și Hranei pentru Animale sunt distribuite în mai multe locații din municipiul Chișinău, situație determinată de evoluția istorică a infrastructurii de laborator și de procesele succesive de reorganizare instituțională. Deși această abordare a permis menținerea și dezvoltarea capacităților analitice pe termen scurt și mediu, modelul actual nu corespunde pe deplin conceptului de laborator integrat prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 524/2024 și generează o serie de constrângeri operaționale, logistice și manageriale.

La momentul actual, activitățile aferente domeniului siguranței alimentelor și hranei pentru animale sunt repartizate în trei locații distincte:

1. str. Murelor nr. 3 – activități de microbiologie sanitară, reziduuri și produși metabolici, o parte a investigațiilor fizico-chimice și activitățile transferate în anul 2026 din locația Grenoble;
2. str. Meșterul Manole nr. 4 – investigații fizico-chimice pentru anumite categorii de produse alimentare și hrană pentru animale, inclusiv cereale, produse cerealiere, produse de morărit, crupe, făinoase și alte matrici similare;
3. str. Grenoble nr. 128U – investigații specializate pentru determinarea micotoxinelor, conservanților și altor parametri specifici.

Astfel, activitățile unui singur domeniu funcțional sunt desfășurate în prezent în trei sedii diferite, deși, din punct de vedere organizațional, acestea fac parte din aceeași structură – *Laboratorul Controlul Calității și Siguranței Produselor Alimentare și Hranei pentru Animale*.

Această situație creează dificultăți atât din perspectiva managementului operațional, cât și din perspectiva eficienței utilizării infrastructurii și resurselor disponibile. Fragmentarea activităților presupune transportul frecvent al probelor între locații, distribuirea echipamentelor și personalului în mai multe sedii, gestionarea separată a infrastructurii și creșterea costurilor operaționale asociate funcționării și întreținerii mai multor clădiri.

De asemenea, organizarea activităților în locații diferite generează provocări suplimentare privind coordonarea proceselor, gestionarea echipamentelor, întreținerea infrastructurii, asigurarea trasabilității operaționale și planificarea investițiilor. În condițiile extinderii continue a domeniului de acreditare și a creșterii numărului de metode

implementate, această fragmentare reduce flexibilitatea instituțională și limitează posibilitățile de dezvoltare integrată a laboratorului.

Situația actuală afectează inclusiv eficiența interacțiunii cu beneficiarii serviciilor de laborator. Operatorii economici și inspectorii implicați în activitățile de control oficial sunt nevoiți, în anumite situații, să interacționeze cu mai multe locații pentru depunerea probelor, clarificarea aspectelor tehnice sau gestionarea diferitor tipuri de investigații. Acest model reduce accesibilitatea serviciilor și crește timpul necesar procesării anumitor activități.

În contextul reorganizării instituționale realizate prin Hotărârea Guvernului nr. 524/2024, unul dintre obiectivele principale urmărite a fost consolidarea infrastructurii de laborator și crearea unor structuri funcționale integrate. Din această perspectivă, domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale trebuie privit și dezvoltat ca o entitate unică, atât din punct de vedere organizațional, cât și din punct de vedere al infrastructurii.

În acest sens, locația din str. Meșterul Manole nr. 4 reprezintă opțiunea strategică optimă pentru consolidarea tuturor activităților aferente domeniului siguranței alimentelor și hranei pentru animale într-un singur complex de laborator. Clădirea din str. Meșterul Manole 4 are 9 etaje și dispune de spațiu suficient pentru extinderea activităților de laborator. Amplasarea într-o locație unică ar permite integrarea tuturor direcțiilor și activităților aferente laboratorului, inclusiv microbiologia, investigațiile fizico-chimice, determinarea reziduurilor, contaminanților, micotoxinelor, conservanților și altor parametri de siguranță alimentară.

Consolidarea activităților într-o singură locație ar genera multiple beneficii instituționale:

- optimizarea fluxurilor de lucru și reducerea transferurilor de probe între sedii;
- utilizarea mai eficientă a echipamentelor și infrastructurii existente;
- reducerea costurilor operaționale și administrative;
- creșterea eficienței utilizării resurselor umane;
- simplificarea proceselor de management al calității și acreditare;
- îmbunătățirea trasabilității și monitorizării activităților;
- facilitarea accesului operatorilor economici și al inspectorilor la serviciile de laborator;
- crearea unor condiții mai favorabile pentru dezvoltarea și implementarea noilor metode de analiză;
- consolidarea capacității instituției de a răspunde cerințelor Uniunii Europene și obiectivelor prevăzute în Planul de Creștere pentru Republica Moldova.

Totodată, pentru ca această consolidare să fie posibilă, clădirea din str. Meșterul Manole nr. 4 necesită investiții semnificative de modernizare și adaptare la cerințele unui laborator modern acreditat. Sunt necesare lucrări de proiectare și reconfigurare a spațiilor,

modernizarea sistemelor de ventilație și climatizare, reabilitarea infrastructurii electrice și sanitare, amenajarea spațiilor pentru echipamente specializate, dezvoltarea infrastructurii IT și LIMS, precum și adaptarea întregului complex la cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025 și ale legislației europene aplicabile. Costul estimativ al investițiilor necesare pentru resistemizarea spațiilor din locația Meșterul Manole 4 este de aproximativ **4 milioane euro**.

Prin urmare, consolidarea tuturor activităților din domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale în locația din str. Meșterul Manole nr. 4 reprezintă una dintre direcțiile strategice majore ale I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032 și constituie o condiție esențială pentru dezvoltarea sustenabilă a instituției, eficientizarea activităților de laborator și consolidarea rolului său de laborator național de referință.

Realizarea acestui proiect va permite crearea unui laborator modern de referință națională în domeniul siguranței alimentelor, capabil să răspundă cerințelor Uniunii Europene, să extindă domeniul de acreditare, să implementeze metode avansate de analiză și să susțină competitivitatea produselor agroalimentare ale Republicii Moldova pe piețele externe.

2. Laboratorul sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar

În conformitate cu prevederile H.G. nr.524/2024, laboratorul asigură suportul tehnico-științific pentru implementarea programelor naționale de supraveghere, prevenire și combatere a bolilor animalelor, monitorizarea medicamentelor veterinare și realizarea controalelor oficiale.

Laboratorul Sănătatea Animalelor și Medicamente de Uz Veterinar (LDSA) este amplasat în municipiul Chișinău, str. Murelor nr. 3 și reprezintă principala structură de diagnostic veterinar și laborator național de referință în domeniul sănătății animalelor și medicamentelor de uz veterinar.

Clădirea principală a laboratorului a fost construită în anul 1974 și dispune de o suprafață totală de aproximativ 661,4 m², destinată activităților de laborator și administrative. Complexul este completat de o biobază cu suprafața de 310,3 m² și spații auxiliare aferente cu suprafața de 183,0 m², utilizate pentru întreținerea animalelor de laborator și desfășurarea testelor biologice specifice.

Laboratorul dispune de 27 încăperi funcționale, organizate pentru a asigura separarea fluxurilor de lucru, trasabilitatea probelor și respectarea cerințelor de biosiguranță și biosecuritate și management al calității.

Laboratorul este structurat în următoarele direcții specializate:

Direcția recepție probe și prelevare (deține în subordine secția biobază);

Direcția morfolopatologie și encefalopatii spongiforme transmisibile (TSE);

Direcția bacteriologie și parazitologie;
Direcția toxicologie și medicamente de uz veterinar;
Direcția virusologie și imunologie (deține în subordine secția biologie moleculară);

Laboratorul funcționează în baza unui sistem de management al calității acreditat conform standardului SM EN ISO/IEC 17025, fiind acreditat de către MOLDAC (Certificat nr. LI-004).

Laboratorul dispune de spațiile organizate funcțional și includ încăperi specializate pentru recepția și pregătirea probelor, procesarea și analiza acestora, depozitarea materialelor biologice și a reactivilor, precum și zone cu regim controlat de tip clean-room. Aceste facilități permit menținerea unor condiții controlate de mediu, reducând riscul contaminării și asigurând acuratețea rezultatelor analitice.

Toate investigațiile sunt realizate în condiții de biosecuritate specifice nivelului BSL-2, care garantează protecția personalului, controlul riscului biologic și prevenirea contaminării încrucișate. Totodată, laboratorul EST funcționează în conformitate cu cerințele nivelului de biosecuritate BSL-2+, implementând măsuri suplimentare de protecție și control. Accesul în laborator este strict restricționat și permis doar personalului autorizat, printr-un sistem de acces controlat pe bază de cartelă și prin filtru de acces dedicat.

Gestionarea deșeurilor biologice se realizează conform procedurilor operaționale aprobate și include sortarea, decontaminarea, autoclavarea și evacuarea controlată a deșeurilor, iar în cazul carcaselor animale se aplică proceduri de incinerare.

Deși infrastructura existentă permite desfășurarea activităților curente și este apreciată ca fiind în stare bună, evaluările efectuate au evidențiat mai multe constrângeri care limitează dezvoltarea viitoare a laboratorului.

Principalele provocări identificate sunt:

- insuficiența spațiilor pentru extinderea activităților și implementarea noilor metode;
- necesitatea modernizării infrastructurii biobazei și a condițiilor pentru animalele de laborator conform regulamentelor UE cu respectarea cerințelor de siguranță și biosecuritate de nivelul 2;
- necesitatea amenajării spațiilor pentru metode histologice, culturi celulare, toxicologice și micologice;
- dezvoltarea unui laborator modern de secvențiere genomică în domeniul sănătății animalelor, capabil să realizeze analiza genomică a agenților patogeni, monitorizarea evoluției și circulației acestora, identificarea variantelor emergente și susținerea programelor naționale de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale și alinierii la standardele și practicile europene de referință.

3. Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar

Laboratorul este responsabil de investigațiile fitosanitare, monitorizarea reziduurilor de pesticide, calitatea produselor de uz fitosanitar, diagnosticarea organismelor de carantină, precum și încadrează direcția de evaluare și autorizare a produselor fitosanitare și fertilizanților.

În prezent, activitățile laboratorului sunt desfășurate în localuri permanente aflate în gestiune întreprinderii în sediul din municipiul Chișinău, str. Meșterul Manole nr. 4 care funcționează ca laborator central pentru domeniul protecției plantelor. Laboratorul dispune de o suprafață totală de aproximativ 3400 m² total dintre care 1200 m² sunt destinate laboratoarelor de încercări, 378 m² corpului administrativ. Spațiile utilizate sunt amplasate la et. 2,5-8, 1800 m² reprezentând spațiu neutilizat, care necesită reparație capitală, acestea fiind amplasate la et. 2-4 și 9.

Laboratorul Produse de Origine Vegetală și Produse de Uz fitosanitar (cu statut de direcție generală), întrunește 2 ramuri structurale:

1) Direcția Produse de Uz Fitosanitar și Fertilizanți (PUFF) cu secțiile :

- secția expertiză, evaluare și recunoaștere,
- secția cercetare, testare, experimentare,
- secția omologare, reomologare, extindere și informare;

2) Domeniul Investigații Diagnostice (DID) cu următoarea structură:

- Secția Recepție Probe și procesare documente
- Direcție Carantina Fitosanitară;
- Direcție Calitatea Produselor;
- Direcție Testarea și Certificarea Semințelor;
- Direcție Control Reziduuri;
- Direcție Atestarea și controlul calității produselor de uz fitosanitar

Domeniul Investigații Diagnostice (DID) cu următoarea structură:

Drept urmare a reorganizării instituționale și consolidării activităților de laborator în cadrul I.P. CNSAPSA, în anul 2026 Laboratorul atestarea și controlul calității pesticidelor a fost transferat de la sediul de pe str. Sarmizegetusa 16A către sediul de pe str. Meșterul Manole, 4, etajul 5.

Laboratorul funcționează în baza unui sistem de management al calității implementat în conformitate cu cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025, acreditat de către organismul național de acreditare MOLDAC (Certificat nr. LI-022), Direcția Testarea și Certificarea Semințelor deține acreditare internațională ISTA (*International Seed Tasting Association*).

Spațiile sunt organizate, curățate și întreținute astfel încât să se asigure un mediu adecvat activității laboratoarelor, securitatea personalului și confidențialității rezultatelor încercărilor. Zonele în care se desfășoară activități incompatibile sunt separate. Fiecare laborator controlează și înregistrează condițiile de mediu privind respectarea regimului de temperatură și umiditate, așa cum este cerut de documentele normative și/sau de documentația tehnică a echipamentelor utilizate. O atenție deosebită se acordă igienizării, astfel toate spațiile destinate încercărilor de laborator microbiologice sunt dotate cu lampă UV. Accesul în laborator și în zonele care afectează calitatea încercărilor este strict controlat, și se efectuează în baza cartelelor de acces sau cu însoțirea unui colaborator a laboratorului, pentru vizitatorii laboratorului, în baza unei cereri prealabile.

Personalul nu este implicat în alte activități ale instituției decât în cele ce țin de realizarea încercărilor, menținerea și îmbunătățirea sistemului de management. În fiecare direcție din cadrul DID este desemnat un șef de direcție, responsabil pentru activitățile tehnice și pentru furnizarea resurselor necesare. Responsabilitățile funcționale și cele în cadrul sistemului de management a personalului cheie a sunt definite în fișa postului, astfel încât se asigură excluderea unor posibile conflicte de interese.

Laboratorul aplică reguli interne stabilite și proceduri generale în conformitate cu SM EN ISO/IEC 17025:2018 pentru asigurarea protecției informațiilor confidențiale și a drepturilor de proprietate ale clienților, inclusiv pentru protecția stocării rezultatelor. Directorul întreprinderii și funcționarea sistemului de management, în conformitate cu cerințele SM EN ISO/IEC 17025:2018, asigură managementul laboratorului și faptul că personalul nu este supus nici unei presiuni interne sau externe, de natură comercială, financiară sau de altă natură, care ar putea influența negativ calitatea activității lor.

Metodele și tehnicile analitice folosite sunt la nivelul celor reglementate sau acceptate de organismele internaționale de profil (standarde ISO, ISTA, OEPP precum și metode elaborate în cadrul DID, etc.).

Pentru încercările efectuate, în baza rezultatelor obținute, laboratorul, eliberează Certificate și/sau Rapoarte de Încercări.

Fluxul de lucru este organizat conform cerințelor standardului ISO/IEC 17025 și asigură separarea etapelor de recepție, înregistrare, pregătire, analiză și raportare a rezultatelor.

Deșeurile contaminate sunt colectate și decontaminate și neutralizate prin autoclavare înainte de eliminare.

Evaluarea infrastructurii laboratorului, inclusiv analiza realizată de experții internaționali relevă faptul că starea generală a spațiilor este apreciată ca fiind satisfăcătoare și permite desfășurarea activităților curente de laborator. Totuși, dezvoltarea continuă a capacităților analitice, extinderea domeniului de acreditare și implementarea cerințelor Uniunii Europene generează presiuni semnificative asupra infrastructurii existente și evidențiază necesitatea unor investiții majore de modernizare și extindere.

Clădirea laboratorului, dispune de 1800 m² liberi care la moment nu pot fi utilizați din cauza stării deplorabile în care se află și care necesită reparație capitală, cu includerea sistemelor de ventilare, încălzire, sistemul de apeduct. În ultimii ani, laboratorul și-a extins continuu domeniul de activitate, numărul de metode acreditate, volumul de probe examinate și capacitățile analitice, inclusiv prin dotarea cu echipamente moderne procurate din surse bugetare și prin proiecte finanțate de partenerii de dezvoltare.

Suprafața disponibilă nu permite amplasarea optimă a echipamentelor noi, amenajarea unor spații suplimentare pentru dezvoltarea metodelor analitice noi și nici extinderea corespunzătoare a echipei de specialiști necesare pentru susținerea procesului de acreditare și implementarea cerințelor europene.

Totodată, sistemul electric existent a fost proiectat pentru un consum energetic inferior celui actual. Creșterea numărului de echipamente analitice performante instalate în ultimii ani a determinat o încărcare semnificativă a rețelelor electrice interne. În perspectiva dezvoltării capacităților laboratorului și instalării unor noi echipamente de înaltă performanță, este necesară modernizarea și extinderea sistemului electric, inclusiv a rețelelor interioare, panourilor de distribuție și sistemelor de protecție. Totodată în condițiile situației geopolitice de azi cind pericolul deconectărilor de electricitate sunt tot mai reale și imprevedibile apare necesitatea de a asigura laboratorul cu surse neîntrerupte de furnizare continuă a energiei electrice, fie prin instalarea unei stații sau unui generator de curent electric propriu precum și UPS-uri pentru echipamentele critice care lucrează non-stop, fie explorarea amenajării unui parc fotovoltaic cu sistem de acumulatori propriu, care concomitent ar asigura și reducerea costurilor de întreținere.

Laboratorul procesează anual aproximativ 16.500 de probe, iar în contextul implementării și acreditării metodelor noi (inclusiv prin executarea planului de creștere, aprobat prin H.G. nr260/2025) prognozele indică o creștere continuă a volumului de activitate până la circa 25.000 de probe anual în anul 2030. În aceste condiții, infrastructura existentă funcționează aproape de limita capacității sale operaționale.

Controlul datelor și managementul informațiilor este menținută în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Managementul Probelor - SIMP. Acest program este elaborat pe baza platformei software 1C și acoperă necesitățile laboratorului pentru controlul și gestionarea datelor. Laboratorul în prezent este parțial conectat la sistemul informațional LIMS, pentru a asigura o interacțiune mai bună între toți participanții la procesul de supraveghere și controlul calității și siguranței sănătății plantelor, animalelor și alimentelor (ANSA, inspectorii, laboratoarele).

Astfel o sarcină de importanță prioritară este dezvoltare și trecerea integrală a activității laboratorului pe sistemul LIMS.

Principalele necesități identificate:

- extinderea spațiilor de laborator pentru amplasarea echipamentelor noi și dezvoltarea domeniilor analitice prioritare;
- renovarea și reparația spațiului existent în clădire care la moment nu poate fi utilizat
- modernizarea și extinderea sistemului electric pentru a răspunde cerințelor actuale și viitoare ale echipamentelor analitice;
- instalare stației/generatorului de curent electric propriu;
- instalarea UPS la echipamentele critice;
- dezvoltare și implimentarea sistemului LIMS
- efectuarea lucrărilor de renovare și modernizare a spațiilor interioare;
- adaptarea infrastructurii la cerințele metodelor noi și ale echipamentelor planificate pentru implementare;
- asigurarea condițiilor necesare extinderii domeniului de acreditare și implementării cerințelor Uniunii Europene.

Directia Produse de Uz Fitosanitar și Fertilizanți (PUFF)

Este responsabilă de autorizare și înregistrare a produselor de protecție a plantelor și gestionează procesul de evaluare științifică, autorizare și recunoaștere a produselor, asigurând respectarea cerințelor tehnice și legislative, coordonează activitățile de testare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților și asigură lucrările de secretariat ale Consiliului Republican Interdepartamental .

În concordanță cu Programul Național de Aderare al Republicii Moldova 2025-2029 este planificată arminizarea totală a legislației naționale cu cerințele legislative ale UE, Regulamentul de bază pentru domeniul specific fiin Regulamentul (EC)1107/2009.

IP CNSAPSA în calitate de implementator al politicilor în domeniul de înregistrare și autorizare pentru utlizare în Republica Moldova a produselor de uz fitosanitar și a

fertilizanților trebuie să întreprindă măsuri necesare racordării la cerințele cadrului normativ.

Pentru conformarea la cerințele legislative europene I.P. CNSAPSA se confruntă cu o serie de constrângeri, după cum se prezintă mai jos:

- Capacitate instituțională și expertiză limitate

Există o lipsă de specialiști pregătiți în utilizarea modelelor și instrumentelor UE de evaluare a riscurilor, precum OPEX, PRIMo, FOCUS, evaluarea echivalenței tehnice și analiza fizico-chimică. Acest lucru evidențiază necesitatea de a ocupa posturile vacante și de a consolida capacitatea instituțională prin recrutarea ținută de personal, formare specializată și programe de dezvoltare profesională continuă.

- Infrastructură insuficientă a laboratoarelor certificate GLP

Capacitatea actuală a laboratoarelor naționale de testare a produselor fitosanitare — în special în scopul evaluării riscurilor — este insuficientă pentru a satisface atât nevoile naționale, cât și standardele UE. Este necesară modernizarea infrastructurii de laborator, îmbunătățirea calificărilor personalului și alinierea metodologiilor de testare la cerințele UE, eventual prin inițiative dedicate de asistență tehnică.

- Lacune în trasabilitatea geospațială și în ținerea evidențelor

Îndeplinirea cerințelor UE privind urmărirea geospațială a utilizării produselor fitosanitare — corelată cu parcelele individuale de teren și integrată în Sistemul național integrat de administrare și control (IACS) — rămâne o provocare, în special în contextul gestionării plăților directe bazate pe suprafață.

Republica Moldova a prezentat o serie de măsuri de reglementare și de armonizare legislativă aliniate la cerințele UE, ca parte a angajamentelor sale naționale în cadrul Programului național de aderare la UE (PNA) pentru perioada 2025–2029.

În conformitate cu Programul național pentru aderarea Republicii Moldova la UE (NPA) pentru perioada 2025–2029, sunt planificate următoarele activități pentru alinierea reglementărilor și sistemelor naționale referitoare la produsele fitosanitare la cerințele UE:

- Furnizarea de resurse tehnice pentru dotarea laboratorului destinat evaluării calității produselor fitosanitare (PFS)

-Cost estimat: 1 105 000 EUR

-Perioadă de implementare: 2026–2027

- Dezvoltarea registrului electronic pentru urmărirea produselor fitosanitare utilizate

-Cost estimat: 10 230 EUR

-Perioadă de implementare: 2027

Pentru consolidarea capacităților naționale în domeniul autorizării produselor fitosanitare (PPP) și al evaluării riscurilor, trebuie realizate următoarele acțiuni:

*Consolidarea capacității de evaluare a riscurilor în cadrul procesului de autorizare a produselor fitosanitare.

*Implementarea programelor de formare pentru angajați, în vederea îmbunătățirii competențelor acestora în:

Evaluarea produselor fitosanitare

Evaluarea riscurilor în cadrul procedurii de autorizare

Evaluarea substanțelor active în calitate de stat membru co-raportor

(cu accent pe înțelegerea aprofundată a legislației armonizate a UE)

Pentru a facilita alinierea deciziilor privind autorizarea sau neautorizarea substanțelor active în Republica Moldova la cele de la nivelul UE, Republica Moldova a solicitat acces la structurile de nivel expert implicate în autorizarea produselor fitosanitare.

Mai exact la:

-Grupul de lucru de experți privind produsele fitosanitare al Comisiei Europene

-Grupul științific privind produsele fitosanitare și reziduurile acestora al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA)

O astfel de participare ar sprijini procesul național de reglementare, permițând schimbul direct de expertiză și asigurând coerența cu practicile UE în materie de evaluare a riscurilor și de luare a deciziilor.

În prezent, I.P. CNSAPSA dispune de capacitățile extrem de limitate necesare pentru exercitarea integrală a funcțiilor care derivă din legislați pe domeniu, în special în ceea ce privește evaluarea dosarelor de **aprobare a substanțelor active**, autorizarea și reînnoirea autorizării produselor fitosanitare, recunoașterea mutuală, comerțul paralel, precum și alte proceduri administrative și tehnico-științifice asociate.

Situația actuală a personalului indică un deficit structural semnificativ. Din totalul de 12 persoane existente în cadrul subdiviziunii de profil, numai o parte desfășoară activități cu relevanță tehnică pentru noile prevederi, iar distribuirea lor actuală nu corespunde cerințelor multidisciplinare impuse de lege.

Domeniu / categorie de personal	Situația actuală	Observație relevantă pentru Legea nr. 403/2023
Lucrări tehnico-administrative	2 persoane	Aceste funcții nu pot fi redirecționate spre evaluare științifică

Domeniu / categorie de personal	Situația actuală	Observație relevantă pentru Legea nr. 403/2023
Certificare produse fitosanitare și prelevare mostre	2 persoane	Activitatea este una operațională, nu substituie evaluarea de dosar conform standardelor UE
Activități pe fertilizanți	2 persoane	Persoanele sunt deja angajate pe alt segment legislativ
Cercetare-testare și omologare de stat conform vechiului sistem / eficacitate biologică	6 persoane	Pot fi antrenate doar parțial și gradual, preponderent pe componenta de eficacitate biologică, fizico-chimie și metode analitice.

Personalul existent poate acoperi, în perspectivă, doar o parte limitată a evaluărilor de eficacitate biologică, fizico-chimie și metode analitice, inclusiv: evaluarea fitotoxicității și a efectelor asupra recoltei, evaluarea apariției rezistenței la produsele de protecție a plantelor, evaluarea eficienței biologice, evaluarea efectelor asupra organismelor benefice și gestionarea studiilor de eficacitate pentru cercetare. Evaluarea proprietăților fizice și chimice și a secțiunilor privind metodele analitice (părțile B1; B2; B4 și B5) din dosar, propunerea clasificării privind pericolele fizice, pregătirea părților confidențiale a proiectului de raport de autorizare (RR).

Totuși, aceste competențe nu acoperă domeniile de evaluare impuse de noul cadru legal. Astfel, implementarea legislației noi armonizate presupune evaluări specializate în domenii pe care instituția, la moment, nu le poate acoperi cu personal propriu calificat, format conform rigorilor Uniunii Europene și capabil să examineze dosare complexe prezentate în limba Engleză.

Domeniu	Deficit constatat
Toxicologie	✓ Evaluarea și pregătirea Part B6 a raportului de autorizare, inclusiv evaluarea riscurilor pentru operatori, lucrători, trecători și rezidenți ✓ Evaluarea compoziției PPP în ceea ce privește pericolul pentru sănătatea umană (Clasificare conform Regulamentului CLP CE nr. 1272/2008). ✓ Evaluarea studiilor experimentale privind toxicitatea acută, iritația cutanată, iritația ochilor și sensibilizarea pielii. ✓ Evaluarea toxicității metaboliților relevanți din apele subterane.

Domeniu	Deficit constatat
Reziduuri	✓ Evaluarea stabilitatea reziduurilor. ✓ Analiza studiilor privind metabolismul la plante sau animale. ✓ Evaluarea studiilor privind hrănirea animalelor. ✓ Verificarea studiilor privind procesarea industrială și/sau prepararea casnică. ✓ Revizuirea studiilor privind reziduurile în culturile succesive reprezentative.
Comportament în mediu	✓ Evaluarea comportamentul în sol folosind modelul FOCUS. ✓ Evaluarea relevanței metaboliților în apele subterane. ✓ Evaluarea comportamentul substanței active în apele subterane utilizând un model de calcul adecvat, de exemplu modelul FOCUS PELMO Hamburg. ✓ Evaluarea comportamentul substanței active în apele de suprafață utilizând scenarii relevante ale modelului de suprafață FOCUS (D1 - D6 și R1 - R4).
Ecotoxicologie	✓ Evaluarea riscurilor pentru păsări și mamifere. ✓ Evalua riscurilor pentru ecosistemele acvatice (pești, nevertebrate, alge și plante acvatice). ✓ Evaluarea riscurilor pentru albine (evaluarea riscurilor acute și cronice). ✓ Evaluarea riscurilor pentru artropodele nevizate. ✓ Evaluare a riscurilor pentru răme și alte organisme din sol utilizând documentele de orientare relevante. ✓ Evaluarea riscurilor pentru plantele terestre nevizate. ✓ Propunerea de clasificare conform Regulamentului CLP în ceea ce privește mediul. ✓ Propună zonei tampon pentru terenurile neagricole/corpurile de apă de suprafață conform calculelor efectuate, pentru a proteja organismele acvatice/plantele nevizate/artropodele nevizate/insectele.

Deficitul de experți/evaluatori în mod direct afectează posibilitatea legală și tehnică de a adopta decizii motivate. În lipsa unor astfel de evaluatori, instituția este în imposibilitate de a examina în mod credibil și complet părțile esențiale ale dosarelor de autorizare și, implicit, nu poate garanta conformitatea deciziilor cu principiile uniforme prevăzute de lege.

Luând în considerare că dosarele pentru aprobarea substanțelor active și pentru autorizarea produselor fitosanitare la nivelul Uniunii Europene sunt prezentate exclusiv în limba Engleză, iar evaluatorii trebuie să dispună de cunoștințe avansate, cel puțin C1,

pentru analizarea corectă a studiilor, ghidurilor și documentației tehnice. În lipsa acestei competențe lingvistice, chiar și acolo unde există bază profesională generală, procesul de evaluare rămâne sever limitat. Evaluarea substanțelor active, a studiilor toxicologice, ecotoxicologice, de reziduuri și de mediu presupune interpretarea directă a unor documente științifice și metodologice specializate, ceea ce face imposibilă o implementare conformă fără personal cu pregătire lingvistică adecvată.

Aplicarea conformă a actelor normative din domeniu necesită formarea primară și continuă a evaluatorilor pe cel puțin șase compartimente majore: proprietăți fizico-chimice și metode analitice, toxicologie, metabolism și reziduuri, evoluție și comportament în mediu, ecotoxicologie și eficacitate biologică.

Prin urmare, instruirile trebuie realizate prin atragerea unor proiecte de lungă durată (1,5- 2 ani ex. PHARE, Twinning) - instrumente oferite de Uniunea Europeană sau prin contractarea experților externi, contra -cost, stagieri într-o autoritate similară din Uniunea Europeană, cu o durată de cca 60 de zile per/an pentru fiecare domeniu, ceea ce denotă că expertiza necesară nu poate fi creată rapid și nici informal.

Calcululele estimative, pentru contractarea experților externi, denotă costuri de aproximativ 200 mii Euro – investiție inițială și cca 25–30 mii Euro anual, pentru instruirea continuă.

4. Laboratorul testare produse alcoolice

Laboratorul Testare Produse Alcoolice Laboratorul Testare Produse Alcoolice (LTPA) efectuează încercări în domeniul calității, siguranței și autenticității produselor alcoolice, în scopul evaluării conformității acestora pentru plasarea pe piața internă și externă. Totodată, laboratorul realizează încercări pentru produse alimentare și hrană pentru animale, inclusiv determinarea micotoxinelor, metalelor grele, conservanților și a altor indicatori specifici domeniului său de activitate.

Activitățile laboratorului sunt desfășurate în sediul situat în municipiul Chișinău, orașul Codru, str. Grenoble 128U. Clădirea, reconstruită capital în anul 2009, are o suprafață totală de aproximativ 1344 m², fiind structurată pe trei niveluri și subsol. Toate sistemele ingineresti ale clădirii, inclusiv rețelele de alimentare cu apă, canalizare, energie electrică, ventilație și climatizare, se află într-o stare tehnică bună și asigură condițiile necesare pentru desfășurarea activităților de încercare.

Spațiile destinate activităților de laborator sunt amplasate la etajul II și parțial la etajul III și includ nouă încăperi specializate pentru efectuarea diferitelor tipuri de încercări, precum și trei spații auxiliare. La etajul II este amplasată o încăpere specializată pentru evaluarea organoleptică a vinurilor și băuturilor alcoolice cu indicație geografică protejată (IGP) și denumire de origine protejată (DOP).

În aceeași clădire, la etajul I, își desfășoară activitatea Direcția Certificare din cadrul IP CNSAPSA, care reprezintă principalul solicitant intern al serviciilor de încercare prestate de laborator. La etajul III sunt amplasate birourile administrative, unele dintre acestea fiind temporar neutilizate și putând fi reamenajate, în urma unei evaluări tehnice și funcționale, pentru extinderea spațiilor destinate activităților de laborator. Activitatea de încercări este organizată în cadrul a trei direcții specializate:

- Direcția încercări prin metode cromatografice;
- Direcția încercări prin metode de spectrometrie de absorbție atomică;
- Direcția încercări fizico-chimice și organoleptice.

Laboratorul funcționează în baza unui sistem de management implementat și menținut în conformitate cu cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025 și este acreditat de Organismul Național de Acreditare MOLDAC (Certificat de acreditare nr. LI-015). Procesele, documentația și înregistrările sunt integrate într-un sistem de management și sunt controlate sistematic pentru asigurarea conformității cu cerințele standardului de referință.

Structura organizatorică și de management este concepută astfel încât să asigure satisfacerea cerințelor clienților, ale autorităților de reglementare și ale organismului de acreditare, prin utilizarea eficientă a resurselor disponibile, inclusiv personal competent, infrastructură adecvată, echipamente performante, sisteme informatice și servicii suport. Totodată, sunt implementate măsuri care asigură imparțialitatea, obiectivitatea și independența activităților de încercare, prin delimitarea responsabilităților, prevenirea conflictelor de interese și controlul influențelor externe.

În activitatea sa, laboratorul utilizează metode de încercare standardizate prevăzute în reglementările tehnice aplicabile, standarde internaționale și naționale, precum și metode recomandate de Organizația Internațională a Viei și Vinului (OIV). De asemenea, sunt aplicate metode nestandardizate, complet documentate în proceduri specifice. Toate metodele utilizate sunt verificate sau validate, după caz, pentru a demonstra adecvarea acestora scopului propus.

În prezent, laboratorul nu dispune de o structură sau de personal dedicat exclusiv activităților de recepție și gestionare primară a probelor. Recepția probelor este realizată în cadrul fluxului operațional existent, exclusiv pentru solicitările interne ale I.P. CNSAPSA, în conformitate cu procedurile stabilite. Ulterior, gestionarea probelor este efectuată și controlată conform cerințelor SM EN ISO/IEC 17025 și procedurilor interne, asigurând trasabilitatea, integritatea și păstrarea corespunzătoare a acestora pe întreg parcursul procesului de încercare.

Pentru gestionarea datelor și informațiilor, laboratorul utilizează Sistemul Informațional Automatizat SIA „L-VPA” și sistemul LIMS, care asigură trasabilitatea,

integritatea și securitatea datelor generate în procesul de încercare. Pentru anumite categorii de încercări efectuate asupra produselor alimentare și hranei pentru animale, rezultatele sunt înregistrate atât în format electronic, cât și pe suport hârtie, fiind ulterior transmise laboratoarelor de profil din cadrul I.P. CNSAPSA. Menținerea concomitentă a evidenței electronice și pe suport hârtie implică utilizarea suplimentară a resurselor administrative, crește riscul apariției erorilor de transcriere și poate reduce eficiența proceselor de gestionare și schimb de date, evidențiind necesitatea continuării procesului de digitalizare.

Anual, Laboratorul Testare Produse Alcoolice efectuează încercări pentru aproximativ 12 500 de probe de băuturi alcoolice, ceea ce corespunde unui volum de circa 115 000 de determinări analitice. Totodată, sunt analizate aproximativ 3 500 de probe de produse alimentare și hrană pentru animale, reprezentând circa 12 000 de determinări analitice.

Infrastructura existentă, echipamentele disponibile, sistemul de management implementat și competența profesională a personalului permit desfășurarea activităților de încercare în condiții corespunzătoare și asigură conformitatea cu cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025 pentru volumul actual de activitate.

În contextul evoluției cerințelor legislative ale Republicii Moldova, al priorităților de dezvoltare a sectorului agroalimentar, precum și al necesității consolidării capacităților naționale de control în domeniul vitivinicol și al producției de băuturi alcoolice, al extinderii domeniului de acreditare și al creșterii capacităților analitice, dezvoltarea ulterioară a laboratorului necesită consolidarea resurselor infrastructurale, tehnice și umane. Principalele necesități și direcții de dezvoltare identificate sunt:

- extinderea și reconfigurarea spațiilor destinate activităților de încercare pentru implementarea noilor metode analitice și creșterea capacității operaționale;
- modernizarea și optimizarea infrastructurii existente pentru asigurarea condițiilor necesare funcționării echipamentelor moderne și dezvoltării activităților de laborator;
- dotarea cu echipamente analitice performante, în concordanță cu evoluția metodelor de încercare și cu cerințele pieței interne și externe;
- menținerea și dezvoltarea continuă a competențelor profesionale ale personalului existent, precum și instruirea și integrarea personalului nou-angajat;
- consolidarea și digitalizarea proceselor de gestionare a datelor și informațiilor de laborator, în vederea creșterii eficienței operaționale, reducerii riscurilor asociate prelucrării manuale a datelor și îmbunătățirii trasabilității informațiilor.

La nivel regional, instituția dispune de patru laboratoare teritoriale:

- Laboratorul Regional Dondușeni;

- Laboratorul Regional Drochia;
- Laboratorul Regional Bălți;
- Laboratorul Regional Cahul.

Laboratorul Regional Dondușeni

Laboratorul Regional Dondușeni este amplasat în municipiul Dondușeni, str. B.P. Hasdeu nr. 13 și reprezintă una dintre cele două subdiviziuni regionale funcționale ale I.P. CNSAPSA incluse în rețeaua națională de laboratoare prevăzută de H.G. nr.524/2024. Laboratorul are rolul de a asigura accesibilitatea serviciilor de laborator pentru raioanele din partea de nord a Republicii Moldova și de a susține atât activitățile de control oficial desfășurate de ANSA, cât și necesitățile de autocontrol ale operatorilor economici din sectorul agroalimentar.

Laboratorul este amplasat într-o clădire cu suprafața totală de aproximativ 205,1 m², destinată activităților de laborator și funcțiilor auxiliare. Spațiile sunt organizate în aproximativ 8 încăperi funcționale, care asigură desfășurarea activităților de recepție a probelor, pregătire și procesare a acestora, efectuare a analizelor și emitere a rapoartelor de încercări. Suplimentar Laboratorul dispune de o încăpere separată cu suprafața totală de aproximativ 205,1 m², structurat pentru efectuarea încercărilor de laborator pentru domeniul microbiologie.

Starea generală a infrastructurii este apreciată ca fiind satisfăcătoare, dimensiunea redusă a clădirii limitează semnificativ posibilitățile de extindere a activităților și implementare a unor noi metode analitice.

Conform documentelor strategice elaborate în contextul Planului de Creștere al Uniunii Europene, laboratorul urmează să își extindă gradual capacitățile de screening și testare, astfel încât să răspundă cerințelor privind efectuarea atât a controalelor oficiale, cât și a analizelor solicitate de sectorul privat.

Evaluarea infrastructurii Laboratorului Regional Dondușeni evidențiază faptul că spațiile existente permit desfășurarea activităților curente de laborator și asigură funcționalitatea necesară pentru realizarea investigațiilor planificate. Totodată, pentru menținerea și dezvoltarea capacităților laboratorului în conformitate cu cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025:2018 și cu obiectivele de modernizare ale I.P. CNSAPSA, sunt necesare o serie de intervenții de reabilitare și îmbunătățire a infrastructurii.

Clădirea laboratorului are un grad semnificativ de uzură fizică determinat de vechimea construcției și necesită lucrări de întreținere și modernizare. Una dintre necesitățile identificate constă în efectuarea unor reparații cosmetice ale spațiilor interioare, inclusiv împrăștierea finisajelor pereților și tavanelor, în vederea menținerii unor condiții corespunzătoare de lucru și a unui mediu adecvat activităților de laborator.

De asemenea, infrastructura tehnică a clădirii necesită modernizare, în special în ceea ce privește sistemele de ventilație și canalizare. Îmbunătățirea sistemului de ventilație este necesară pentru asigurarea unor condiții optime de mediu și pentru susținerea funcționării eficiente a echipamentelor de laborator. Totodată, reabilitarea și modernizarea sistemului de canalizare reprezintă o măsură importantă pentru asigurarea funcționării sigure și continue a activităților analitice.

O altă necesitate identificată este reparația acoperișului clădirii, în vederea prevenirii degradării ulterioare a construcției și asigurării protecției infrastructurii și echipamentelor amplasate în laborator. Menținerea integrității structurale a clădirii este esențială pentru desfășurarea activităților în condiții de siguranță și pentru protejarea investițiilor realizate în echipamente și infrastructură.

În perspectiva dezvoltării laboratorului și a extinderii capacităților sale operaționale, este necesară adaptarea și modernizarea unor spații interioare pentru a permite amplasarea echipamentelor noi și implementarea metodelor analitice suplimentare prevăzute în planurile de dezvoltare ale I.P. CNSAPSA.

Necesități identificate privind infrastructura Laboratorului Regional Dondușeni

- Reparația acoperișului clădirii pentru prevenirea infiltrațiilor și protejarea spațiilor de laborator și a echipamentelor;
- Modernizarea și îmbunătățirea sistemului de ventilație pentru asigurarea condițiilor de mediu necesare desfășurării activităților de laborator;
- Reabilitarea și modernizarea sistemului de canalizare și a instalațiilor aferente;
- Reparația și reabilitarea pardoselilor din unele încăperi, care prezintă semne de uzură și necesită aducerea la un nivel corespunzător cerințelor aplicabile spațiilor de laborator, inclusiv din perspectiva întreținerii, igienizării și siguranței în exploatare;
- Efectuarea lucrărilor de reparație cosmetică a spațiilor interioare, inclusiv înprospătarea finisajelor pereților și tavanelor;
- Adaptarea și modernizarea unor spații interioare pentru amplasarea echipamentelor noi și dezvoltarea capacităților analitice;
- Modernizarea infrastructurii tehnice auxiliare necesare funcționării eficiente a laboratorului;
- Asigurarea condițiilor infrastructurale necesare extinderii domeniului de acreditare și implementării noilor metode de analiză.

Laboratorul Regional Bălți

Laboratorul Regional Bălți este amplasat în municipiul Bălți, str. P. Boțu, 83 și reprezintă una dintre subdiviziunile teritoriale strategice ale I.P. CNSAPSA destinate dezvoltării rețelei regionale de laboratoare prevăzute prin H.G. nr.524/2024 și Planul Strategic de Dezvoltare a Infrastructurii Laboratoarelor Publice (Raport UNIDO), precum

și conform Planului de creștere (H.G. nr.260/2025). În prezent, laboratorul îndeplinește în principal funcții logistice și de recepționare a probelor, urmând ca până în anul 2027 să fie dezvoltat și operaționalizat ca laborator regional capabil să efectueze activități de screening și testare pentru controalele oficiale și autocontrolul operatorilor economici.

Laboratorul este amplasat într-o clădire cu suprafața totală de aproximativ 1400 m², destinată activităților de laborator și funcțiilor auxiliare.

Clădirea laboratorului dispune de spații suficiente pentru dezvoltarea ulterioară a activităților analitice și pentru amplasarea echipamentelor planificate în cadrul investițiilor prevăzute pentru perioada 2026–2032. Comparativ cu alte locații ale I.P. CNSAPSA, infrastructura existentă oferă oportunități reale pentru extinderea capacităților operaționale și organizarea viitoarelor laboratoare de screening regional.

Spațiile existente sunt utilizate pentru recepționarea, înregistrarea și gestionarea probelor, activități administrative și logistice, precum și pentru păstrarea temporară a probelor înainte de expedierea acestora către laboratoarele de referință. Configurația actuală a clădirii permite dezvoltarea etapizată a unor spații suplimentare de laborator și a infrastructurii necesare implementării noilor metode analitice.

Evaluarea stării tehnice a clădirii arată că aceasta se află într-o stare generală bună și poate fi utilizată pentru dezvoltarea planificată a laboratorului regional. Totuși, au fost identificate anumite deficiențe la etapa de resistemizare, precum și necesități de întreținere și reabilitare care trebuie remediate pentru asigurarea condițiilor optime de funcționare.

Una dintre problemele constatate este apariția infiltrațiilor la nivelul unor încăperi de la etajul superior al clădirii. În acest context, este necesară efectuarea unei evaluări tehnice detaliate a acoperișului și realizarea lucrărilor de reparație necesare pentru identificarea și eliminarea sursei infiltrațiilor, prevenind astfel degradarea ulterioară a spațiilor și a infrastructurii.

De asemenea, unele spații administrative și de lucru necesită lucrări de reparație cosmetică, inclusiv renovarea finisajelor interioare, împrăstarea pereților și tavanelor și îmbunătățirea condițiilor generale de lucru pentru personal. Au fost identificate necesități similare și pentru grupurile sanitare, unde sunt necesare lucrări de renovare și modernizare pentru asigurarea condițiilor corespunzătoare de utilizare.

În perspectiva transformării laboratorului într-un laborator regional complet operațional, infrastructura existentă necesită și adaptări specifice activităților de laborator, inclusiv dezvoltarea rețelelor electrice, a sistemelor de ventilație și climatizare, precum și amenajarea spațiilor necesare pentru amplasarea echipamentelor analitice și implementarea sistemului informațional LIMS.

Necesități identificate privind infrastructura Laboratorului Regional Bălți:

- Evaluarea tehnică și reparația acoperișului pentru identificarea și eliminarea surselor de infiltrație;
- Executarea lucrărilor de reparație cosmetică în unele birouri și spații administrative;
- Renovarea și modernizarea grupurilor sanitare;
- Împrospătarea finisajelor interioare ale spațiilor utilizate;
- Adaptarea și amenajarea spațiilor pentru dezvoltarea activităților de laborator;
- Crearea condițiilor necesare pentru amplasarea echipamentelor analitice și extinderea domeniului de activitate;
- Dezvoltarea infrastructurii IT și integrarea în sistemul informațional LIMS;
- Crearea condițiilor necesare pentru operaționalizarea laboratorului regional în conformitate cu obiectivele Planului de Creștere al Uniunii Europene și Planului de dezvoltare al laboratoarelor din cadrul I.P. CNSAPSA.

Laboratorul Regional Drochia

Laboratorul Regional Drochia reprezintă al doilea laborator regional complet funcțional din cadrul rețelei I.P. CNSAPSA și asigură suport analitic pentru activitățile de control oficial și din regiunea de nord-centru-sud a țării și autocontrol din regiunea de nord-centru.

Rolul principal al laboratorului este efectuarea analizelor de screening și a încercărilor de rutină pentru domeniul sănătatea animală, în special a bolilor zoonotice și alte categorii de probe prevăzute în programele de supraveghere și monitorizare.

În cadrul modelului național de laborator, laboratorul Drochia contribuie la descongestionarea activităților laboratorului central și la asigurarea unui răspuns rapid la necesitățile autorităților de control și ale mediului de afaceri.

Laboratorul necesită modernizarea și dezvoltarea infrastructurii existente pentru a asigura desfășurarea eficientă și extinderea activităților din domeniul bacteriologic. Aceasta va permite consolidarea capacităților de diagnostic și supraveghere, inclusiv extinderea sistemului de monitorizare a rezistenței la antimicrobiene (RAM) în domeniul sănătății animalelor, intensificarea investigațiilor bacteriologice efectuate pe probe de sanitație și mediu.

Laboratorul Drochia necesită izolarea teritoriului laboratorului prin instalarea sistemului de acces controlat cu înregistrarea datelor tehnice în incinta laboratorului zonal.

Laboratorul Regional Cahul

Laboratorul Regional Cahul reprezintă în prezent cea mai mare provocare de dezvoltare din cadrul rețelei I.P. CNSAPSA.

La momentul elaborării Planului de dezvoltare, laboratorul nu desfășoară activități operaționale. În domeniul sănătății animalelor, activitatea de laborator este suspendată de aproximativ trei ani. Infrastructura existentă necesită lucrări de reabilitare, iar sistemele de încălzire și ventilație sunt nefuncționale. De asemenea, laboratorul nu dispune în prezent de personal analitic calificat suficient pentru reluarea activităților în condiții optime. În plus, procedurile de recrutare necesare ocupării posturilor vacante nu au fost finalizate, ceea ce limitează capacitatea de operaționalizare a laboratorului.

Dezvoltarea laboratorului este condiționată și de clarificarea situației juridice a infrastructurii destinate amplasării acestuia. Planul de dezvoltare, evidențiază necesitatea transferului oficial către I.P. CNSAPSA a unei clădiri administrate în prezent de ANSA, transfer care constituie o condiție esențială pentru operaționalizarea laboratorului.

În perioada 2026–2027 sunt prevăzute:

- transferul și amenajarea spațiilor;
- modernizarea infrastructurii;
- achiziționarea echipamentelor de laborator;
- recrutarea și instruirea personalului;
- implementarea sistemului LIMS;
- acreditarea etapizată a activităților de laborator.

Operaționalizarea laboratorului Cahul până în decembrie 2027 reprezintă una dintre obligațiile asumate de Republica Moldova în cadrul Planului de Creștere al Uniunii Europene și va contribui la extinderea accesului la servicii de laborator în regiunea de sud a țării.

3.2 Echipamente și tehnologii disponibile

Capacitatea analitică a I.P. CNSAPSA este susținută de o infrastructură tehnologică complexă, dezvoltată gradual prin investiții din bugetul de stat, proiecte finanțate de Uniunea Europeană și alte programe de asistență externă. Echipamentele disponibile permit efectuarea investigațiilor de laborator în domeniile siguranței alimentelor, sănătății animalelor, sănătății plantelor și controlului hranei pentru animale, asigurând implementarea metodelor acreditate conform SM EN ISO/IEC 17025 și îndeplinirea cerințelor controalelor oficiale.

Planul de dezvoltare a I.P. CNSAPSA prevede menținerea și consolidarea capacităților tehnologice existente, concomitent cu modernizarea infrastructurii de laborator, înlocuirea echipamentelor cu grad avansat de uzură și implementarea unor tehnologii noi necesare extinderii domeniului de acreditare și alinierii la cerințele Uniunii Europene.

Laboratoarele I.P. CNSAPSA din municipiul Chișinău concentrează cea mai mare parte a capacităților tehnologice ale I.P. CNSAPSA și reprezintă nivelul superior al rețelei naționale de laboratoare. Acestea îndeplinesc funcții de referință, confirmare, validare, dezvoltare de metode, coordonare metodologică și participare la programe internaționale de testare a competenței.

Domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale (locația str. Murelor, 3, parțial str. Grenoble, 128U)

Laboratorul dispune de echipamente moderne pentru:

- cromatografie lichidă de înaltă performanță (HPLC);
- cromatografie lichidă cu spectrometrie de masă (LC-MS/MS);
- cromatografie gazoasă (GC);
- spectrometrie de absorbție atomică;
- spectrometrie pentru determinarea metalelor grele;
- sisteme pentru determinarea micotoxinelor;
- echipamente pentru determinarea contaminanților și aditivilor alimentari;
- echipamente pentru control radiologic (Cs-137 și Sr-90);
- echipamente microbiologice pentru identificarea microorganismelor patogene și indicatorilor microbiologici;
- incubatoare, autoclave, hote microbiologice și nișe chimice specializate.

Laboratorul regional, or. Bălți

În prezent, Laboratorul Regional Bălți dispune de o bază tehnico-materială limitată, corespunzătoare nivelului actual de activitate al subdiviziunii, care este orientată preponderent către recepționarea, gestionarea și transportul probelor către laboratoarele de referință ale I.P. CNSAPSA. Infrastructura existentă și dotările disponibile permit realizarea unor activități de bază și creează premise pentru dezvoltarea ulterioară a laboratorului în conformitate cu obiectivele prevăzute în H.G. nr.524/2024 și Planul de Dezvoltare a Infrastructurii Laboratoarelor Publice.

Laboratorul este dotat cu un set minim de echipamente necesare desfășurării unor activități de laborator de rutină și pentru asigurarea condițiilor de păstrare și pregătire a probelor. Printre echipamentele disponibile se regăsesc termostate, balanțe analitice și tehnice, frigider, etuve, pH-metre și alte echipamente auxiliare specifice activităților de laborator.

Cu toate acestea, capacitatea tehnologică actuală nu permite desfășurarea unui spectru extins de investigații și nu corespunde obiectivelor stabilite pentru dezvoltarea laboratorului ca laborator regional operațional. În prezent, laboratorul nu dispune de echipamente specializate pentru efectuarea investigațiilor chimice, determinarea contaminanților, reziduurilor, parametrilor de calitate și siguranță alimentară, precum și

pentru implementarea metodelor moderne de screening necesare susținerii controalelor oficiale și serviciilor prestate operatorilor economici.

O particularitate importantă a situației actuale este faptul că o parte din echipamentele existente nu au fost puse în funcțiune după livrare. Din cauza perioadei îndelungate în care acestea au fost depozitate și păstrate în ambalajele originale, în unele cazuri pe o perioadă mai mare de cinci ani, starea tehnică și funcționalitatea acestora nu pot fi evaluate cu certitudine. Înainte de utilizare, aceste echipamente necesită verificări tehnice detaliate, evaluarea funcționalității, efectuarea procedurilor de calibrare, etalonare și verificare metrologică, precum și confirmarea conformității cu cerințele aplicabile utilizării în cadrul unui laborator acreditat.

În lipsa acestor verificări, există riscul ca o parte dintre echipamente să nu mai poată fi utilizate în condiții corespunzătoare sau să necesite reparații și intervenții suplimentare pentru a putea fi integrate în activitatea operațională a laboratorului. Această situație generează incertitudini privind gradul real de utilizare a dotărilor existente și necesită efectuarea unui audit tehnic complet al echipamentelor înainte de planificarea investițiilor viitoare.

În contextul dezvoltării Laboratorului Regional Bălți și al transformării acestuia într-un laborator regional operațional până în anul 2027, este necesară completarea și modernizarea substanțială a echipamentelor de laborator. Dezvoltarea capacităților analitice presupune dotarea laboratorului cu echipamente moderne pentru investigații fizico-chimice și metode de screening, care să permită efectuarea analizelor preliminare și de rutină la nivel regional și reducerea volumului de probe transmise către Laboratoarele de la nivel central - din or. Chișinău.

Necesități identificate privind echipamentele din laboratorul regional or. Bălți

- Evaluarea tehnică a tuturor echipamentelor existente și stabilirea gradului de funcționalitate al acestora;
- Punerea în funcțiune a echipamentelor disponibile, inclusiv efectuarea verificărilor metrologice, calibrărilor și etalonărilor necesare;
- Înlocuirea echipamentelor care nu mai corespund cerințelor tehnice sau care nu pot fi readuse în stare de funcționare;
- Dotarea laboratorului cu echipamente pentru investigații fizico-chimice și metode de screening;
- Dezvoltarea capacităților pentru testări de rutină în domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale;
- Achiziționarea echipamentelor auxiliare necesare pregătirii și procesării probelor;

- Integrarea echipamentelor în sistemul informațional LIMS și în sistemul de management al calității al I.P. CNSAPSA;
- Asigurarea compatibilității tehnologice cu laboratoarele naționale de referință și cu cerințele legislației Uniunii Europene.

Domeniul sănătății animalelor și medicamentelor de uz veterinar

Laboratorul Sănătatea Animalelor și Medicamente de Uz Veterinar dispune de tehnologii avansate pentru diagnosticul bolilor animale și controlul medicamentelor veterinare.

Echipamentele principale includ:

- sisteme Real-Time PCR;
- echipamente ELISA;
- HPLC-cromatografie lichidă de înaltă performanță;
- cabine de siguranță biologică de clasele I, II și III, utilizate în funcție de nivelul de risc al activităților desfășurate;
- microscopie fluorescentă, inversată și optică;
- echipamente pentru diagnostic virusologic și bacteriologic;
- incubatoare și termostate specializate;
- autoclave;
- echipamente pentru serologie și imunologie (centrifuge moderne, inclusiv cu răcire);
- echipamente pentru examinări parazitologice;
- facilități specifice de biosiguranță nivel BSL-2, 2+
- congelatoare cu temperaturi ultrajoase și frigider moderne de laborator;

Laboratorul participă anual la programe internaționale de testare a competenței organizate de laboratoarele europene de referință (EURL) și laboratoarele Organizației Mondiale ale Sănătății Animalelor (WOAH), fapt care confirmă nivelul tehnic al echipamentelor și competențelor disponibile.

Domeniul sănătății plantelor

Capacitățile tehnologice permit:

1. identificarea organismelor dăunătoare și a agenților fitopatogeni;
 - investigații entomologice;
 - investigații fitopatologice;
 - investigații nematologice;
2. detectare OMG
3. determinarea reziduurilor de pesticide și nitrați
4. determinarea ingredientelor active de pesticide

3. analize de laborator pentru certificarea materialului semincer .

4. analize pentru testarea paramentrilor chimici și fizico-chimici a calității produselor

Echipamentele principale includ:

- sisteme PCR și Real-Time PCR;
- echipamente ELISA;
- microscopie optice și stereomicroscopie;
- microscop pentru imunofluorescență- IF;
- autoclave;
- cromatografie lichidă de înaltă performanță (HPLC);
- cromatografie lichidă cu spectrometrie de masă (LC-MS/MS);
- cromatografie gazoasă cu spectrometrie de masă (GC-MS/MS);
- hote microbiologice și nișe chimice specializate;
- incubatoare și termostate specializate;

La moment, laboratorul este asigurat cu toate echipamentele necesare pentru efectuarea încercărilor, adecvate scopului și activității specifice. Dar aproximativ 50 % din echipamentul existent este deja cu o uzură morală depășită. Acestea generează costuri mari de operare și service-mentenanță și nu pot susține cerințele actuale de productivitate. Schimbarea echipamentelor cu uzura morală depășită pe echipamente noi și performante este o necesitate primordială.

Domeniul băuturi alcoolice

Laboratorul Testare Produse Alcoolice este dotat cu echipamente analitice moderne destinate determinării indicilor de calitate, siguranță și autenticitate ai produselor alcoolice.

Echipamentele principale includ:

- cromatografe de lichide de înaltă performanță (HPLC);
- cromatografe de gaze cu spectrometrie de masă (GC-MS);
- cromatografe de gaze (GC);
- spectrometre de absorbție atomică (FAAS, GF-AAS, ETAAS, AES);
- analizoare automate de determinare a conținutului de alcool cu densimetru electronic;
- sisteme de electroforeză capilară (CE);
- spectrometru gamma-beta;
- analizor automat pentru determinarea parametrilor oenologici.

Pe lângă echipamentele analitice principale, laboratorul este dotat cu alte mijloace de măsurare, software specializat, etaloane de referință, materiale de referință certificate și aparatură de suport, necesare pentru asigurarea corectitudinii și trasabilității rezultatelor analizelor.

Nivelul tehnic de dotare al laboratorului, precum și competența profesională a personalului, sunt confirmate anual, începând cu anul 2010, prin participarea cu succes la teste de competență organizate de BIPEA (Bureau Interprofessionnel d'Études Analytiques), demonstrând astfel fiabilitatea și credibilitatea rezultatelor generate de laborator.

Situația actuală a echipamentelor din Laboratoarele centrale (locațiile or. Chișinău)

În ultimii ani, laboratoarele au beneficiat de investiții semnificative realizate din bugetul de stat, proiecte finanțate de Uniunea Europeană, programe de asistență externă și alte surse de finanțare oferite de partenerii de dezvoltare. Ca urmare, laboratoarele au fost dotate cu echipamente moderne pentru perioada respectivă, inclusiv sisteme de cromatografie lichidă și gazoasă, spectrometrie de masă, spectrometrie atomică, echipamente Real-Time PCR, sisteme ELISA, echipamente microbiologice, aparatură pentru determinarea contaminanților, reziduurilor, micotoxinelor, metalelor grele, radionuclizilor și altor parametri specifici domeniilor de activitate.

Pe baza acestor echipamente au fost dezvoltate, validate și acreditate majoritatea metodelor implementate în cadrul I.P. CNSAPSA, acestea constituind fundamentul actual al capacităților analitice și al domeniului de acreditare al instituției. Echipamentele existente permit realizarea controalelor oficiale, implementarea programelor naționale de monitorizare și supraveghere, precum și prestarea serviciilor de laborator pentru operatorii economici.

Cu toate acestea, evaluarea efectuată de experții externi evidențiază faptul că o parte semnificativă a echipamentelor aflate în exploatare se apropie de sfârșitul duratei normale de utilizare sau au depășit deja perioada optimă de funcționare. Aproximativ 25% din echipamente au o vechime mai mare de 10 ani, iar unele sunt afectate de uzură morală și tehnică, ceea ce impune înlocuirea sau modernizarea acestora. O parte dintre acestea sunt moral învechite în raport cu tehnologiile utilizate în prezent de laboratoarele de referință ale Uniunii Europene și nu mai oferă performanțele necesare pentru dezvoltarea unor metode noi sau pentru creșterea productivității activităților de laborator.

În multe cazuri, echipamentele au fost menținute în funcțiune prin intervenții repetate de service și reparații, ceea ce a permis continuarea activităților analitice și menținerea metodelor acreditate. Totuși, frecvența tot mai mare a defecțiunilor, dificultatea identificării pieselor de schimb și costurile crescute de mentenanță generează riscuri privind continuitatea activităților și disponibilitatea anumitor metode analitice. Pe termen mediu, o parte dintre echipamente pot deveni nefuncționale, fapt care poate afecta capacitatea instituției de a răspunde cerințelor controalelor oficiale și obligațiilor asumate în procesul de integrare europeană.

În contextul implementării Planului de Creștere al Uniunii Europene pentru Republica Moldova și al obiectivului de extindere a domeniului de acreditare la minimum 413 metode acreditate până în anul 2027, I.P. CNSAPSA necesită investiții în modernizarea și completarea bazei tehnico-materiale. Dezvoltarea noilor metode analitice, în special în domeniul reziduurilor chimice, contaminanților, sănătății animalelor și sănătății plantelor, impune achiziționarea unor echipamente moderne, cu performanțe tehnice compatibile cu cele utilizate în laboratoarele de referință ale Uniunii Europene.

Modernizarea infrastructurii tehnologice este necesară nu doar pentru înlocuirea echipamentelor uzate, ci și pentru asigurarea compatibilității cu cerințele legislației europene, implementarea metodelor de referință recomandate de laboratoarele EURL, creșterea gradului de automatizare a proceselor și reducerea timpilor de analiză. Totodată, noile echipamente trebuie să permită integrarea în sistemele moderne de management al datelor, inclusiv în viitorul sistem LIMS al I.P. CNSAPSA, contribuind la îmbunătățirea trasabilității și eficienței operaționale.

Prin urmare, dezvoltarea și modernizarea continuă echipamentelor reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru consolidarea statutului I.P. CNSAPSA de laborator național de referință, creșterea recunoașterii internaționale a rezultatelor analitice și asigurarea conformității cu cerințele Uniunii Europene în domeniul siguranței alimentelor, sănătății animalelor și sănătății plantelor.

3.3 Resurse umane și competențe profesionale

Conform prevederilor H.G. nr.524/2024, structura organizatorică I.P. CNSAPSA este structurată pentru un efectiv de **360 de funcții**, necesare pentru asigurarea activităților Laboratoarelor centrale, laboratoarelor regionale, organismului de certificare, precum și a funcțiilor administrative și de suport care contribuie la realizarea misiunii instituției.

La momentul elaborării Planului de dezvoltare, în cadrul I.P. CNSAPSA activează aproximativ **260 de angajați**, ceea ce reprezintă circa 72% din numărul total de funcții aprobate. Din totalul personalului, aproximativ **180 de persoane sunt specialiști implicați direct în activități tehnice și de laborator**, inclusiv chimiști, microbiologi, biologi, medici veterinari, specialiști în sănătatea plantelor, experți în certificare, managementul calității și alte domenii conexe.

Personalul I.P. CNSAPSA dispune de un nivel înalt de competență profesională, acumulat prin participarea continuă la procese de acreditare și reacreditare conform standardului SM EN ISO/IEC 17025, implementarea și validarea metodelor de încercare, participarea la scheme internaționale de testare a competenței și colaborarea cu laboratoare de referință ale Uniunii Europene. Specialiștii instituției au beneficiat de instruire și stagii profesionale în laboratoare europene de referință și în cadrul programelor susținute de

organizații internaționale și parteneri de dezvoltare, ceea ce a contribuit la dezvoltarea expertizei necesare implementării cerințelor europene în domeniile de competență ale I.P. CNSAPSA.

Capacitățile profesionale existente au permis dezvoltarea și menținerea domeniului de acreditare al instituției, implementarea programelor naționale de monitorizare și supraveghere, participarea la activități de evaluare a conformității și certificare, precum și furnizarea suportului tehnico-științific pentru autoritățile competente.

În contextul obiectivelor asumate prin Planul de Creștere pentru Republica Moldova și prin Planul de dezvoltare a I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032, necesarul de personal va crește semnificativ. Extinderea domeniului de acreditare la minimum 413 metode acreditate, implementarea noilor metode analitice în domeniul siguranței alimentelor, sănătății animalelor și sănătății plantelor, dezvoltarea activităților de certificare, operaționalizarea laboratoarelor regionale Bălți și Cahul, consolidarea Laboratorului Regional Dondușeni și implementarea sistemului informațional LIMS vor necesita atragerea unui număr suplimentar de specialiști și dezvoltarea continuă a competențelor profesionale ale personalului existent.

Analiza situației actuale evidențiază existența mai multor provocări și riscuri privind resursele umane. Principala constrângere este deficitul de personal calificat, reflectat prin gradul redus de ocupare a funcțiilor aprobate. În același timp, recrutarea specialiștilor cu competențe în domeniile chimiei analitice, microbiologiei, biologiei moleculare, sănătății plantelor și medicinei veterinare devine tot mai dificilă din cauza deficitului de specialiști disponibili pe piața muncii și a concurenței cu sectorul privat.

O provocare majoră o reprezintă laboratoarele regionale, unde atragerea și menținerea personalului calificat este considerabil mai dificilă decât în municipiul Chișinău. Această situație poate afecta procesul de operaționalizare și dezvoltare a laboratoarelor regionale prevăzute în cadrul reformei instituționale.

În acest context, dezvoltarea resurselor umane reprezintă una dintre prioritățile strategice ale I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032. Direcțiile prioritare de intervenție includ:

- ocuparea graduală a funcțiilor vacante prevăzute în structura aprobată;
- atragerea și integrarea specialiștilor necesari pentru implementarea noilor metode și tehnologii;
- consolidarea capacităților laboratoarelor regionale prin recrutarea și instruirea personalului;
- dezvoltarea continuă a competențelor profesionale prin programe de formare și schimb de experiență cu laboratoarele de referință ale Uniunii Europene;
- dezvoltarea competențelor în domeniul digitalizării și operării sistemului LIMS;

- consolidarea activităților de certificare și evaluare a conformității;
- implementarea mecanismelor de transfer al cunoștințelor și de pregătire a noii generații de specialiști;
- dezvoltarea unor mecanisme eficiente de retenție și motivare a personalului.

3.4 Sistemul de management al calității

În prezent, toate laboratoarele din cadrul I.P. CNSAPSA care efectuează încercări de laborator funcționează în conformitate cu cerințele standardului **SM EN ISO/IEC 17025**, care stabilește cerințele generale privind competența laboratoarelor de încercări și etalonări. Sistemele de management implementate asigură controlul proceselor de laborator, validarea și verificarea metodelor, monitorizarea performanței, trasabilitatea măsurărilor, controlul documentelor și gestionarea riscurilor asociate activităților de laborator.

Sistemele de management al calității sunt implementate și menținute în cadrul tuturor laboratoarelor din municipiul Chișinău, precum și în laboratoarele regionale Dondușeni și Drochia, care activează în conformitate cu cerințele standardului și dețin acreditare pentru domeniile de activitate corespunzătoare. Participarea constantă la teste de competență, comparații interlaboratoare și evaluări externe contribuie la menținerea și demonstrarea competenței tehnice a laboratoarelor și la recunoașterea rezultatelor analitice atât la nivel național, cât și internațional.

În paralel, activitățile de evaluare a conformității și certificare sunt desfășurate în cadrul organismelor de certificare acreditate conform cerințelor **SM EN ISO/IEC 17065**, care asigură evaluarea și certificarea produselor și fertilizanților în conformitate cu cerințele legislației aplicabile.

Dezvoltarea sistemului de management al calității a constituit o prioritate permanentă a instituției și pe parcursul ultimilor ani, instituția a investit constant în dezvoltarea și consolidarea sistemelor de management al calității, inclusiv prin:

- extinderea continuă a domeniilor acreditate;
- implementarea și validarea metodelor de încercare;
- participarea sistematică la teste de competență și comparații interlaboratoare organizate de laboratoare de referință ale Uniunii Europene și alte organisme internaționale;
- efectuarea auditurilor interne și analizelor de management;
- dezvoltarea competențelor personalului în domeniul managementului calității;
- menținerea trasabilității metrologice și a controlului documentelor;
- monitorizarea performanței metodelor și a echipamentelor de laborator.

Cu toate acestea, analiza structurii actuale evidențiază faptul că sistemele de management al calității sunt implementate și administrate separat la nivelul fiecărui laborator acreditat. Din considerente istorice și organizaționale, fiecare laborator funcționează în baza propriului sistem documentat, propriului domeniu de acreditare și propriilor procese de management al calității. Acest model a permis dezvoltarea etapizată a acreditării, însă generează în prezent anumite limitări administrative și operaționale.

În contextul reorganizării instituționale realizate prin H.G. nr.524/2024, al consolidării funcției de laborator național de referință și al obiectivelor asumate prin Planul de Creștere, dezvoltarea viitoare a sistemului de management al calității va fi orientată spre crearea unei abordări integrate la nivelul întregii rețele I.P. CNSAPSA. Această direcție este în concordanță cu dezvoltarea progresivă a rețelei de laboratoare regionale, extinderea domeniilor de acreditare, implementarea sistemului informațional LIMS și consolidarea capacităților instituționale.

Pe termen mediu și lung, odată cu consolidarea domeniului siguranței alimentare într-o locație unică și dezvoltarea completă a laboratoarelor regionale Bălți și Cahul, I.P. CNSAPSA își propune dezvoltarea unui Sistem Integrat de Management al Calității, bazat pe politici, proceduri și mecanisme comune pentru toate laboratoarele din cadrul instituției. Această abordare va permite asigurarea unei gestionări uniforme a proceselor, armonizarea practicilor de laborator la nivel național, consolidarea funcției de coordonare metodologică și susținerea procesului de dezvoltare continuă a rețelei de laboratoare.

Implementarea unui astfel de model va crea premisele pentru o administrare modernă și eficientă a activităților de laborator, va facilita integrarea proceselor digitale prin sistemul LIMS și va contribui la atingerea obiectivelor strategice privind extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea laboratoarelor regionale și consolidarea poziției I.P. CNSAPSA ca laborator național de referință în conformitate cu cerințele Uniunii Europene.

3.5 Acreditarea și recunoașterea internațională

În prezent, laboratoarele din cadrul I.P. CNSAPSA sunt acreditate de către Organismul Național de Acreditare MOLDAC în conformitate cu cerințele standardului **SM EN ISO/IEC 17025**, care stabilește cerințele generale privind competența laboratoarelor de încercări și etalonări. Acreditarea confirmă faptul că laboratoarele dispun de personal competent, metode validate, echipamente corespunzătoare, infrastructură adecvată și un sistem de management al calității implementat și menținut în conformitate cu standardele internaționale.

1. Laboratorul Controlul Calității și Siguranței produselor alimentare, hrana pentru animale – Certificat de acreditare LÎ-004, Anexa nr.1 (conform domeniului de acreditare sunt - 139 metode);
2. Laboratorul Sănătate animală și medicamente de uz veterinar - Certificat de acreditare LÎ-004, Anexa nr. 2 (conform domeniului de acreditare sunt - 31 metode);
3. Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar - Certificat de acreditare LÎ-022, Anexa nr. 1,2,3 (conform domeniului de acreditare sunt - 50 metode);
4. Laboratorul testare produse alcoolice - Certificat de acreditare LÎ-015, Anexa nr. 1 (conform domeniului de acreditare sunt - 74 metode).

Competența laboratoarelor acreditate este demonstrată prin implementarea și menținerea unui sistem riguros de management al calității, validarea și verificarea metodelor de încercare, evaluarea incertitudinii de măsurare, utilizarea materialelor de referință certificate, trasabilitatea metrologică a măsurărilor, participarea periodică la scheme de testare a competenței și comparații inter laboratoare, precum și prin evaluările periodice efectuate de organismul de acreditare. De asemenea, laboratoarele colaborează cu laboratoare europene de referință și participă anual la programe internaționale de testare a competenței organizate de Laboratoarele de Referință ale Uniunii Europene (EURL) și alte organisme internaționale, asigurând menținerea și dezvoltarea continuă a competențelor tehnice.

Rapoartele de încercări emise de laboratoarele acreditate ale I.P. CNSAPSA beneficiază de **recunoaștere internațională** prin intermediul mărcii **ILAC MRA (International Laboratory Accreditation Cooperation – Mutual Recognition Arrangement)**, aplicată în domeniul acreditării. Această recunoaștere conferă credibilitate rezultatelor analitice și facilitează acceptarea acestora de către autoritățile competente, organismele de control și partenerii comerciali din statele membre ale Uniunii Europene și din alte țări semnatare ale acordurilor multilaterale de recunoaștere. În acest mod, acreditarea contribuie la eliminarea repetării încercărilor, la reducerea costurilor pentru operatorii economici și la consolidarea încrederii în sistemul național de control oficial.

În contextul implementării Planului de Creștere al Uniunii Europene și al obiectivelor de dezvoltare ale I.P. CNSAPSA, extinderea domeniului de acreditare reprezintă una dintre prioritățile strategice ale instituției.

Conform Planului de creștere (H.G. nr.260/2025), până în luna decembrie 2027 este prevăzută acreditarea a **51 de metode noi** în domeniile siguranței alimentelor, sănătății animalelor și sănătății plantelor, ceea ce va permite atingerea țintei de **413 metode acreditate**, în conformitate cu angajamentele asumate față de Comisia Europeană.

Pentru implementarea și acreditarea metodelor sunt necesare surse financiare, inclusiv pentru consumabile, kituri, validarea metodelor, teste de competență (PT/ILC) în sumă de 14 497,0 mii lei (tabelul nr. 2).

Tabelul nr.2.

Destinația	Nr d/o	Denumirea metodei	Program /Subprogram	Total cheltuieli, per metodă, lei	Resurse, consumabile, validare, lei	Teste, cheltuieli de evaluare, lei	Acreditație, cheltuieli aferente, lei	Servicii de mentenanță, lei	Cheltuieli curente de reparație a echipamentului, lei
1	2	3	4	5=(6+7+8+9+10)	6	7	8	9	10
2026									
Laboratorul controlul calității și siguranței produselor alimentare, hrană pentru animale	1	Determinarea E.coli-metoda microbiologică ESBL	5106	340.000,00	150000,00	10000,00	10000,00	150000,00	20000,00
	2	Determinarea nitrofuranilor miere, țesut-metode prin LC/MS/MS		710.000,00	450000,00	50000,00	10000,00	100000,00	100000,00
	3	Determinarea Bacilus cereus		320.000,00	100000,00	10000,00	10000,00	200000,00	0,00
	4	Determinarea Pseudomonas		270.000,00	100000,00	10000,00	10000,00	150000,00	0,00
	5	Determinarea Benz(a)pyrenului		675.000,00	250000,00	10000,00	10000,00	405000,00	0,00
Laboratorul regional Dondușeni	6	Determinarea conținutului de proteină în lactate –metodă volumetrică		70.000,00	30000,00	5000,00	10000,00	0,00	25000,00
	7	Determinarea conținutului de grăsime în produse alimentare		316.000,00	50000,00	6000,00	10000,00	250000,00	0,00
	8	Determinarea oximetilfurfurol in miere		60.000,00	45000,00	5000,00	10000,00	0,00	0,00
	9	Determinarea Valorii energetice		10.000,00	0,00	0,00	10000,00	0,00	0,00
Laboratorul testare produse alcoolice	10	Determinarea Aflatoxine M1		320.000,00	150000,00	10000,00	10000,00	150000,00	0,00
	11	Determinarea Alcoolul metilic în vinuri		240.000,00	20000,00	35000,00	5000,00	180000,00	0,00
	12	Determinarea Glicerolul în vinuri		240.000,00	20000,00	35000,00	5000,00	180000,00	0,00
	13	Determinarea Acidul ascorbic		210.000,00	20000,00	35000,00	5000,00	150000,00	0,00
Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar	14	Depistarea Tobacco ringspot virus și Tomato ringspot virus prin metoda imuno-enzimatică ELISA, Plante leguminoase, legumicole, pomicole,		326.000,00	60000,00	6000,00	20000,00	100000,00	140000,00

		decorative, forestiere, arbuști fructiferi, vița de vie (frunze, flori, lăstari, semințe)							
	15	Pesticide în produse alimentare de origine animală		530.000,00	150000,00	10000,00	10000,00	200000,00	160000,00
Laboratorul sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar	16	Testarea comportamentului la antimicrobiene prin tehnica difuzimetrică	5103	100.000,00	90000,00	0,00	10000,00	0,00	0,00
	17	Testarea comportamentului la antimicrobiene prin tehnica a microdiluției a bacteriilor izolate		100.000,00	90000,00	0,00	10000,00	0,00	0,00
	18	Izolarea și detecția Listeria monocitogenes și Listeria spp.		85.000,00	70000,00	5000,00	10000,00	0,00	0,00
	19	Infecția cu virusul bolii limbii albastre (serotipurile 1–24)		185.000,00	160000,00	15000,00	10000,00	0,00	0,00
	20	Evidențierea modificărilor anatomopatologice la animale prin metoda necropsică		10.000,00	5000,00	5000,00	0,00	0,00	0,00
Laboratorul regional Drochia	21	Detecția Bacterii coliforme (probe de sanitație)		75.000,00	50000,00	15000,00	10000,00	0,00	0,00
	22	Detecția anticorpilor serici anti-virusul anemiei infecțioase ecvine prin testul imunodifuzie în gel de agar		70.000,00	50000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
Total pentru anul 2026, 19 de metode, din care				5.262.000,00	1960000,00	277 0000	195000,00	2015000,00	285000,00
X	7	X	5103	625.000,00	515000,00	50000,00	60000,00	0,00	0,00
X	15	X	5106	4.637.000,00	1.445.000,00	227.000	135.000,00	2015.000	285.000,00
2027									
Laboratorul controlul calității și siguranței produselor alimentare, hrană pentru animale	23	Determinarea histaminei în produse pescărești - metodă prin HPLC	5106	270.000,00	250000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	24	Determinearea Acrilamida		270.000,00	250000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	25	Determinarea activității apei		30.000,00	10000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	26	Determinarea azotului volatil (TBV)		70.000,00	50000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	27	Tipizarea serologică a Campylobacter spp.-metodă prin Real Time PCR		270.000,00	250000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00

	28	Tipizarea serologică a Salmonellei spp.-metodă prin Real Time PCR		270.000,00	250000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	29	Identificarea E.Coli pentru RAM (rezistența antimicrobiană)- metodă PCR		270.000,00	250000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	30	Determinarea grupei de aminoglicozide, lapte, ouă - metode LC/MS/MS		550.000,00	450000,00	50000,00	50000,00	0,00	0,00
	31	Determinarea grupei de aminoglicozide țesut - metode LC/MS/MS		550.000,00	450000,00	50000,00	50000,00	0,00	0,00
	32	Determinarea nitrofuranilor lapte, ouă-metode prin LC/MS/MS		710.000,00	450000,00	50000,00	10000,00	100000,00	100000,00
	33	Determinarea reziduurilor de Lincosamide- metode LC/MS/MS		550.000,00	450000,00	50000,00	50000,00	0,00	0,00
Laboratorul regional Dondușeni	34	Listeria monocytogenes numărare		115.000,00	100000,00	5000,00	10000,00	0,00	0,00
Laboratorul testare produse alcoolice	35	Determinarea principalilor compuși extrași din lemn în timpul maturării băuturilor alcoolice de origine vitivinicolă:		430.000,00	135000,00	15000,00	20000,00	150000,00	110000,00
	36	Coloranți sintetici în băuturi alcoolice și nealcoolice		430.000,00	135000,00	15000,00	20000,00	150000,00	110000,00
	37	Determinarea Nichel		195.000,00	75000,00	30000,00	10000,00	0,00	80000,00
	38	Determinarea T-2 toxine		270.000,00	150000,00	10000,00	10000,00	0,00	100000,00
Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar	39	Depistarea și identificarea morfologică a speciei Thrips palmi în Plante și fructe de pepene galben, castraveți, vinete, roșii și ardei dulci -Plante și fructe de căpșune Plante decorative, flori tăiate și în ghiveci (trandafiri, crizanteme, begonii)		240.000,00	220000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	40	Depistarea și identificarea akinetosporangilor de Synchytrium endobioticum		186.000,00	60000,00	6000,00	20000,00	100000,00	0,00
	41	Uleiuri vegetale. Detrminarea indicelui de peroxid		19.000,00	5000,00	4000,00	10000,00	0,00	0,00
Laboratorul sănătatea animalelor	42	Izolarea și identificarea Salmonella spp. Conținut cecal porcine	51.03	120.000,00	100000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00

și medicamente de uz veterinar	43	Izolarea și identificarea Escherichia coli (E. coli), bacterie comensală indicatoare		120.000,00	100000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	44	Izolare Campylobacter spp. Conținut cecal pui carne, curcani, porcine		903.000,00	860000,00	40000,00	3000,00	0,00	0,00
	45	Identificarea Campylobacter jejuni (C. jejuni) Conținut cecal pui carne, curcani, porcine		903.000,00	860000,00	40000,00	3000,00	0,00	0,00
	46	Identificarea Campylobacter coli (C. coli) Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine		904.000,00	860000,00	40000,00	4000,00	0,00	0,00
	47	Enterobacteriaceae teste de sanitație		70.000,00	50000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	48	Stafilococi teste de sanitație		70.000,00	50000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	49	Identificare substante active medicamente de uz veterinar		310.000,00	250000,00	50000,00	10000,00	0,00	0,00
Laboratorul regional Drochia	50	Detectia Escherichia coli (probe de sanitație)		70.000,00	50000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
	51	Numărul microorganismelor formatoare de colonii la 30°C (probe de sanitație)		70.000,00	50000,00	10000,00	10000,00	0,00	0,00
Total pentru anul 2027, 21 de metode, din care				9.235.000,00	7.220.000,00	595.000,00	420.000,00	500.000,00	500.000,00
X	10	X	5103	3.540.000,00	3230000,00	230000,00	80000,00	0,00	0,00
X	19	X	5106	5.695.000,00	3.990.000,00	365.000,00	340.000,00	500.000,00	500.000,00
Total pentru anul 2026-2027, 51 de metode, din care				14 497 000,0	9.180.000,00	872.000,00	615.000,00	2.515.000,00	785.000,00
X	17	X	5103	4.165.000,00	3.745.000,00	280.000,00	140.000,00	0,00	0,00
X	34	X	5106	10.332.000,00	5.435.000,00	592.000,00	475.000,00	2.515.000,00	785.000,00

Planul de dezvoltare al laboratoarelor I.P. CNSAPSA extinde viziunea de implementare a metodelor până în anul 2032, când se preconizează creșterea continuă a domeniului de acreditare la **peste 450 de metode acreditate**, prin implementarea etapizată a noilor metode de încercare prevăzute în anexele Planului de dezvoltare. Extinderea acreditării va viza toate domeniile de competență ale instituției – siguranța alimentelor și hranei pentru animale, sănătatea animalelor, sănătatea plantelor și producția alcoolică – precum și dezvoltarea graduală a laboratoarelor regionale, în concordanță cu modelul național de organizare a rețelei de laboratoare publice.

Procesul de extindere a domeniului de acreditare este condiționat de realizarea unor investiții complexe în infrastructură, echipamente performante, materiale de referință, dezvoltarea sistemului de management al calității și consolidarea resurselor umane. Totodată, implementarea fiecărei metode noi implică activități de validare și verificare, participarea la programe de testare a competenței, instruirea personalului și evaluarea de către organismul de acreditare, ceea ce presupune alocarea unor resurse financiare dedicate. În perioada de implementare a Planului de dezvoltare, I.P. CNSAPSA va urmări consolidarea poziției sale ca laborator național de referință prin menținerea acreditării pentru toate domeniile de competență, extinderea continuă a domeniului acreditat, armonizarea metodelor de încercare cu legislația Uniunii Europene și recomandările laboratoarelor europene de referință, precum și prin dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre calitate, competență și îmbunătățire continuă. Acreditarea va rămâne principalul instrument de garantare a credibilității rezultatelor analitice și unul dintre factorii determinanți pentru integrarea I.P. CNSAPSA în rețeaua europeană a laboratoarelor de referință și pentru susținerea procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

3.6. Situația financiară și sursele de finanțare

I.P. CNSAPSA – este o instituție publică la autogestiune, a cărei resurse financiare provin din prestarea serviciilor contra plată. Asigurarea financiară este din surse propria, metodologia de calcul și tarifele pentru serviciile prestate sunt stabilite în baza hotărârii guvernului. Gradul de acoperire a cheltuielilor actuale suportate de instituție pentru prestarea serviciilor constituie 90%, fapt care impune o revizuire și rectificare atât a tarifelor pentru serviciile prestate de instituție, cât și a modelului de finanțare a acesteia.

Implementarea unui sistem de finanțare mixt ar asigura o situația financiară al I.P. CSAPSA stabilă și echilibrată, caracterizată de o structură diversificată a surselor de finanțare, unde alocațiile bugetare ar asigura acoperirea parțială și garantată a cheltuielilor de bază pentru asigurarea funcționalității instituției, iar veniturile proprii, care provin din prestarea serviciilor contra plată, în baza tarifelor aprobate, ar completa resursele disponibile și ar permite dezvoltarea și diversificarea activității.

Alocațiile de la bugetul de stat ar acoperi cheltuielile care reies din exercitarea atribuțiilor de bază a instituției. Principalele direcții finanțate din buget ar fi:

- cheltuieli de personal;
- întreținerea infrastructurii de laborator;
- investiții capitale și dotări de laborator;
- programe și măsuri fitosanitare, sanitarveterinare ect.

Modelul de dublă finanțare este avantajos deoarece combina stabilitatea oferita de buget cu flexibilitatea generata de activitatile comerciale (prestarea serviciilor de laborator) asigura pe de o parte, îndeplinirea funcțiilor publice din alocații bugetare și, pe de altă parte, dezvoltarea capacității analitice din venituri proprii.

Pentru perioada următoare se urmăresc obiectivele după cum urmează:

- consolidarea veniturilor proprii prin extinderea nomenclatorului de servicii acreditate;
- continuarea investițiilor în echipament de laborator din surse proprii și bugetare;
- optimizarea ponderii cheltuielilor de personal prin eficientizarea proceselor;
- menținerea unui sold de mijloace proprii în calitate de rezervă pentru investiții.

Riscurilor aferente contului de execuție financiară în cazul modelului de finanțare mixt:

Puncte tari

- Stabilitate financiară de bază garantată prin alocațiile bugetare reglementate.
- Autonomie decizională sporită datorită fluxului de numerar generat din activități proprii.
- Capacitatea de a autofinanța modernizări rapide fără a depinde exclusiv de rectificările bugetare publice.

Puncte slabe

- Rigoarea administrativă în gestionarea separată a conturilor (evidența strictă a cheltuielilor eligibile pe fiecare sursă).
- Vulnerabilitate în planificarea pe termen lung dacă reglementările legale privind utilizarea veniturilor proprii se modifică restrictiv.

Pentru perioada 2026-2030, instituția își propune atingerea următoarelor obiective financiare corelate:

- 1 .Creșterea veniturilor proprii în totalul bugetului .
- 2 Cresterea ponderii si eficientizarea utilizării alocațiilor bugetare și reducerea costurilor fixe.

3: Securizarea unui fond de rezervă din venituri pentru situații de criză și fluctuații de piață.

Pentru asigurarea transparenței și respectării disciplinei financiare, Institutia prevede raportarea periodică a indicatorilor de performanță stabiliți și Monitorizarea Rapoartelor Financiare .

4. Analiza SWOT

Elaborarea Planului de dezvoltare a I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032 necesită o evaluare obiectivă și cuprinzătoare a situației actuale a instituției, a capacităților existente, a constrângerilor interne și a factorilor externi care pot influența evoluția acesteia pe termen mediu și lung. În acest context, analiza SWOT reprezintă un instrument strategic esențial pentru identificarea punctelor forte și a punctelor slabe ale instituției, precum și a oportunităților și amenințărilor generate de mediul extern.

Analiza a fost realizată în baza informațiilor privind infrastructura laboratoarelor, capacitățile analitice și de acreditare, resursele umane, sistemele de management al calității, nivelul de dezvoltare al laboratoarelor regionale, precum și a obiectivelor stabilite prin H.G. nr.524/2024, Planul de Creștere al Uniunii Europene pentru Republica Moldova 2025–2027 și alte documente relevante de politici publice. Totodată, analiza valorifică concluziile evaluărilor efectuate de experți internaționali (UNIDO) privind dezvoltarea rețelei de laboratoare I.P. CNSAPSA și sustenabilitatea acesteia pe termen lung.

Prin urmare, analiza SWOT constituie fundamentul pentru definirea obiectivelor strategice de dezvoltare ale I.P. CNSAPSA, permițând orientarea investițiilor și a măsurilor de dezvoltare către domeniile cu impact major asupra consolidării rolului instituției în infrastructura națională de calitate, creșterii nivelului de conformitate cu cerințele Uniunii Europene și asigurării sustenabilității activităților de laborator pe termen lung.

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
1. Statut de Laborator Național de Referință în domeniile de competență, conform H.G. nr. 524/2024. 2. Existența unei rețele naționale de laboratoare, inclusiv Laboratoare Naționale de Referință și laboratoare regionale.	1. Procesul de consolidare instituțională prevăzut prin H.G. nr. 524/2024 necesită investiții suplimentare și dezvoltarea capacităților pentru exercitarea deplină a funcțiilor de referință. 2. Capacități operaționale și analitice insuficient dezvoltate în laboratoarele regionale Bălți și Cahul.

3. Laboratoare acreditate conform SM EN ISO/IEC 17025 și organisme de certificare acreditate conform SM EN ISO/IEC 17065. 4. Recunoașterea internațională a rezultatelor analitice prin acordurile EA MLA și ILAC MRA. 5. Domeniu extins de acreditare și nivel avansat de acreditare, cu o bază de peste 345 de metode acreditate și o evoluție clară spre atingerea țintei de 413 metode. 6. Personal calificat, cu experiență în acreditare, evaluări externe și participare la teste de competență internaționale. 7. Participare constantă la programe internaționale de testare a competenței și colaborare cu laboratoare de referință ale UE. 8. Existența unui sistem de management al calității implementat în laboratoarele acreditate. 9. Dotare și menținerea cu echipamente performante obținute prin proiecte naționale și internaționale. 10. Experiență în gestionarea programelor naționale de monitorizare și supraveghere. 11. Existența unui plan integrat, corelat cu Agenda de Reformă și Planul de Creștere al UE. 12. Clarificarea rolurilor laboratoarelor în susținerea controalelor oficiale și a exporturilor. 13. Experiență instituțională în gestionarea programelor de monitorizare și supraveghere SPS. 14. Colaborări cu universități, instituții de cercetare și parteneri internaționali.	3. Necesitatea extinderii continue a domeniilor de acreditare și certificare pentru a răspunde noilor cerințe legislative europene. 4. Necesitatea consolidării participării în rețelele europene de referință și extinderii recunoașterii pentru domenii noi de activitate. 5. Instabilitatea fluxului de probe, care afectează menținerea competenței și planificarea activităților. 6. Deficit de personal calificat în laboratoare regionale și grad redus de ocupare a funcțiilor aprobate. 7. Oportunități limitate de instruire externă pentru o parte a personalului și necesitatea dezvoltării continue a competențelor. 8. Sistemele de management sunt implementate separat la nivelul laboratoarelor și necesită integrare graduală într-un model unitar la nivelul I.P. CNSAPSA. 9. O parte din echipamente sunt moral și tehnic învechite și necesită modernizare sau înlocuire. 10. Capacitate limitată de extindere a programelor de monitorizare din cauza resurselor umane și infrastructurale insuficiente. 11. Lipsa implementării complete a sistemului LIMS integrat la nivelul întregii rețele. 12. Proceduri administrative complexe și dependență de decizii interinstituționale. 13. Riscul diminuării competențelor în cazul utilizării sporadice a unor metode acreditate.
--	--

15. Proceduri de achiziții publice în conformitate cu reglementările stipulate în Legea nr. 131/2015;	14. Valorificarea limitată a oportunităților de cercetare, inovare și atragere a proiectelor internaționale. 15. Durata îndelungată și complexitatea procedurilor de achiziții publice pot influența termenii de implementare a investițiilor, procurarea echipamentelor specializate și extinderea capacităților de laborator.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Finanțarea disponibilă prin Planul de Creștere al Uniunii Europene și Agenda de Reformă 2025–2027.	Insuficiența sau întârzierea finanțării necesare pentru realizarea investițiilor planificate.
Procesul de aderare la Uniunea Europeană și armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE.	Întârzieri în implementarea reformelor și în atingerea indicatorilor asumați față de Uniunea Europeană.
Extinderea domeniului de acreditare și implementarea noilor metode prevăzute în Planul de Creștere.	Lipsa resurselor umane, financiare și tehnice necesare implementării și acreditării noilor metode.
Dezvoltarea și operaționalizarea laboratoarelor regionale Bălți și Cahul.	Dificultăți în recrutarea și menținerea personalului calificat pentru laboratoarele regionale.
Consolidarea domeniului siguranței alimentare într-o infrastructură unică și modernă.	Întârzieri în realizarea investițiilor infrastructurale și în procesul de consolidare a locațiilor.
Implementarea completă a sistemului informațional LIMS și digitalizarea proceselor.	Întârzieri tehnice și financiare în implementarea sistemelor informaționale.
Dezvoltarea serviciilor pentru sectorul privat și creșterea ponderii veniturilor proprii.	Fluctuația volumului de probe și a cererii de servicii analitice și de certificare.
Consolidarea cooperării cu laboratoarele de referință ale Uniunii Europene și organizațiile internaționale.	Modificarea continuă a cerințelor tehnice și legislative europene, care necesită investiții suplimentare.
Dezvoltarea parteneriatelor cu universitățile pentru formarea viitorilor specialiști.	Migrația specialiștilor și îmbătrânirea personalului cu experiență.

Creșterea cererii de servicii analitice și de certificare în contextul dezvoltării exporturilor agroalimentare.	Creșterea costurilor pentru consumabile, materiale de referință, mentenanță, calibrare și verificări metrologice.
---	---

Analiza SWOT evidențiază că I.P. CNSAPSA dispune de capacități importante de dezvoltare, bazate pe statutul de Laborator Național de Referință, infrastructura existentă, personalul calificat, acreditările obținute și recunoașterea internațională a rezultatelor analitice. Totodată, aceasta relevă necesitatea consolidării infrastructurii, dezvoltării laboratoarelor regionale, extinderii domeniului de acreditare, modernizării echipamentelor, consolidării resurselor umane și accelerării proceselor de digitalizare.

În acest context, obiectivele Planului de dezvoltare pentru perioada 2026–2032 sunt orientate spre valorificarea punctelor forte ale instituției, depășirea constrângerilor identificate și valorificarea oportunităților oferite de procesul de integrare europeană și de programele de finanțare disponibile. Implementarea acestora va contribui la consolidarea rolului I.P. CNSAPSA ca laborator național de referință modern, performant și recunoscut la nivel european.

Obiectiv general 1

Consolidarea capacității instituționale a I.P. CNSAPSA pentru îndeplinirea obligațiilor asumate în cadrul Planului de Creștere al UE 2025–2027.

Obiective specifice

- 1.1. Dezvoltarea și operaționalizarea laboratoarelor regionale Bălți și Cahul.
- 1.2. Menținerea funcționalității laboratoarelor regionale Drochia și Dondușeni.

Obiectiv general 2

Consolidarea și modernizarea infrastructurii Laboratoarelor pentru asigurarea condițiilor necesare dezvoltării capacităților analitice, implementării cerințelor Uniunii Europene și exercitării funcțiilor de laborator național de referință.

Obiective specifice

- 2.1. Consolidarea domeniului siguranței alimentare într-o locație unică și modernă, care să asigure integrarea activităților analitice, utilizarea eficientă a resurselor și optimizarea proceselor de laborator.
- 2.2. Modernizarea și extinderea spațiilor de laborator pentru asigurarea condițiilor necesare implementării noilor metode de încercare, amplasării echipamentelor performante și dezvoltării domeniilor de activitate prevăzute în legislația Uniunii Europene.

Obiectiv general 3

Dezvoltarea capacităților analitice, acreditării și recunoașterii internaționale

Obiective specifice

- 3.1. Extinderea domeniului de acreditare până la minimum 413 metode acreditate.
- 3.2. Dezvoltarea capacităților de laborator pentru monitorizarea reziduurilor, contaminanților și altor parametri prevăzuți de legislația Uniunii Europene.
- 3.3. Dezvoltarea capacităților de screening în cadrul laboratoarelor regionale.

Obiectiv general 4

Asigurarea sustenabilității financiare și instituționale a infrastructurii laboratoarelor publice.

Obiective specifice

- 4.1. Revizuirea și ajustarea periodică a tarifelor pentru serviciile prestate, în funcție de evoluția costurilor reale aferente consumabilelor, materialelor de referință, verificărilor metrologice, mentenanței echipamentelor, acreditării și altor costuri operaționale.
- 4.2. Dezvoltarea și implementarea unui model sustenabil de finanțare mixtă a I.P. CNSAPSA, bazat pe combinarea finanțării publice pentru activitățile de interes național și control oficial cu veniturile proprii obținute din servicii de laborator și certificare prestate operatorilor economici.
- 4.3. Creșterea ponderii veniturilor proprii provenite din servicii prestate sectorului privat, inclusiv servicii de încercări de laborator, certificare, expertize și alte activități conexe.

Obiectiv general 5

Dezvoltarea resurselor umane și consolidarea competențelor profesionale

Obiective specifice

- 5.1. Creșterea graduală a gradului de ocupare a funcțiilor aprobate prin H.G. nr.524/2024.
- 5.2. Consolidarea capacităților profesionale ale personalului prin programe continue de instruire și schimb de experiență.
- 5.3. Dezvoltarea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ și cercetare pentru formarea viitorilor specialiști.

5. Viziunea strategică

5.1. Viziunea de dezvoltare a I.P. CNSAPSA până în anul 2032

Până în anul 2032, I.P. CNSAPSA își propune să devină o instituție de referință la nivel național și regional, recunoscută la nivel european pentru competența sa tehnică, capacitatea analitică, sistemele moderne de management și contribuția la implementarea politicilor publice în domeniul sănătății animalelor, sănătății plantelor, siguranței

alimentelor și certificării conformității. Instituția urmărește consolidarea rolului său de Laborator Național de Referință și dezvoltarea unei rețele integrate de laboratoare moderne, capabile să furnizeze rezultate analitice fiabile, comparabile și recunoscute internațional, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene și standardele internaționale aplicabile.

Viziunea de dezvoltare a I.P. CNSAPSA este fundamentată pe obiectivele de integrare europeană ale Republicii Moldova (H.G. nr.306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029; H.G. nr.180/2024 cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces; H.G. nr. 260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027; H.G. nr.524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor care prevăd consolidarea capacităților laboratoarelor publice, extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea laboratoarelor regionale și implementarea unui model sustenabil de funcționare și finanțare a rețelei naționale de laboratoare.

Realizarea acestei viziuni presupune un proces amplu și continuu de transformare instituțională. I.P. CNSAPSA urmărește consolidarea infrastructurii laboratoarelor naționale din municipiul Chișinău, inclusiv concentrarea și integrarea domeniului siguranței alimentare într-o infrastructură unică și funcțională (locația str. Meșterul Manole, 4) care să permită utilizarea eficientă a resurselor, dezvoltarea capacităților analitice și exercitarea funcțiilor de laborator național de referință la nivelul cerințelor europene. Totodată, instituția își propune dezvoltarea și operaționalizarea deplină a laboratoarelor regionale din Bălți și Cahul și consolidarea laboratoarelor regionale existente (Drochia și Dondușeni) astfel încât întreaga rețea I.P. CNSAPSA să funcționeze ca un sistem național integrat de laboratoare.

Un element central al viziunii îl constituie dezvoltarea capacităților analitice și extinderea continuă a domeniului de acreditare, inclusiv implementarea celor 51 de metode planificate în cadrul Planului de Creștere și atingerea obiectivului de minimum 413 metode acreditate până la sfârșitul anului 2027. Acest proces va contribui la consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință și la creșterea capacității instituției de a răspunde cerințelor controalelor oficiale, monitorizării naționale și comerțului internațional, inclusiv realizarea acțiunilor conform Planului de creștere aprobat prin H.G. nr.260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027.

Viziunea de dezvoltare presupune, de asemenea, modernizarea continuă a infrastructurii și echipamentelor de laborator. În contextul în care o parte semnificativă a

echipamentelor existente au o vechime de peste 10 ani și sunt afectate de uzură morală și tehnică, I.P. CNSAPSA, cu suportul fondatorului - Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) urmărește atragerea investițiilor necesare pentru înlocuirea și modernizarea acestora, astfel încât laboratoarele să dispună de tehnologii compatibile cu cerințele Uniunii Europene și cu necesitățile viitoare de dezvoltare.

În contextul dezvoltării capitalului uman I.P. CNSAPSA urmărește consolidarea echipei de specialiști prin recrutarea personalului necesar, dezvoltarea competențelor profesionale și crearea unui sistem continuu de instruire și transfer de cunoștințe. În contextul extinderii domeniului de activitate și al dezvoltării laboratoarelor regionale, investițiile în resursele umane vor reprezenta o condiție esențială pentru asigurarea sustenabilității instituționale și a menținerii competenței profesionale.

Totodată, I.P. CNSAPSA, cu suportul ANSA, își propune implementarea unui sistem informațional integrat de management al laboratoarelor (LIMS), care să asigure trasabilitatea completă a probelor, gestionarea eficientă a datelor și uniformizarea proceselor la nivelul întregii rețele de laboratoare. Digitalizarea activităților și dezvoltarea unui sistem integrat de management al calității vor contribui la creșterea eficienței operaționale și la consolidarea încrederii în rezultatele generate de instituție.

Pe termen lung, I.P. CNSAPSA urmărește dezvoltarea unui model sustenabil de finanțare, bazat pe combinarea finanțării publice destinate activităților de interes național și control oficial cu veniturile proprii generate din servicii de laborator, certificare și alte activități specializate. Acest model de finanțare mixtă este esențial pentru asigurarea funcționării stabile a laboratoarelor, menținerea acreditării, modernizarea infrastructurii și dezvoltarea continuă a capacităților instituționale.

Prin realizarea acestei viziuni, I.P. CNSAPSA va deveni până în anul 2032 o instituție modernă, performantă și sustenabilă, capabilă să ofere servicii de laborator și certificare la nivelul celor mai bune practici europene, să susțină autoritățile competente în procesul de control oficial și gestionare a riscurilor și să contribuie activ la creșterea competitivității sectorului agroalimentar și la integrarea Republicii Moldova în sistemul european de siguranță alimentară și sanitar-veterinară.

5.2. Direcții strategice prioritare de dezvoltare

În conformitate cu prevederile H.G. nr.306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029; H.G. nr.180/2024 cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces; H.G. 260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027; H.G. nr.524/2024, concluziile analizei SWOT și necesitățile identificate în cadrul evaluării

instituționale, dezvoltarea I.P. CNSAPSA în perioada 2026–2032 va fi orientată către consolidarea capacităților de laborator, modernizarea infrastructurii, extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea resurselor umane și asigurarea sustenabilității financiare și instituționale.

Din raportul de evaluare al experților externi (UNIDO) și analiza SWOT se indică foarte clar următoarele probleme și oportunități:

- infrastructură insuficient modernizată;
- dispersarea domeniului siguranței alimentare în mai multe locații;
- laboratoare regionale insuficient dezvoltate;
- deficit de personal;
- necesitatea acreditării metodelor noi;
- echipamente învechite;
- necesitatea digitalizării;
- necesitatea unui model de finanțare sustenabil;
- consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință;
- oportunități de finanțare prin UE și Planul de Creștere.

În acest context, pentru realizarea viziunii instituționale și atingerea obiectivelor de dezvoltare pentru perioada 2026–2032, I.P. CNSAPSA își va concentra eforturile asupra următoarelor direcții strategice prioritare:

Direcția strategică 1. Consolidarea și modernizarea infrastructurii de laborator

Dezvoltarea unei infrastructuri moderne și integrate pentru laboratoarele naționale și regionale, inclusiv consolidarea domeniului siguranței alimentare într-o locație unică, modernizarea spațiilor de laborator și a sistemelor tehnice, precum și crearea condițiilor necesare pentru implementarea noilor metode și tehnologii.

Direcția strategică 2. Dezvoltarea capacităților analitice și consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință

Extinderea domeniului de acreditare, implementarea metodelor noi de încercare, dezvoltarea activităților de referință și consolidarea rolului I.P. CNSAPSA în sistemul național și european de laboratoare.

Direcția strategică 3. Dezvoltarea rețelei regionale de laboratoare

Consolidarea și modernizarea laboratoarelor regionale, dezvoltarea capacităților de screening și diagnostic și integrarea acestora într-un sistem național unitar de laborator.

Direcția strategică 4. Dezvoltarea resurselor umane și consolidarea competențelor profesionale

Asigurarea resurselor umane necesare dezvoltării instituției, atragerea și menținerea specialiștilor, dezvoltarea continuă a competențelor profesionale și consolidarea expertizei tehnice și științifice.

Direcția strategică 5. Digitalizarea și modernizarea sistemelor de management

Implementarea soluțiilor digitale, dezvoltarea sistemului LIMS, consolidarea sistemului de management al calității și îmbunătățirea proceselor instituționale.

Direcția strategică 6. Consolidarea sustenabilității financiare și instituționale

Dezvoltarea unui model de finanțare mixtă, atragerea investițiilor externe, creșterea veniturilor proprii și asigurarea sustenabilității pe termen lung a infrastructurii și activităților I.P. CNSAPSA.

Direcția strategică 7. Consolidarea cooperării naționale și internaționale

Dezvoltarea colaborării cu laboratoarele de referință ale Uniunii Europene, organizațiile internaționale, mediul academic și partenerii de dezvoltare pentru transfer de cunoștințe, expertiză și investiții.

5.3. Direcții strategice prioritare

Direcțiile prioritare de dezvoltare ale I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032 au fost stabilite în baza analizei situației existente, a evaluării necesităților instituționale, a analizei SWOT și a obiectivelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană. Acestea reflectă domeniile în care sunt necesare investiții și măsuri prioritare pentru consolidarea capacităților instituționale și analitice, modernizarea infrastructurii și echipamentelor, extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea laboratoarelor regionale și asigurarea unui sistem de management performant și sustenabil.

Implementarea acestor direcții va permite consolidarea rolului I.P. CNSAPSA ca Laborator Național de Referință și dezvoltarea unei instituții moderne, capabile să răspundă eficient cerințelor legislației Uniunii Europene, necesităților autorităților competente și așteptărilor beneficiarilor serviciilor de laborator.

5.3.1. Domeniul siguranței alimentelor

În perioada 2026–2032, dezvoltarea acestui domeniu va fi orientată spre consolidarea capacităților de laborator pentru monitorizarea reziduurilor de medicamente veterinare, pesticidelor, contaminanților chimici, metalelor grele, micotoxinelor, aditivilor alimentari, indicatorilor microbiologici și a altor parametri prevăzuți de legislația europeană și națională. O prioritate strategică o constituie implementarea etapizată a noilor metode de încercare și extinderea continuă a domeniului de acreditare, în conformitate cu obiectivele Planului de Creștere pentru Republica Moldova și necesitățile programelor oficiale de monitorizare, inclusiv în contextul transpunerii legislației europene la nivel național.

Conform capacităților analitice existente, Laboratorul Controlul Calității și Siguranței Produselor Alimentare și Hranei pentru Animale nu este în capacitate de implementare a metodelor pentru parametrii conform reglementărilor UE transpuse la nivel național.

Conform Anexei 1.1, până în anul 2032 este planificată implementarea și acreditarea unui număr semnificativ de metode noi pentru determinarea contaminanților, reziduurilor de medicamente veterinare, aditivilor alimentari, indicatorilor microbiologici și indicatorilor de calitate. Printre domeniile prioritare se regăsesc determinarea fumonizinelor, toxinelor T-2 și HT-2, melaminei, nichelului, alcaloizilor de ergot, alcaloizilor tropanici și pirolizidinici, hidrocarburilor aromatice policiclice, reziduurilor de medicamente în hrana pentru animale, grupelor noi de antibiotice și substanțe farmacologic active, aditivilor alimentari, îndulcitorilor, conservanților, enterotoxinei stafilococice, histaminei, acrilamidei, vitaminelor și altor indicatori prevăzuți de legislația Uniunii Europene.

Implementarea acestor metode reprezintă o componentă esențială a obiectivului instituțional de extindere a capacităților analitice ale I.P. CNSAPSA la peste 450 de metode acreditate până în anul 2032. Această extindere va permite consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință, creșterea gradului de acoperire a cerințelor legislative europene și reducerea dependenței de laboratoarele externe pentru anumite categorii de investigații.

Analiza necesităților de dezvoltare evidențiază faptul că implementarea noilor metode presupune investiții semnificative în infrastructură, echipamente, consumabile, materiale de referință, instruirea personalului, participarea la teste de competență și acreditarea metodelor. Potrivit estimărilor prezentate în Anexa 1.1, costurile totale necesare pentru implementarea metodelor planificate în domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale se ridică la aproximativ **7,53 milioane euro**, principalele investiții fiind asociate procurării echipamentelor LC-MS/MS, GC-MS/MS, Real-Time PCR și altor tehnologii moderne indispensabile implementării cerințelor Uniunii Europene.

Concomitent cu metodele care sunt planificate pentru implementare, Laboratoarele dispun de metode acreditate, dar care sunt aplicate pe echipament, care este deja moral învechit sau care în 3-5 ani va deveni moral învechit și care necesită reînnoire. Conform Anexa nr.1 necesitățile financiare necesare sunt estimate la **460 mii euro**.

Realizarea acestor obiective este direct dependentă de consolidarea și modernizarea infrastructurii de laborator. În prezent, activitățile din domeniul siguranței alimentare sunt desfășurate în mai multe locații, inclusiv str. Murelor nr. 3, str. Meșterul Manole nr. 4 și str. Grenoble nr. 128U, ceea ce limitează utilizarea eficientă a resurselor, gestionarea echipamentelor și dezvoltarea coordonată a capacităților analitice.

În conformitate cu conceptul de reorganizare prevăzut prin H.G. nr.524/2024, I.P. CNSAPSA urmărește consolidarea activităților din domeniul siguranței alimentelor într-o infrastructură unică și funcțională, amplasată în locația din str. Meșterul Manole nr. 4. Această abordare va permite integrarea activităților microbiologice, fizico-chimice și de determinare a reziduurilor într-un singur complex de laborator, asigurând condițiile

necesare pentru amplasarea echipamentelor moderne, dezvoltarea noilor metode de încercare și implementarea cerințelor prevăzute de legislația Uniunii Europene.

Totodată, consolidarea infrastructurii va contribui la optimizarea fluxurilor operaționale, reducerea costurilor de exploatare, utilizarea eficientă a resurselor umane și materiale, implementarea unui sistem unitar de management al calității și creșterea capacității instituției de a răspunde solicitărilor autorităților competente și operatorilor economici.

Având în vedere volumul semnificativ al investițiilor necesare, dezvoltarea domeniului siguranței alimentelor va depinde de identificarea și atragerea surselor de finanțare externe și interne, inclusiv prin programe ale Uniunii Europene, proiecte de asistență tehnică și alte instrumente de sprijin destinate consolidării infrastructurii de laborator. Numai în condițiile asigurării infrastructurii adecvate, dotării cu echipamente performante și dezvoltării resurselor umane specializate va fi posibilă implementarea integrală a planului de dezvoltare a capacităților analitice și atingerea obiectivelor strategice stabilite pentru anul 2032.

5.3.2. Domeniul sănătății animalelor

În perioada 2026–2032, dezvoltarea acestui domeniu va fi orientată spre consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință și extinderea capacităților de diagnostic în domeniile bacteriologiei, virusologiei, biologiei moleculare, morfopatologiei, encefalopatiilor spongiforme transmisibile, rezistenței antimicrobiene și controlului medicamentelor de uz veterinar. Un obiectiv strategic major îl constituie implementarea metodelor moderne de diagnostic în concordanță cu legislația și acreditarea acestora în conformitate cu cerințele legislației Uniunii Europene și standardului ISO/IEC 17025.

În contextul procesului de dezvoltare instituțională și al transpunerii legislației Uniunii Europene la nivel național, perspectivele de dezvoltare ale domeniului sănătății animalelor prevăd implementarea unui număr extins de metode noi de încercare și diagnostic pentru bolile prioritare ale animalelor. Aceste acțiuni sunt în concordanță cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/429 privind bolile transmisibile ale animalelor, transpus în legislația națională prin Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală, care va intra în vigoare la data de 8 mai 2028. Totodată, se preconizează dezvoltarea capacităților de diagnostic pentru alte boli de importanță majoră pentru sănătatea animalelor, sănătatea publică și comerțul internațional cu animale și produse de origine animală.

O direcție prioritară de dezvoltare o constituie consolidarea capacităților de monitorizare a rezistenței antimicrobiene (RAM), în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. În acest sens, sunt planificate implementarea și acreditarea metodelor pentru izolarea și identificarea *Salmonella* spp., *Escherichia coli*, *Enterococcus* spp., *Campylobacter* spp., precum și a mecanismelor de rezistență antimicrobiană de tip ESBL,

AmpC, carbapenemaze și MRSA, contribuind la dezvoltarea sistemului național de monitorizare a rezistenței antimicrobiene și la integrarea datelor în sistemele europene de raportare.

În domeniul virusologiei și diagnosticului molecular, dezvoltarea va fi orientată spre extinderea utilizării tehnologiilor PCR în timp real, metodelor serologice moderne și implementarea tehnologiilor avansate de secvențiere genomică (WGS), care vor permite identificarea rapidă și caracterizarea genetică a agenților patogeni implicați în focarele de boli emergente și transfrontaliere. Implementarea tehnologiilor de secvențiere va contribui la creșterea capacității de răspuns în situații de urgență sanitar-veterinară și la consolidarea cooperării cu laboratoarele europene de referință.

Un domeniu strategic distinct îl reprezintă dezvoltarea capacităților pentru diagnosticul encefalopatiilor spongiforme transmisibile prin implementarea metodelor moderne de confirmare, inclusiv a tehnicilor histopatologice, imunohistochimice și Western Blot, necesare pentru diagnosticul și confirmarea bolilor neurodegenerative la animale. Totodată, se prevede consolidarea capacităților de morfopatologie veterinară prin implementarea tehnicilor de expertiză medico-legală veterinară și a examenului citopatologic, utilizate în diagnosticul bolilor la animale.

Nu în ultimul rând, se impune dezvoltarea domeniului toxicologiei veterinare prin extinderea capacităților de identificare și cuantificare a substanțelor toxice, a medicamentelor de uz veterinar, a reziduurilor și a altor compuși cu impact asupra sănătății animalelor. Consolidarea acestui domeniu va oferi suport științific și probatoriu autorităților competente și organelor de drept în investigarea cazurilor de intoxicații, a suspiciunilor de utilizare neconformă a medicamentelor de uz veterinar, a mortalităților de etiologie necunoscută, a cazurilor de cruzime față de animale, precum și a fraudelor și litigiilor cu impact economic și sanitar-veterinar. De asemenea, dezvoltarea expertizei toxicologice și medico-legale veterinare va contribui la furnizarea unor dovezi obiective, credibile și fundamentate științific în cadrul procedurilor administrative, contravenționale și judiciare, consolidând rolul laboratorului ca instituție națională de referință și suport tehnico-științific pentru autoritățile de control și sistemul de aplicare a legii.

Implementarea testului de determinare a titrului anticorpilor antirabici postvaccinali (FAVN) reprezintă, de asemenea, o necesitate strategică pentru consolidarea sistemului național de supraveghere și control al rabiei, facilitarea comerțului internațional și alinierea la cerințele internaționale privind circulația animalelor de companie.

Totodată, se prevede modernizarea infrastructurii și dezvoltarea condițiilor de biosiguranță și biosecuritate necesare desfășurării acestor activități la nivelul cerințelor europene.

Concomitent cu metodele care sunt planificate pentru implementare, Laboratoarele dispun de metode acreditate, dar care sunt aplicate pe echipament, și care necesită reînnoire. Conform Anexa nr.3 necesitățile financiare necesare sunt estimate la **43 mii euro**.

În perioada de implementare a Planului de dezvoltare, va fi consolidat și domeniul controlului medicamentelor de uz veterinar, prin dezvoltarea capacităților de analiză a substanțelor active și excipienților, control microbiologic al produselor medicinale veterinare și implementarea metodelor cromatografice, microbiologice, gravimetrice și potențiometrice prevăzute de legislația Uniunii Europene și de Farmacopeea Europeană (Ph. Eur.)

Dar, dezvoltarea domeniului sănătății animalelor presupune investiții semnificative în infrastructură, echipamente performante, sisteme de biosiguranță și biosecuritate, consumabile, materiale de referință, teste de competență și formarea continuă a personalului. Conform estimărilor incluse în Anexa 3.1 a capacităților analitice, necesarul investițional pentru implementarea metodelor și consolidarea capacităților de laborator în perioada 2026–2032 este estimat la aproximativ **2,27 milioane euro**.

Realizarea acestor obiective va contribui la consolidarea rolului I.P. CNSAPSA ca instituție națională de referință în domeniul sănătății animalelor, la creșterea capacității de prevenire și control al bolilor transmisibile, la îmbunătățirea nivelului de pregătire pentru situații de urgență și la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății animalelor, sănătății publice și comerțului internațional cu animale și produse de origine animală.

5.3.3. Domeniul sănătății plantelor și produselor de uz fitosanitar

Dezvoltarea domeniului sănătății plantelor și al produselor de uz fitosanitar reprezintă o componentă esențială a procesului de armonizare a Republicii Moldova cu acquis-ul Uniunii Europene și de consolidare a sistemului național de protecție fitosanitară. Acest domeniu are un rol strategic în prevenirea introducerii și răspândirii organismelor dăunătoare de carantină, monitorizarea reziduurilor de pesticide, susținerea exporturilor produselor agricole și asigurarea respectării cerințelor de siguranță și calitate aplicabile produselor vegetale.

În perioada 2026–2032, dezvoltarea domeniului va fi orientată spre consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință în domeniul sănătății plantelor, extinderea capacităților de diagnostic fitosanitar, implementarea metodelor moderne de identificare a organismelor dăunătoare și dezvoltarea capacităților analitice pentru determinarea reziduurilor de pesticide și evaluarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților.

O prioritate majoră o constituie implementarea cerințelor prevăzute de Regulamentul (UE) 2016/2031 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072, Regulamentul (CE) nr. 396/2005 privind nivelurile maxime de reziduuri de pesticide și Regulamentul (CE) nr.

1107/2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare. Implementarea integrală a acestor cerințe necesită dezvoltarea semnificativă a infrastructurii, a capacităților analitice și a domeniului de acreditare.

Conform Planului de dezvoltare, una dintre principalele priorități este implementarea metodei pentru determinarea pesticidelor și a glifosatului prin metoda LC-MS/MS, metodă indispensabilă pentru monitorizarea reziduurilor de pesticide în produsele de origine vegetală. Implementarea acestei metode necesită investiții majore în infrastructură, spații de laborator, personal calificat, echipamente analitice performante și acreditarea metodei. Costurile estimate pentru implementarea acestei capacități depășesc 938 mii euro, inclusiv pentru procurarea unui sistem LC-MS/MS, echipamente auxiliare, consumabile, instruirea personalului și acreditare.

Totodată, dezvoltarea domeniului presupune implementarea și acreditarea unor metode moderne pentru depistarea și identificarea organismelor de carantină și a agenților fitopatogeni de importanță majoră pentru agricultura Republicii Moldova, inclusiv identificarea nematozilor din genul *Meloidogyne* și diagnosticul virusului *Tomato Brown Rugose Fruit Virus (ToBRFV)* prin metode moleculare PCR. Aceste capacități sunt esențiale pentru protejarea producției agricole naționale și pentru facilitarea accesului produselor moldovenești pe piețele Uniunii Europene.

Dezvoltarea domeniului sănătății plantelor este condiționată și de modernizarea infrastructurii existente. Evaluarea capacităților actuale indică necesitatea extinderii și adaptării spațiilor de laborator pentru amplasarea echipamentelor moderne și dezvoltarea noilor metode de încercare. În acest context, sunt necesare investiții pentru modernizarea infrastructurii tehnice, inclusiv reabilitarea și extinderea spațiilor de laborator, modernizarea rețelelor electrice pentru asigurarea funcționării echipamentelor performante, îmbunătățirea sistemelor de ventilare și climatizare, dezvoltarea infrastructurii IT și crearea condițiilor necesare pentru respectarea cerințelor de mediu și biosecuritate aplicabile laboratoarelor moderne.

Totodată, implementarea noilor metode și tehnologii va necesita consolidarea resurselor umane prin instruirea personalului existent și atragerea de specialiști noi în domeniul diagnosticului fitosanitar, biologiei moleculare și analizei reziduurilor de pesticide. Dezvoltarea competențelor profesionale reprezintă o condiție esențială pentru menținerea acreditării și exercitarea funcțiilor de laborator de referință la nivel național.

Concomitent cu metodele care sunt planificate pentru implementare, Laboratoarele dispun de metode acreditate, dar care sunt aplicate pe echipament, care este deja moral învechit sau care în 3-5 ani va deveni moral învechit și care necesită reînnoire. Conform Anexa nr.2 necesitățile financiare necesare sunt estimate la **618 600 euro**.

Conform estimărilor incluse în Anexa 2.1 a capacităților analitice, necesarul investițional pentru implementarea metodelor planificate și dezvoltarea infrastructurii

domeniului sănătății plantelor și produselor de uz fitosanitar este estimat la aproximativ **1,02 milioane euro**. Aceste investiții vor contribui la extinderea domeniului de acreditare, creșterea nivelului de conformitate cu legislația Uniunii Europene și consolidarea rolului I.P. CNSAPSA în sistemul național de supraveghere și control fitosanitar.

Un alt obiectiv este dezvoltarea registrului electronic pentru produse de uz fitosanitar și fertilizanți, costul de modernizare a caruia este estimate la maxim 500 mii euro, fapt care necesita investiții externe

Pentru consolidarea capacităților naționale în domeniul autorizării produselor fitosanitare (PPP) și al evaluării riscurilor, trebuie realizate următoarele acțiuni:

- *Consolidarea capacității de evaluare a riscurilor în cadrul procesului de autorizare a produselor fitosanitare.

- *Implementarea programelor de formare pentru angajați, în vederea îmbunătățirii competențelor acestora în:

 - Evaluarea produselor fitosanitare

 - Evaluarea riscurilor în cadrul procedurii de autorizare

 - Evaluarea substanțelor active în calitate de stat membru co-raportor

(cu accent pe înțelegerea aprofundată a legislației armonizate a UE).

Prin urmare, instruirile trebuie realizate prin atragerea unor proiecte de lungă durată (1,5- 2 ani ex. PHARE, Twinning) - instrumente oferite de Uniunea Europeană sau prin contractarea experților externi, contra -cost, stagieri într-o autoritate similară din Uniunea Europeană, cu o durată de cca 60 de zile per/an pentru fiecare domeniu, ceea ce denotă că expertiza necesară nu poate fi creată rapid și nici informal.

Calcululele estimative, pentru contractarea experților externi, denotă costuri de aproximativ 200 mii Euro – investiție inițială și cca 25–30 mii Euro anual, pentru instruirea continuă.

Prin realizarea acestor obiective, I.P. CNSAPSA va consolida capacitatea Republicii Moldova de a preveni și controla riscurile fitosanitare, de a monitoriza reziduurile de pesticide conform cerințelor europene și de a susține competitivitatea și exportul produselor agricole pe piețele internaționale.

5.3.4. Domeniul băuturilor alcoolice

Domeniul testării și controlului calității băuturilor alcoolice reprezintă un sector strategic pentru economia Republicii Moldova, având în vedere importanța producției și exportului de vinuri, băuturi spirtoase și alte băuturi alcoolice pe piețele internaționale. Dezvoltarea acestui domeniu este esențială pentru asigurarea conformității produselor cu cerințele legislației Uniunii Europene, protejarea intereselor consumatorilor și susținerea competitivității producătorilor autohtoni.

În perioada 2026–2032, I.P. CNSAPSA va urmări consolidarea capacităților de laborator pentru controlul autenticității, calității și siguranței băuturilor alcoolice, precum și extinderea domeniului de acreditare în conformitate cu regulamentele europene transpuse în legislația națională. Dezvoltarea acestui domeniu va contribui la consolidarea rolului instituției în procesul de control oficial și la susținerea exporturilor produselor vitivinicole și alcoolice ale Republicii Moldova.

Conform estimărilor incluse în Anexa 4.1 a capacităților analitice, analiza necesităților evidențiază existența unui număr considerabil de metode care urmează a fi implementate și acreditate pentru respectarea integrală a cerințelor legislației Uniunii Europene.

Printre direcțiile prioritare de dezvoltare se numără implementarea metodelor pentru determinarea compușilor aromatici și de autenticitate, aditivilor alimentari, îndulcitorilor, coloranților, compușilor specifici produselor spirtoase, reziduurilor și altor parametri prevăzuți de Regulamentele (UE) nr. 2019/787, nr. 2019/935, nr. 1333/2008, nr. 1334/2008 și nr. 2870/2000. De asemenea, este prevăzută dezvoltarea capacităților pentru determinarea radiocarbonului în etanol și pentru investigarea unor indicatori avansați utilizați în evaluarea autenticității produselor alcoolice.

Realizarea acestor obiective necesită investiții semnificative în echipamente analitice moderne, inclusiv sisteme HPLC-DAD, HPLC-MS/MS, HPLC-ELSD, HPLC-PAD-ELSD și alte tehnologii specializate, precum și în consumabile, materiale de referință certificate, acreditarea metodelor și instruirea personalului. Conform estimărilor prezentate în Anexa 4.1, necesarul investițional pentru dezvoltarea integrală a domeniului este estimat la aproximativ 8,2 milioane euro.

Dezvoltarea domeniului băuturilor alcoolice este strâns legată de modernizarea infrastructurii de laborator și de consolidarea capacităților instituționale ale I.P. CNSAPSA. Implementarea metodelor planificate va necesita spații adecvate pentru amplasarea noilor echipamente, modernizarea infrastructurii tehnice, consolidarea rețelelor electrice și dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului implicat în activitățile de încercare și evaluare a conformității.

Prin implementarea acestor măsuri, I.P. CNSAPSA va crea premisele necesare pentru dezvoltarea unui laborator modern și competitiv în domeniul băuturilor alcoolice, capabil să ofere rezultate recunoscute la nivel internațional și să susțină dezvoltarea sectorului vitivinicol și al băuturilor alcoolice din Republica Moldova, în conformitate cu standardele și cerințele Uniunii Europene.

5.3.4 Domeniul calității produselor (certificare)

Dezvoltarea domeniului certificării produselor alimentare și băuturilor alcoolice reprezintă o direcție strategică importantă pentru consolidarea infrastructurii naționale de

evaluare a conformității și pentru facilitarea accesului produselor din Republica Moldova pe piețele naționale și internaționale. Prin activitatea organismelor de certificare acreditate conform cerințelor standardului SM EN ISO/IEC 17065, I.P. CNSAPSA contribuie la evaluarea conformității produselor cu cerințele legislației naționale și europene, precum și la creșterea încrederii consumatorilor și a partenerilor comerciali în calitatea produselor certificate.

În perioada 2026–2032, dezvoltarea acestui domeniu va fi orientată spre consolidarea capacităților organismelor de certificare, armonizarea continuă a procedurilor de certificare cu cerințele legislației Uniunii Europene și ale standardelor internaționale, precum și extinderea serviciilor de certificare în funcție de evoluția cadrului normativ și de necesitățile mediului de afaceri.

O direcție prioritară o constituie digitalizarea proceselor de certificare, optimizarea procedurilor administrative și consolidarea competențelor profesionale ale personalului implicat în activitățile de evaluare a conformității. Totodată, se va urmări menținerea acreditării organismelor de certificare, participarea la programe de evaluare și schimb de experiență la nivel european și implementarea bunelor practici internaționale în domeniul certificării.

Dezvoltarea domeniului va fi susținută prin consolidarea cooperării cu autoritățile competente, organismele de acreditare, instituțiile europene și organizațiile profesionale, în vederea asigurării recunoașterii serviciilor de certificare și creșterii competitivității produselor alimentare și băuturilor alcoolice produse în Republica Moldova.

Prin implementarea acestor măsuri, I.P. CNSAPSA va consolida rolul său în infrastructura națională de evaluare a conformității și va contribui la facilitarea comerțului, promovarea produselor autohtone și susținerea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova.

5.3.5. Dezvoltarea subdiviziunilor regionale

Dezvoltarea și consolidarea rețelei regionale de laboratoare reprezintă una dintre direcțiile strategice prioritare ale I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032 și constituie o condiție esențială pentru realizarea obiectivelor asumate prin Planul de Creștere al Uniunii Europene. Conform documentelor strategice și angajamentelor asumate la nivel național, până în decembrie 2027 toate cele patru laboratoare regionale – Dondușeni, Drochia, Bălți și Cahul – trebuie să fie operaționale atât pentru controalele oficiale, cât și pentru prestarea serviciilor de laborator destinate sectorului privat.

În cadrul modelului de dezvoltare a rețelei de laboratoare, Laboratorul Național de Referință din Chișinău va continua să exercite funcțiile de referință, confirmare, validare și coordonare metodologică, iar laboratoarele regionale vor dezvolta capacități de

screening și investigații de rutină, necesare susținerii programelor naționale de control și monitorizare la nivel regional și vor acționa ca și centre logistice de recepție a probelor.

Laboratorul Regional Dondușeni

Laboratorul Regional Dondușeni reprezintă una dintre subdiviziunile regionale funcționale ale I.P. CNSAPSA și dispune de experiență în efectuarea investigațiilor de laborator pentru susținerea controalelor oficiale și pentru planul de autocontrol al agenților economici. Totuși, pentru asigurarea funcționalității pe termen lung și extinderea capacităților analitice, sunt necesare investiții în modernizarea infrastructurii existente.

Prioritățile de dezvoltare includ:

- reabilitarea și modernizarea infrastructurii laboratorului;
- îmbunătățirea sistemelor de ventilație și canalizare;
- reparația și modernizarea unor spații de laborator și administrative;
- remedierea problemelor identificate la acoperiș și pardoseli;
- modernizarea rețelelor tehnice și a utilităților;
- dezvoltarea capacităților de screening și implementarea unor metode suplimentare de încercare;
- dotarea cu echipamente moderne și înlocuirea echipamentelor uzate moral și fizic.

Implementarea acestor măsuri este condiționată de identificarea și atragerea surselor financiare necesare pentru investiții în infrastructură și echipamente.

Laboratorul Regional Drochia

Laboratorul Regional Drochia este actualmente funcțional și contribuie la realizarea activităților de laborator la nivel regional. În perioada de implementare a strategiei, accentul va fi pus pe menținerea funcționalității operaționale și modernizarea graduală a infrastructurii și echipamentelor.

Principalele necesități identificate vizează:

- modernizarea infrastructurii tehnice și a spațiilor de laborator;
- îmbunătățirea condițiilor pentru amplasarea echipamentelor și implementarea unor metode noi;
- dezvoltarea capacităților de screening și extinderea serviciilor prestate;
- consolidarea resurselor umane și instruirea continuă a personalului;
- asigurarea resurselor financiare necesare întreținerii și dezvoltării infrastructurii.

Dezvoltarea laboratorului va contribui la creșterea capacității de răspuns la nivel regional și la reducerea presiunii asupra laboratoarelor centrale.

Laboratorul Regional Bălți

Conform modelului de dezvoltare prevăzut în Planul de Creștere, laboratorul din Bălți urmează să fie transformat dintr-un centru logistic într-un laborator regional complet operațional până la sfârșitul anului 2027.

În prezent, infrastructura existentă necesită investiții și lucrări de modernizare pentru a permite desfășurarea activităților de laborator. Procesul de dezvoltare va presupune:

- reabilitarea și amenajarea spațiilor de laborator;
- modernizarea rețelelor electrice, de apă, canalizare și ventilație;
- efectuarea lucrărilor de reparație necesare pentru asigurarea condițiilor de lucru;
- dotarea cu echipamente analitice și de screening;
- verificarea, calibrarea și punerea în funcțiune a echipamentelor existente;
- implementarea sistemului de management al calității conform ISO/IEC 17025;
- recrutarea și instruirea personalului necesar.

Totodată, este necesară evaluarea tehnică a echipamentelor aflate în stoc și neutilizate de mai mulți ani, pentru a determina posibilitatea utilizării acestora în cadrul laboratorului modernizat. Dezvoltarea laboratorului din Bălți necesită identificarea unor surse de finanțare dedicate atât pentru infrastructură, cât și pentru dotarea tehnică.

Laboratorul Regional Cahul

Dezvoltarea laboratorului regional Cahul reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale perioadei strategice, fiind identificată și ca risc major în Planul Strategic de Dezvoltare a infrastructurii laboratoarelor publice.

În prezent, situația este determinată de existența a două spații distincte:

- clădirea destinată domeniului siguranței alimentare, cu o suprafață de aproximativ 700 m², aflată în gestiunea ANSA;
- spațiul existent al laboratorului de sănătate animală, aflat în gestiunea I.P. CNSAPSA.

Pentru inițierea procesului de dezvoltare a laboratorului regional Cahul este necesară, în primul rând, transmiterea oficială în gestiunea I.P. CNSAPSA a clădirii administrate în prezent de ANSA.

După transferarea în gestiunea I.P. CNSAPSA a clădirii destinate domeniului siguranței alimentare și implementarea măsurilor de dezvoltare instituțională și infrastructurală, laboratorul regional Cahul va funcționa în baza unui concept integrat de organizare, care va asigura distribuirea eficientă a spațiilor, amplasarea optimă a domeniilor de activitate, organizarea direcțiilor de profil și utilizarea rațională a infrastructurii și echipamentelor disponibile.

Dezvoltarea laboratorului va permite crearea unei infrastructuri moderne și funcționale, adaptate cerințelor activităților de laborator și obiectivelor stabilite prin Planul de Creștere și H.G. nr.524/2024. În acest context, vor fi realizate lucrările necesare de modernizare a infrastructurii tehnice, inclusiv a sistemelor de încălzire, ventilație și climatizare, vor fi amenajate spațiile de laborator conform cerințelor specifice domeniilor de activitate și va fi asigurată dotarea cu echipamente și mobilier de laborator corespunzătoare.

Totodată, laboratorul regional Cahul va îndeplini și funcția de centru logistic regional pentru recepționarea, înregistrarea, gestionarea și distribuirea probelor provenite din raioanele de sud ale țării, contribuind la optimizarea fluxului de probe, reducerea timpului de transport către laboratoarele de referință și creșterea eficienței activităților de control oficial. Această funcție va consolida rolul laboratorului în cadrul rețelei naționale de laboratoare și va facilita accesul operatorilor economici și al autorităților competente la serviciile prestate de I.P. CNSAPSA.

De asemenea, va fi dezvoltată structura de personal necesară funcționării laboratorului regional, inclusiv prin recrutarea și instruirea specialiștilor, precum și prin implementarea și menținerea sistemului de management al calității conform cerințelor standardului SM EN ISO/IEC 17025.

Prin realizarea acestor măsuri, laboratorul regional Cahul va deveni o subdiviziune regională operațională și funcțională a I.P. CNSAPSA, capabilă să asigure activități de screening și investigații de rutină pentru controalele oficiale și serviciile destinate sectorului privat, precum și funcții logistice regionale, contribuind la consolidarea rețelei naționale de laboratoare și la atingerea obiectivelor prevăzute în Planul de Creștere al Uniunii Europene.

6. Planul de investiții

6.1. Modernizarea infrastructurii

Modernizarea infrastructurii reprezintă una dintre condițiile fundamentale pentru realizarea viziunii de dezvoltare a I.P. CNSAPSA și pentru consolidarea rolului instituției în calitate de Laborator Național de Referință al Republicii Moldova. Analiza situației actuale, evaluările interne, precum și concluziile Planului Dezvoltare a Infrastructurii Laboratoarelor Publice elaborat cu suportul experților internaționali (UNIDO) relevă faptul că infrastructura existentă necesită investiții semnificative pentru a răspunde cerințelor actuale și viitoare ale legislației Uniunii Europene, extinderii domeniilor de acreditare și implementării noilor metode analitice.

Modernizarea infrastructurii laboratoarelor din municipiul Chișinău

Modernizarea infrastructurii laboratoarelor din municipiul Chișinău reprezintă una dintre cele mai importante investiții strategice prevăzute pentru perioada 2026–2032, fiind direct corelată cu procesul de consolidare instituțională a I.P. CNSAPSA, exercitarea funcțiilor de Laborator Național de Referință și implementarea cerințelor prevăzute în Planul de Creștere al Uniunii Europene.

Analiza infrastructurii existente evidențiază faptul că activitățile aferente domeniului siguranței alimentelor și hranei pentru animale sunt desfășurate în prezent în mai multe locații distincte din municipiul Chișinău, inclusiv str. Murelor nr. 3, str. Grenoble nr. 128U și str. Meșterul Manole nr. 4. Această dispersare a activităților limitează utilizarea eficientă a infrastructurii, echipamentelor și resurselor umane, generează costuri operaționale suplimentare și reduce eficiența coordonării activităților de laborator.

În conformitate cu obiectivele reorganizării instituționale prevăzute prin H.G. nr. 524/2024, direcția strategică de dezvoltare urmărește consolidarea domeniului siguranței alimentelor într-o infrastructură unică, modernă și funcțională, amplasată la locația din str. Meșterul Manole nr. 4, care urmează să devină principalul centru național pentru activitățile de laborator din domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale.

Realizarea acestui obiectiv presupune:

1. identificarea și atragerea surselor de finanțare din programe europene, proiecte internaționale, fonduri externe și alte surse legale;
2. elaborarea studiilor tehnice, documentației de proiect și a devizelor de cheltuieli;
3. reabilitarea și modernizarea clădirii din str. Meșterul Manole nr. 4;
4. adaptarea spațiilor la cerințele laboratoarelor moderne și la necesitățile de amplasare a echipamentelor performante;
5. crearea infrastructurii necesare pentru implementarea noilor metode prevăzute în Planul de Creștere și Planul de dezvoltare a metodelor până în anul 2032;
6. consolidarea într-o singură locație a activităților fizico-chimice și microbiologice, reziduuri și contaminanți din domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale;
7. crearea condițiilor pentru implementarea unui sistem unic integrat de management al calității și management operațional.

Modernizarea infrastructurii va include, de asemenea:

1. extinderea și modernizarea rețelelor electrice pentru alimentarea echipamentelor de înaltă performanță;
2. modernizarea sistemelor de încălzire, ventilație și climatizare;
3. modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare;

4. amenajarea laboratoarelor specializate conform cerințelor europene;
5. modernizarea sistemelor de securitate și protecție a muncii;
6. dezvoltarea infrastructurii IT și implementarea sistemului LIMS;
7. crearea spațiilor necesare pentru amplasarea echipamentelor noi și pentru extinderea resurselor umane.

Acțiunile respective se referă la toate trei locații - str. Murelor nr. 3, str. Grenoble nr. 128U și str. Meșterul Manole nr. 4.

Prin realizarea acestor investiții, I.P. CNSAPSA va dispune de o infrastructură integrată și modernă, capabilă să susțină dezvoltarea capacităților analitice prevăzute până în anul 2032 și extinderea domeniului de acreditare la peste 450 de metode de încercare la nivel instituțional.

Pentru laboratoarele regionale Dondușeni și Drochia, prioritățile investiționale sunt orientate spre menținerea și modernizarea infrastructurii existente, prin efectuarea lucrărilor necesare de reparație și reabilitare, modernizarea rețelelor tehnice și adaptarea spațiilor la cerințele noilor activități analitice. În cazul laboratorului Dondușeni, necesitățile identificate includ modernizarea sistemelor de ventilație și canalizare, remedierea problemelor la acoperiș și pardoseli și îmbunătățirea condițiilor generale de funcționare.

Pentru laboratorul regional Bălți, dezvoltarea infrastructurii presupune transformarea acestuia într-un laborator regional complet operațional. Investițiile planificate vizează amenajarea și reabilitarea spațiilor, modernizarea rețelelor electrice, de apă, canalizare și ventilație, precum și crearea condițiilor necesare pentru instalarea și punerea în funcțiune a echipamentelor de laborator. Totodată, va fi necesară evaluarea, verificarea metrologică și calibrarea echipamentelor existente, care au fost păstrate o perioadă îndelungată fără utilizare.

Pentru laboratorul regional Cahul, dezvoltarea infrastructurii este condiționată de finalizarea transferului în gestiunea I.P. CNSAPSA a clădirii destinate domeniului siguranței alimentare, aflată în prezent în administrarea ANSA. Ulterior transferului, laboratorul va fi dezvoltat ca o structură regională integrată, care va include atât funcții de laborator pentru domeniile de competență ale I.P. CNSAPSA, cât și funcții de centru logistic regional pentru recepționarea și gestionarea probelor provenite din zona de sud a țării. Modernizarea va include reabilitarea infrastructurii tehnice, amenajarea spațiilor de laborator, dotarea cu echipamente și dezvoltarea capacităților operaționale necesare.

Realizarea obiectivelor de modernizare și dezvoltare a infrastructurii prevăzute în Planul de dezvoltare, este condiționată de identificarea și atragerea surselor financiare necesare. La moment, I.P. CNSAPSA nu dispune de resurse financiare suficiente pentru implementarea integrală a investițiilor necesare în infrastructura laboratoarelor naționale și

regionale, inclusiv pentru lucrările de reconstrucție, modernizare și extindere a spațiilor, dezvoltarea sistemelor de ventilație, climatizare, alimentare cu energie electrică și apă, modernizarea rețelelor tehnice, precum și pentru dotarea cu echipamente performante și infrastructură IT.

Având în vedere volumul semnificativ al investițiilor necesare pentru consolidarea infrastructurii din municipiul Chișinău și dezvoltarea laboratoarelor regionale Dondușeni, Drochia, Bălți și Cahul, implementarea acestor măsuri va depinde în mare măsură de accesarea surselor externe de finanțare, inclusiv a programelor și proiectelor finanțate de Uniunea Europeană, instituțiile financiare internaționale și alți parteneri de dezvoltare.

În acest context, un rol important îl va avea colaborarea cu autoritatea competentă centrală – ANSA, în vederea promovării și susținerii proiectelor investiționale, identificării oportunităților de finanțare și mobilizării resurselor necesare pentru dezvoltarea infrastructurii laboratoarelor publice. Totodată, implementarea cu succes a obiectivelor strategice va necesita includerea investițiilor prioritare în programele naționale de dezvoltare, precum și valorificarea mecanismelor de asistență externă disponibile în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Lipsa resurselor financiare necesare reprezintă unul dintre principalele riscuri pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare a infrastructurii și pentru implementarea integrală a Planului de Creștere al Uniunii Europene, inclusiv a obiectivelor privind consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință, dezvoltarea rețelei regionale de laboratoare și extinderea capacităților analitice prevăzute până în anul 2032.

6.2. Dotarea cu echipamente performante

Dezvoltarea capacităților analitice ale I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032 este strâns legată de modernizarea și completarea bazei tehnico-materiale a laboratoarelor. Implementarea cerințelor Uniunii Europene, extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea funcțiilor de Laborator Național de Referință și realizarea obiectivelor prevăzute în Planul de Creștere necesită dotarea laboratoarelor cu echipamente performante, compatibile cu tehnologiile moderne utilizate în laboratoarele europene de referință.

În prezent, laboratoarele I.P. CNSAPSA dispun de o bază tehnică dezvoltată gradual prin investiții realizate din bugetul de stat, proiecte finanțate de Uniunea Europeană și alte programe de asistență externă, dar aproximativ 25% din echipamentele utilizate în cadrul laboratoarelor au o vechime mai mare de 10 ani, iar o parte dintre acestea sunt afectate de uzură morală și tehnică.

Conform Planului de creștere (H.G. nr. 260/2025) și anexelor (Anexa 1.1-Anexa nr. 4.1) privind implementarea noilor metode, extinderea capacităților analitice până în anul 2032 presupune achiziționarea unor echipamente avansate de înaltă performanță, inclusiv

sisteme LC-MS/MS, GC-MS/MS, HPLC-DAD, echipamente PCR și biologie moleculară, sisteme pentru investigații histopatologice, imunohistochimice și alte platforme analitice necesare implementării noilor metode prevăzute de legislația europeană.

În domeniul siguranței alimentelor și hranei pentru animale, dezvoltarea metodelor privind contaminanții, reziduurile de medicamente veterinare, micotoxinele, pesticidele, aditivii alimentari și alte substanțe reglementate necesită investiții semnificative în echipamente de cromatografie și spectrometrie de masă, precum și în echipamente auxiliare, consumabile, materiale de referință și infrastructură de laborator.

Conform Anexa 1.1, pentru extinderea domeniului, principalele necesități identificate sunt:

- sisteme LC-MS/MS pentru determinarea reziduurilor de medicamente veterinare, alcaloizilor, micotoxinelor și altor contaminanți;
- sisteme GC-MS/MS pentru determinarea melaminei, compușilor organoclorurați și altor contaminanți chimici;
- sisteme HPLC pentru determinarea hidrocarburilor aromatice policiclice (HAP), toxinelor și aditivilor alimentari;
- echipamente pentru prepararea și procesarea probelor;
- sisteme de purificare a apei;
- balanțe analitice și microbalanțe;
- centrifuge, omogenizatoare, agitatoare și evaporatoare;
- frigidere și congelatoare de laborator;
- nișe chimice și sisteme de extracție;
- echipamente IT și software specializat pentru prelucrarea și gestionarea datelor analitice; materiale de referință certificate și consumabile necesare validării și acreditării metodelor.

Dezvoltarea acestui domeniu este strâns legată de implementarea etapizată a metodelor prevăzute până în anul 2032 și de atingerea obiectivelor privind extinderea domeniului de acreditare.

În domeniul sănătății animalelor, dezvoltarea capacităților de diagnostic și supraveghere presupune achiziționarea de echipamente specializate pentru bacteriologie, biologie moleculară, histopatologie, toxicologie, micologie și medicamente de uz veterinar. Implementarea metodelor noi prevăzute în Planul de Creștere necesită dotarea cu echipamente PCR, linii Western Blot, sisteme automate pentru examen histopatologic, microscopie avansată, echipamente de biosecuritate și alte sisteme necesare diagnosticării bolilor transmisibile și monitorizării rezistenței antimicrobiene.

Conform Anexa 3.1, pentru dezvoltarea domeniului, necesitățile principale includ:

- linii complete Western Blot pentru confirmarea encefalopatiilor spongiforme transmisibile;
- sisteme automate pentru examen histopatologic;

- procesoare automate de țesuturi;
- microtoame și sisteme automate de colorare a preparatelor histologice;
- microscopae performante cu sisteme de captare și analiză a imaginilor;
- sisteme pentru imunohistochimie;
- echipamente PCR și Real-Time PCR;
- centrifuge refrigerate și microcentrifuge de mare viteză;
- incubatoare și etuve;
- congelatoare de laborator (-20°C și -80°C);
- anaerostate microbiologice;
- omogenizatoare microbiologice (stomacher);
- echipamente și infrastructură pentru laboratoare cu nivel sporit de biosecuritate;
- sisteme de monitorizare și analiză a rezistenței antimicrobiene.

Aceste investiții sunt necesare pentru consolidarea funcțiilor de diagnostic, supraveghere și răspuns rapid în situații de urgență sanitar-veterinară.

În domeniul sănătății plantelor și al produselor de uz fitosanitar, implementarea metodelor pentru determinarea pesticidelor și a altor contaminanți necesită dezvoltarea unei infrastructuri analitice moderne bazate pe tehnici LC-MS/MS, GC/MS/MS și echipamente auxiliare specializate pentru pregătirea și procesarea probelor.

Conform Anexa 2.1, pentru dezvoltarea obiectivelor principalele echipamente necesare sunt:

- sistem LC-MS/MS pentru determinarea pesticidelor și a glifosatului;
- echipamente pentru mărunțirea criogenică a probelor;
- centrifuge și agitatoare magnetice;
- băi de apă și sisteme de extracție;
- dozatoare automate pentru solvenți organici;
- balanțe analitice și echipamente auxiliare de laborator;
- echipamente pentru diagnostic fitosanitar și identificarea organismelor de carantină;
- consumabile și materiale de referință certificate;
- software și sisteme informatice pentru procesarea rezultatelor și gestionarea datelor analitice.

Implementarea acestor investiții este esențială pentru dezvoltarea funcțiilor de Laborator Național de Referință în domeniul sănătății plantelor și pentru susținerea exporturilor agricole către Uniunea Europeană.

În domeniul băuturilor alcoolice, extinderea domeniului de acreditare și implementarea noilor cerințe europene necesită dotări suplimentare cu echipamente

HPLC-DAD, materiale de referință certificate și infrastructură de laborator necesară pentru determinarea unor indicatori specifici prevăzuți în legislația Uniunii Europene.

Cpnform Anexa 4.1 principalele investiții necesare includ:

- sistem HPLC-DAD pentru determinarea unor compuși specifici și aditivi alimentari;
- materiale de referință certificate (MRC);
- standarde analitice și consumabile specializate;
- echipamente auxiliare pentru prepararea și procesarea probelor;
- software pentru procesarea și interpretarea datelor analitice;
- participarea la programe de testare a competenței și validare a metodelor.

Dezvoltarea domeniului va permite extinderea investigațiilor privind aditivii alimentari, coloranții, compușii specifici băuturilor alcoolice și alți indicatori prevăzuți în legislația Uniunii Europene.

Un obiectiv important al Olanului de dezvoltare, îl constituie și dezvoltarea capacităților tehnice **ale laboratoarelor regionale**.

În cazul laboratoarelor Bălți și Cahul, pe lângă modernizarea infrastructurii, va fi necesară dotarea graduală cu echipamente pentru activități de screening și investigații de rutină, în conformitate cu Planul de creștere (H.G. nr.260/2025 și obiectivelor de implementare a cerințelor legislației europene). Pentru laboratorul Bălți, o parte din echipamentele existente necesită evaluare tehnică, verificare metrologică, calibrare și etalonare înainte de punerea în funcțiune, având în vedere că acestea au fost depozitate și neutilizate o perioadă îndelungată.

Realizarea obiectivelor de dotare cu echipamente performante este condiționată de identificarea și atragerea resurselor financiare necesare. Având în vedere valoarea ridicată a investițiilor planificate, implementarea acestora va depinde de accesarea programelor și proiectelor finanțate de Uniunea Europeană, instituțiile financiare internaționale și alți parteneri de dezvoltare, cu sprijinul autorităților competente. În acest context, dotarea laboratoarelor cu echipamente moderne reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru atingerea obiectivelor strategice ale I.P. CNSAPSA, extinderea domeniului de acreditare la peste 450 de metode până în anul 2032 și consolidarea funcțiilor de laborator național de referință la nivel european.

Laboratorul Regional Dondușeni

Laboratorul Regional Dondușeni dispune în prezent de o bază tehnică funcțională care permite desfășurarea activităților curente de laborator. Totuși, o parte din echipamentele existente au o vechime considerabilă și sunt afectate de uzură morală și tehnică, ceea ce limitează posibilitățile de dezvoltare și implementare a unor metode noi de încercare.

În contextul extinderii capacităților de laborator, sunt necesare investiții atât pentru înlocuirea graduală a echipamentelor învechite, cât și pentru dotarea cu echipamente moderne care să permită dezvoltarea activităților de microbiologie și control al calității.

Prioritățile de dotare includ:

- modernizarea echipamentelor utilizate pentru investigații microbiologice;
- înlocuirea termostatelor, etuvei, incubatoarelor și altor echipamente cu grad avansat de uzură;
- dotarea cu echipamente pentru prepararea și procesarea probelor microbiologice;
- dezvoltarea capacităților pentru determinarea indicatorilor microbiologici și a indicatorilor de calitate ai produselor alimentare și hranei pentru animale;
- achiziționarea echipamentelor auxiliare necesare implementării metodelor noi de screening și analiză;
- dezvoltarea infrastructurii IT și a sistemelor de gestionare a datelor de laborator.

Aceste investiții vor permite extinderea domeniului de activitate al laboratorului și consolidarea rolului său în cadrul sistemului regional de control oficial.

Laboratorul Regional Drochia

Laboratorul Regional Drochia dispune de capacități operaționale funcționale, însă dezvoltarea activităților prevăzute în Planul de Creștere și extinderea serviciilor de laborator necesită investiții suplimentare în echipamente, infrastructură și tehnologii moderne.

Principala direcție de dezvoltare o constituie implementarea unor metode noi de încercare și extinderea capacităților de screening pentru domeniile de competență ale I.P. CNSAPSA.

În acest context, sunt necesare:

- echipamente suplimentare pentru implementarea metodelor noi prevăzute în planurile de dezvoltare;
- modernizarea echipamentelor utilizate în investigațiile bacteriologice și microbiologice;
- dotarea cu aparatură pentru controlul indicatorilor de calitate și siguranță;
- echipamente pentru prepararea și procesarea probelor;
- sisteme moderne de măsurare și monitorizare a parametrilor de laborator;
- infrastructură IT și software necesar gestionării rezultatelor și datelor analitice.

Dezvoltarea bazei tehnice a laboratorului va permite extinderea domeniului de activitate și creșterea numărului de investigații care pot fi realizate la nivel regional, contribuind la descongestionarea laboratorului central și la îmbunătățirea eficienței sistemului național de laborator.

Pentru ambele laboratoare regionale, realizarea investițiilor planificate este condiționată de identificarea și atragerea surselor de finanțare necesare, inclusiv prin programe și proiecte

finanțate de Uniunea Europeană, parteneri externi de dezvoltare și alte mecanisme de finanțare, în cooperare cu ANSA și autoritățile competente. Dezvoltarea capacităților tehnice ale laboratoarelor regionale reprezintă o condiție esențială pentru atingerea obiectivelor de regionalizare a serviciilor de laborator și implementarea cerințelor prevăzute în Planul de Creștere până în anul 2032.

6.3. Surse de finanțare

Implementarea Planului de dezvoltare a I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032 presupune realizarea unor investiții semnificative în infrastructură, echipamente, dezvoltarea capacităților analitice, extinderea domeniului de acreditare, dezvoltarea resurselor umane, digitalizarea proceselor și consolidarea rețelei regionale de laboratoare. Având în vedere amploarea obiectivelor stabilite și necesitățile investiționale identificate, implementarea planului va necesita utilizarea unui model de finanțare diversificat și sustenabil.

Sursele de finanțare vor include, în principal, alocațiile din bugetul de stat destinate funcționării și dezvoltării instituției, precum și resurse financiare atrase din programe și proiecte finanțate de Uniunea Europeană, instituții financiare internaționale și alți parteneri de dezvoltare. Totodată, o componentă importantă o vor reprezenta veniturile proprii obținute din prestarea serviciilor de laborator și certificare, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil și cu obiectivele privind dezvoltarea unui model de finanțare mixtă.

În conformitate cu Planul de acțiuni, implementarea obiectivelor strategice privind modernizarea infrastructurii, dotarea cu echipamente performante, operaționalizarea laboratoarelor regionale și implementarea metodelor noi de încercare este condiționată de identificarea și atragerea surselor externe de finanțare. În acest context, I.P. CNSAPSA va promova proiecte investiționale și va colabora cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, ministerele de resort și partenerii de dezvoltare pentru accesarea fondurilor disponibile în cadrul programelor Uniunii Europene și al altor mecanisme de asistență externă.

Planul de dezvoltare, promovează dezvoltarea unui model de finanțare mixtă, bazat pe combinarea finanțării publice pentru activitățile de interes național și controalele oficiale cu veniturile proprii generate din serviciile prestate operatorilor economici. În acest scop, vor fi implementate măsuri privind revizuirea și actualizarea periodică a tarifelor pentru serviciile de laborator și certificare, diversificarea serviciilor oferite și creșterea ponderii veniturilor proprii, în vederea consolidării sustenabilității financiare a instituției.

Finanțarea activităților prevăzute în Planul de dezvoltare, va fi planificată etapizat, în funcție de prioritățile stabilite în Planul de acțiuni, disponibilitatea resurselor financiare și oportunitățile de atragere a investițiilor externe. Totodată, implementarea Planului de dezvoltare, va necesita o monitorizare continuă a necesarului de finanțare și adaptarea

planificării investiționale în funcție de evoluția cadrului bugetar și a programelor de finanțare disponibile.

Asigurarea resurselor financiare necesare reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru realizarea obiectivelor Planului de dezvoltare și pentru consolidarea rolului I.P. CNSAPSA ca instituție națională de referință, capabilă să răspundă cerințelor legislației Uniunii Europene și să susțină dezvoltarea sistemului național de control oficial.

7. Implementarea Planului de dezvoltare al laboratoarelor I.P. CNSAPSA

Implementarea Planului de dezvoltare al laboratoarelor I.P. CNSAPSA pentru perioada 2026–2032, va fi realizată etapizat, în conformitate cu obiectivele și direcțiile strategice stabilite în prezentul document, ținând cont de prioritățile instituționale, disponibilitatea resurselor financiare și evoluția cadrului normativ național și european.

Responsabilitatea pentru implementarea Planului de dezvoltare, îi revine conducerii I.P. CNSAPSA, cu implicarea tuturor subdiviziunilor structurale ale instituției, în funcție de domeniile de competență și responsabilitățile atribuite. Implementarea obiectivelor strategice va fi realizată în colaborare cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, autoritățile administrației publice centrale, organismele de acreditare, instituțiile partenere și partenerii de dezvoltare, în funcție de specificul fiecărei direcții de dezvoltare.

Un element esențial al implementării îl constituie asigurarea resurselor financiare necesare pentru realizarea investițiilor planificate. În acest scop, I.P. CNSAPSA va întreprinde măsuri pentru atragerea surselor de finanțare din bugetul de stat, programele și instrumentele financiare ale Uniunii Europene, proiectele de asistență externă și alte surse legale de finanțare. Totodată, instituția va continua dezvoltarea unui model sustenabil de finanțare mixtă, bazat pe combinarea finanțării publice pentru activitățile de interes național și control oficial cu veniturile proprii obținute din serviciile de laborator și certificare.

Implementarea Planului de dezvoltare va avea la bază principiile eficienței, responsabilității, transparenței și utilizării raționale a resurselor disponibile. În funcție de evoluția legislației, de necesitățile instituționale și de oportunitățile de finanțare, activitățile prevăzute pentru realizarea obiectivelor strategice vor putea fi adaptate, cu menținerea direcțiilor prioritare și a rezultatelor urmărite.

Planul de acțiuni, constituie instrumentul operațional de implementare a obiectivelor strategice și stabilește acțiunile, termenele de realizare, responsabilii, indicatorii de monitorizare și sursele potențiale de finanțare necesare pentru implementarea Planului de dezvoltare în perioada 2026–2032.

7. 1 Planul de acțiuni

Implementarea Planului de dezvoltare al laboratoarelor din cadrul Centrului Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor pentru perioada 2026–2032 se va realiza prin intermediul Planului de acțiuni, care constituie principalul instrument operațional de transpunere în practică a obiectivelor strategice și specifice stabilite în prezentul document. Planul de acțiuni, reflectă direcțiile prioritare de dezvoltare ale instituției și include măsuri concrete orientate spre consolidarea infrastructurii de laborator, dezvoltarea capacităților analitice și a funcțiilor de Laborator Național de Referință, extinderea domeniului de acreditare, modernizarea echipamentelor, dezvoltarea laboratoarelor regionale, consolidarea resurselor umane și asigurarea sustenabilității financiare și instituționale a I.P. CNSAPSA.

Acțiunile incluse în Plan, sunt corelate cu obiectivele generale și specifice, cu prevederile H.G. nr.524/2024, cu angajamentele asumate prin Planul de Creștere al Uniunii Europene pentru Republica Moldova, precum și cu necesitățile identificate în cadrul evaluărilor interne și al analizelor efectuate de experții naționali și internaționali. Pentru fiecare acțiune sunt stabiliți indicatori de realizare, termene de implementare, responsabili și surse potențiale de finanțare, ceea ce va permite monitorizarea sistematică a progresului și evaluarea gradului de realizare a obiectivelor strategice.

Implementarea Planului de acțiuni va fi realizată etapizat, în funcție de disponibilitatea resurselor financiare și de oportunitățile de atragere a investițiilor din bugetul de stat, programele Uniunii Europene, proiectele de asistență externă și alte surse legale de finanțare. În acest context, Planul de acțiuni reprezintă un instrument dinamic de management strategic, care poate fi actualizat și ajustat în funcție de evoluția cadrului normativ, a necesităților instituționale și a priorităților naționale și europene în domeniile de competență ale I.P. CNSAPSA.

Planul de acțiuni pentru implementarea Planului de dezvoltare, urmează a fi aprobat de I.P. CNSAPSA și raportat periodic către ANSA.

8. Dispoziții finale

Planul de dezvoltare al laboratoarelor I.P. Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor pentru perioada 2026–2032, reprezintă documentul strategic de referință pentru dezvoltarea instituțională și consolidarea capacităților I.P. CNSAPSA în vederea îndeplinirii funcțiilor stabilite prin legislația națională și a angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

Implementarea obiectivelor și măsurilor prevăzute în Planul de dezvoltare va contribui la modernizarea infrastructurii laboratoarelor, dezvoltarea capacităților analitice și a domeniului de acreditare, consolidarea funcțiilor de Laborator Național de Referință,

dezvoltarea rețelei regionale de laboratoare, modernizarea echipamentelor, dezvoltarea resurselor umane și asigurarea unui sistem de management performant și sustenabil.

Realizarea cu succes a Planului de dezvoltare, depinde de implicarea tuturor factorilor relevanți, de cooperarea eficientă cu autoritățile publice competente, instituțiile partenere și partenerii de dezvoltare, precum și de asigurarea resurselor financiare necesare pentru implementarea investițiilor și reformelor planificate.

Implementarea consecventă a Planului de dezvoltare, va permite dezvoltarea I.P. CNSAPSA ca instituție modernă, eficientă și competitivă, capabilă să furnizeze servicii de laborator și de evaluare a conformității la standarde europene, să răspundă prompt provocărilor din domeniile sale de competență și să contribuie la protejarea sănătății publice și animale, protecția fitosanitară, siguranța alimentelor și creșterea competitivității produselor Republicii Moldova pe piața internă și pe piețele externe.

Planul de dezvoltare, constituie cadrul de referință pentru planificarea și dezvoltarea I.P. CNSAPSA în perioada 2026–2032 și va servi drept bază pentru elaborarea programelor instituționale, atragerea investițiilor și monitorizarea progresului în atingerea obiectivelor strategice stabilite.

IP Centrul Național sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
Laboratorul Controlul Calității și Siguranței produselor alimentare, hrana pentru animale

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Metode implementate						
	Contaminanți						
	Reg 915/2023 Transpus în HG nr. 724/2024						
1	HG nr. 724/2024	Micotoxine B2	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim
2	HG nr. 724/2024	Aflatoxina B ₁	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim
3	HG nr. 724/2024	Suma dintre B1, B2, G1 și G2	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim
4	HG nr. 724/2024	Aflatoxina M1	Da/ ELISA (screening)	A	-		Lapte
5	HG nr. 724/2024	Ochratoxina A	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim
6	HG nr. 724/2024	Patulină	Da / HPLC	A	-		Sucuri
7	HG nr. 724/2024	Deoxinivalenol	Da / HPLC	A	-		PA
8	HG nr. 724/2024	Zearalenonă	Da / HPLC	A	-		PA
	HG nr. 724/202	Azotați	Da /ionometrică	A	-		Fructe, legume

9	HG nr. 724/2024	Acid erucic, inclusiv acidul erucic legat în grăsimi	Da / GC	A	-		PA
10	HG nr. 724/2024	Plumb, Cadmiu (Pb, Cd)	Da /AAS cu cuptor cu grafit (absorbție atomică cu cuptor cu grafit)	A	-		PA și hrană anim ă
11	HG nr. 724/2024	Arsen total, Mercur (As, Hg)	Da /AAS cu generare de hidruri	A	-		PA și hrană anim
12	HG nr. 724/2024	Staniu (total)	Da /AAS	A	-		
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Contaminanți și substanțe nedorite în hrana pentru animale						
	HG nr. 910/2020 transpune parțial Reg nr. 183/2005 Reg nr.767/2009 Reg (UE) nr. 68/2013 Reg (UE) 2015/786 Reg (UE) 2020/354 Directiva Comisiei 82/475/CEE Directiva 2002/32/CE						
13	HG nr. 910/2020	Nitriți	DA/spectrofotomet ric	A	-		PA și hrană anim
14	HG nr. 910/2020	Arsen (total)	Da/AAS	A	-		PA și hrană anim
15	HG nr. 910/2020	Cadmiu	Da/AAS	A	-		PA și hrană anim
16	HG nr. 910/2020	Plumb	Da/AAS	A	-		PA și hrană anim
17	HG nr. 910/2020	Mercur	Da/AAS	A	-		PA și hrană anim
18	HG nr. 910/2020	Aflatoxina B1	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim
19	HG nr. 910/2020	Ohratoxina A	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim

20	HG nr. 910/2020	Deoxinivalenol	Da / HPLC	A	-		PA și hrană anim
21	HG nr. 910/2020	Zearalenonă	Da / HPLC	A			PA și hrană anim
	Aditivi alimentari						
	Reg UE nr. 1333/2008 transpus in HG nr. 229/2013						
22	HG nr. 229/2013	Acid fosforic-E 338,Fosfați de sodiu-E 339, Fosfați de potasiu-E 340, Fosfat de calciu-E 341,Fosfați de magneziu- E 343 ,Difosfați-E	Da /spectrofotometrică Doar in produse din carne	A			produse din carne
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
		450,Trifosfați-E 451,Polifosfați-E 452.					
	Reziduuri de medicamente						
	Reg 37/2010 transpus in ord nr. 5/2021						
23		Grupa Tetraciclina: Tetraciclina + 4-epi tetraciclina (TC + epiTC), oxitetraciclina + 4-epi oxitetraciclina (OTC + epiOTC), clortetraciclina + 4-epi clortetraciclina (CTC +epiCTC),	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă, miere	A			țesut, lapte, ouă, miere

		doxicilina (DC), Metaciclina					
24		Grupa Sulfamide: sulfaclopiridazina, sulfadiazin, sulfadimetoxin, sulfaguanidina, sulfamerazina, sulfametazina, sulfametizol, sulfametoxipiridazi na, sulfametoxazol, sulfanilamida, sulfapiridina, sulfaquinoxalina, sulfatiazol, sulfisoxazol, Sulfacetamida, Sulfabenzamida Sulfadoxina, Sulfamonometoxin, Sulfamoxole, Sulfameter, Sulfaclosine,	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă, miere	A			țesut, lapte, ouă, miere
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
		Sulfaetoxypyridazi ne					

		Suulfanitrane, Sulfisomidine;					
25		Grupa Betalactamice și Cefalosporine: amoxicilina (AMOXI), ampicilina (AMPI); benzilpenicilina (PG); Penicilin V (PV), Dicloxacilin (DICLOXA), Cefalexin (LEX), Cefazolin (ZOL), Cefalonium (LON), Cefquinome (QUIN), Cefapirin (PIR), Ceftiofur (FUR), Cefuroxime, Oxacilin (OXA), Cloxacilin (CLOXA), Nafcilin (NAF), Cefoperazone (PERAZONA), Desfurio-ceftiofur (DESFUR)	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă,	A			în țesut, lapte, ouă,
26		Macrolide: spiramicina (SPIRA), eritromicina (ERI), tilmicosin	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă, miere	A			țesut, lapte, ouă, miere

		(TILM), tylosin (TYL), Josamicin, Tulatromicin(TULA), Tilvalosin (TYLVAL), Oleandromicin, Desmicosin, Gamitromicina (GAMI);					
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
27		- Quinolone: Flumequin (FLUM), Acid Nalidixic (NDX), Acid Oxolinic (OXO), Norofloxacin (NOR), Ciprofloxacin (CIPRO), Danofloxacin (DANO), Enrofloxacin (ENRO), Marbofloxacin (MARBO), Sarafloxacin (SARA), Difloxacin (DIF), Cinoxacin, Enoxacin, Fleroxacin,	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă,	A			țesut, lapte, ouă

		Lomefloxacin, Ofloxacin, Orbifloxacin, Sparfloxacin					
28		A5 Betaagoniste: Brombuterol, Clenbuterol, Isoxsuprine Zilpaterol, Salbutamol, Ractopamine	Da /LC/MS/MS Doar în țesut,	A			Doar în țesut
29		Benzimidazoli: Abendazol, Albendazol-2- aminosulfon, Albendazol sulfon, Amino-flubendazole, Amino- mebendazole, Clorsulon, Closantel Febantel, Fenbendazole, Fenbendazole sulfoxide, Fenbendazol sulfon, Flubendazol Hidroxi mebendazole, Hidroxi-tiabendazole Levamisol, Mebendazole, Niclosamide, Nitroxinil, Oxibendazol,	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă,	A			țesut, lapte, ouă

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
		Oxiclorzanide, Rafoxanide, Tiabendazol, Triclabendazol, Triclabendazol sulfon, Triclabendazol sulfoxide					
30		Coccidiostatic: Lasalocid, Nicarbazin, Salinomycin, Narasin, Robenidin, Diclazuril, Maduramicin, Monensin Halofuginona, Decoquinate	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, ouă	A			țesut, ouă
31		Corticosteroizi: Dexametazonea (DEX) Betametazone (BET), Prednisolon (PRL), Metilprednis olon (MePRL), Prednison (PRD),	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte,	A			țesut, lapte

		Cortizon (CZ), Hidrocortizon (HC), Metilprednisolon (MePRD), Flumetazona (FLU) Beclometazona (BEC), Triamcinolon acetomid (TRIA), Izoflupredona					
32		Carbadox și laquinox: Quinoxalin -2-carboxylic acid (QCA reziduu marker pentru carbadox), Metil-3-quinoxalin-2-carboxilic acid (MQCA reziduu	Da /LC/MS/MS Doar în țesut	A			Doar în țesut
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
33		Amfenicoli: Cloramfenicol, Tiamfenicol, Florfenicol, Florfenicol-amină	Da /LC/MS/MS Doar în țesut, lapte, ouă, miere	A			țesut, lapte, ouă, miere
34		Nitroimidazoli: Dimetridazole, Ronidazole,	Da /LC/MS/MS Doar în, lapte, ouă, miere	A			lapte, ouă, miere

		Metronidazole, Metronidazole-OH, Dimetridazole -OH (HMMNI), Ipronidazole, Ipronidazole-OH					
35		Avermectine: - Moxidectin, Abamectin, Doramectin, Ivermectin, Eprinomectin , Emamectin	Da /HPLC Doar în, țesut, lapte,	A			țesut, lapte,
MICROBIOLOGIE							
HG nr. 221/2009, Transpune Reg 2073							
36	HG nr. 221/2009	Determinarea și tipizarea serologică a Salmonella spp	Da	A			PA
37	HG nr. 221/2009	Detectie și numărare Listeria monocytogenes și Listeria spp.	Da	A			PA
38	HG nr. 221/2009	Determinarea numărului de colonii la 30°C	Da	A			PA
39	HG nr. 221/2009	Numarare și detectie stafilococilor coagulaza-pozitivi	Da	A			PA
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			

40	HG nr. 221/2009	Numarare Escherichia Coli beta-glucoronidază pozitivă	Da	A			PA
41	HG nr. 221/2009	Numarare Enterobacteriaceae	Da	A			PA
42	HG nr. 221/2009	Determinarea Clostridii sulfitreducătoare	Da	A			PA
43	HG nr. 221/2009	Numarare Bacterii coliforme	Da	A			PA
44	HG nr. 221/2009	Determinarea drojdiilor și mucegaiurilor	Da	A			PA
45	HG nr. 221/2009	Determinarea bacteriilor acidolactice	Da	A			PA
46	HG nr. 221/2009	(numărare) Campylobacter spp	Da	A			Țesut
47	HG nr. 221/2009	Determinarea sterilității industriale	Da	A			Conserve
48	HG nr. 221/2009	Detrminarea celuleor somatice	Da	A			Lapte
	Indicatori de calitate						
	Regulamentul (UE) 2017/2158 al Comisiei din 20 noiembrie 2017 de stabilire a măsurilor de diminuare și a nivelurilor de referință pentru reducerea prezenței acrilamidei în produsele alimentare						
49	HG 624/2020 HG 610/2023	Conținut de proteina carne și produse, pește și produse	Da/Kjeldahl	A	Echipament moral învechit, necesită reînnoire, Cost estimative- 50 000 euro		Carne, pește și produse
50	HG 158/2019 HG 910/2023	Conținut de proteina lapte și produse	Da/Kjeldahl	A	Echipament defect, Cost estimative- 50 000 euro		lapte și produse, hrană
	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice

Nr d/o			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
51	HG 624/2020 HG 610/2023, etc	Conținut de grăsime	Da/gravimetrică(So xclet)	A	Echipament moral învechit, necesită reînnoire, Cost estimative- 30 000 euro		Produse alim, orig animală
52	HG 910/2023, etc	Conținut de grăsime	Da/gravimetrică(So xclet)	A	Echipament deferct - Cost estimative- 30 000 euro		Produse non anim, hrană
53	HG nr 899/ 899 din 03-11-2017	Acizi grași saturați, nesaturați și trans	Da/GC	A			
54	HG nr. 158/2019	Trigliceride	Da/GC	A	Echipament moral învechit, necesită reînnoire, Cost estimative – 300 000 euro		
		TOTAL cost estimative necesități pentru reînnoire, ajustare – 460 000 euro					

Anexa 1.1 la Planul de dezvoltare al
laboratoarelor din cadrul I.P. Centrul Național
Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța
Alimentelor pentru perioada 2026-2032

**IP Centrul Național sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
Laboratorul Controlul Calității și Siguranței produselor alimentare, hrana pentru animale**

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Metode neimplementate						
	Contaminanți						
	Reg 915/2023 Transpus în HG nr. 724/2024						
1	HG nr. 724/2024	Fumonizine	NU	NU	Personal -15.000 euro; Instruiri externe - 20.000 euro, Consumabile - 60.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Accreditarea metodei - 30.000 euro Total:≈ 125.500 euro	2030	PA
2	HG nr. 724/2024	Toxinele T-2 și HT- 2	Da/HPLC	-	Instruiri externe - 20.000 euro, Consumabile - 60.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Accreditarea metodei - 30.000 euro Total: 110.500 euro	2028	PA
3	HG nr. 724/2024 HG nr 910/2023	Melamina	NU	NU	Necesități: Spațiu, personal Echipament - GC/MS/MS - 300.000 euro; Consumabile - 200.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 3000 euro; Accreditarea - 30.000 euro Total ≈585.000 euro	2032	PA și hrană anim
4	HG nr. 724/2024	Nichel	NU	NU	Personal -15.000 euro; Instruiri – 10.000 euro; Consumabile – 50.000	2027	PA și hrană anim

					euro; PT/ILC – 1000 euro; Acreditare – 15.000 euro Total: ≈90.000 euro		
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
5	HG nr. 724/2024	Scleroți ai ergotului și alcaloizi ai ergotului	NU	NU	Necesități: Spațiu, personal Echipament - LC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 200.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 3000 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total ≈785.000 euro	2032	PA și hrană anim
6	HG nr. 724/2024	Alcaloizi tropanici	NU	NU		2032	PA
7	HG nr. 724/2024	Acid cianhidric, inclusiv acid cianhidric legat de glicozide cianogene	NU	NU		2032	PA
8	HG nr. 724/2024	Alcaloizi pirolizidinici	NU	NU		2032	PA
9	HG nr. 724/2024	Alcaloizi din opiu	NU	NU		2032	
10	HG nr. 724/2024	Echivalenți de delta- 9-etrahidrocanabinol (Δ9-THC)	NU	NU		2032	PA
11	HG nr. 724/2024	Perclorați	NU	NU		2032	
12	HG nr. 724/2024	Dioxine și PCB-uri	NU Nu sunt posibilități și nu este rezonabil – solicitați puține și costuri mari	NU	Necesități și costuri enorme pentru deschiderea cel puțin a unei direcții (secții), astfel încât acestea să corespundă cerințelor deoarece metodele de determinare sunt foarte toxice . E mai rezonabil de transmis	-	PA și hrană anim

					probele în cel mai apropiat laborator UE.		
13	HG nr. 724/2024	Hidrocarburi aromatice policiclice (HAP-uri)	NU /HPLC	NU	Instruiri externe - 20.000 euro, Consumabile - 60.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea metodei - 30.000 euro Total: 110.500 euro	2026	PA
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
14	HG nr. 724/2024	Substanțe perfluoroalchilate	NU Nu sunt posibilități și nu este rezonabil – solicități puține și costuri mari		Necesități și costuri enorme pentru deschiderea cel puțin a unei direcții (secții), astfel încât acestea să corespundă cerințelor deoarece metodele de determinare sunt foarte toxice . E mai rezonabil de transmis probele în cel mai apropiat laborator UE.	-	Produse alim
15	HG nr. 724/2024	Suma dintre 3-monoclorpropandiol (3-MCPD) și esteri ai acizilor grași de 3-MCPD, exprimată ca 3-MCPD	NU		Necesități: Spațiu, personal Echipament - GC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 100.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 680.500 euro	2032	Produse alim
16	HG nr. 724/2024	Esterii acizilor grași glicidilici, exprimați ca glicidol	NU			2032	Produse alim
	CONTAMINANȚI ȘI substanțe nedorite în hrana pentru animale						
	HG nr. 910/2020 transpune parțial Reg nr. 183/2005 Reg nr.767/2009 Reg (UE) nr. 68/2013 Reg (UE) 2015/786 Reg (UE) 2020/354 Directiva Comisiei 82/475/CEE Directiva 2002/32/CE						
17	HG nr. 910/2020	Fluor	NU		Personal -15.000 euro; Instruiri – 10.000 euro; Consumabile – 50.000	2030	PA și hrană anim

					euro; PT/ILC – 1000 euro; Acreditare – 15.000 euro Total: ≈90.000 euro		
18	HG nr. 910/2020	Compuși organoclorurați (cu excepția dioxinelor și a PCB	NU		Echipament - GC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 100.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 680.500 euro	-	PA și hrană anim
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
19	HG nr. 910/2020	Reziduuri de medicamente	NU		Echipament - LC/MS/MS - 600.000 euro; Consumabile - 100.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 780.500 euro	2032	Hrană pentru animale
	Aditivi alimentari						
	Reg UE nr. 1333/2008 ranspus in HG nr. 229/2013						
20	HG nr. 229/2013	Acid fosforic-E 338,Fosfați de sodiu-E 339, Fosfați de potasiu-E 340, Fosfat de calciu-E 341,Fosfați de magneziu- E 343 ,Difosfați-E 450,Trifosfați-E 451,Polifosfați-E 452.	NU		Necesități: Spațiu; Personal și Echipament - LC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 100.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 680.500	2032	Produse alimentare și hrană
21	HG nr. 229/2013				Procurarea unui cromatograf pentru determinarea aditivilor de fosfați va	2032	

					putea fi folosit și pentru ddeterminarea altor grupe de aditivi (conform Reg. UE nr. 1333/2008 , polioli, ascorbați, îndulcitori, și inclusiv Acidul glutamic, Diglutamatul de magneziu menționați		
22	HG nr. 229/2013	Coloranți sintetici: E 102; E 104; E 110; E 122; E 124; E 129; etc	Da/HPLC Pentru extinderea matricilor și substanțelor active vezi necesități	-	Instruiri externe - 20.000 euro, Consumabile - 60.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea metodei - 30.000 euro Total: 110.500 euro	2028	Prod alim
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
23	HG nr. 229/2013	Îndulcitori și conșevanți	NU		Necesități: Spațiu; Personal și Echipament - LC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 100.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 680.500	2032	PA
	Reziduuri de medicamente						
	Reg 37/2010 transpus in ord nr. 5/2021						
24	HG nr. 298/2011	Nitrofurani	Da/ LC/MS/MS		Personal -15.000 euro; Instruiri – 10.000 euro; Consumabile – 50.000 euro; PT/ILC – 1000 euro; Acreditare – 15.000 euro Total: ≈90.000 euro	2026	țesut, lapte, ouă, miere
25	HG nr. 298/2011	Grupa aminoglicozide	NU		Personal -15.000 euro; Instruiri – 10.000 euro; Consumabile – 50.000 euro; PT/ILC – 1000 euro; Acreditare – 15.000 euro Total: ≈90.000 euro	2028	țesut, lapte, ouă,

26	HG nr. 298/2011	Grupa Lincosamide	NU		Personal -15.000 euro; Instruiri – 10.000 euro; Consumabile – 50.000 euro; PT/ILC – 1000 euro; Acreditare – 15.000 euro Total: ≈90.000 euro	2029	țesut, lapte, ouă,
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
27	HG nr. 298/2011	Grupa steroizi	NU		Necesități: Spațiu, personal Echipament - LC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 200.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 2000 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 782.000 euro	2030	țesut, lapte, ouă, miere
28	HG nr. 298/2011	Grupa Lactone	NU			2030	țesut, lapte, ouă, miere
29	HG nr. 298/2011	Agenți inflamatori nesteroidieni	NU			2030	țesut, lapte, ouă, miere
30	HG nr. 298/2011	Derivați perimidinici	NU			2030	țesut, lapte, ouă, miere
31	HG nr. 298/2011	Pleuromutiline	NU			2030	țesut, lapte, ouă, miere
	MICROBIOLOGIE						
	HG nr. 221/2009, Transpune Reg 2073						
32	HG nr. 221/2009	Enterotoxină stafilococică	NU		Echipament – Real-time PCR - 500.000 euro; Consumabile - 200.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 2000 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 782.000 euro	2030	Lactate
33	HG nr. 687/2024	Serotiparea Salmonella spp ,E.coli, Campylobacter pentru RAM (rezistența microbiană)	NU			2028	PA

34	HG nr. 221/2009	Histamina	NU		Consumabile - 100.000 euro; Teste de competență - 1000 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 100.000 euro	2027	Pește și produse
	Indicatori de calitate						
35	HG nr. 346 din 11-06-2025	Acrilamida	NU		Consumabile - 100.000 euro; Teste de competență - 1000 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 100.000 euro	2027	PA
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
36	LP 279/2017; HG nr 899/ 899	Conținut de carbohidrați	Nu	-	Necesități: Spațiu; Personal și Echipament - LC/MS/MS - 500.000 euro; Consumabile - 100.000 euro; Instruiri externe- 30-50.000 euro; Teste de competență - 500 euro; Acreditarea - 30.000 euro Total 680.500	2030	PA
37	HG nr 899/ 899 din 03-11-2017	Vitamine	Nu/Metoda ELISA		Personal -15.000 euro; Instruiri – 10.000 euro; Consumabile – 50.000 euro; PT/ILC – 1000 euro; Acreditare – 15.000 euro Total: ≈90.000 euro	2030	PA
	TOTAL costuri estimative necesități: - 7 531 500 euro ≈ 7,5 mil euro						

IP Centrul Național sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
Laboratorul Produse de Origine Vegetala si Produse de Uz Fitosanitar

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Metode implimentate						
	Reziduuri de pesticide în produse vegetale						
	HG 867/2023 transpune partial Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE Legea 403/2023 si 119/2004 transpun partial Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022. HG 724din 30-10-2024 transpune partial Regulamentul (UE) 2023/915 al Comisiei din 25 aprilie 2023 privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare Ord. MAIA 34/ 2025 transpune parțial Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active autorizate						
1	Legea nr. 119/2004 HG nr. 867/2023	Determinarea reziduurilor de pesticide: <i>Organoclorurate:</i> Acetoclor; Bromuconazol; Clorobenzilat; Diniconazol; Difenconazol; Endosulfan,-alfa; Endosulfan,-beta; Endosulfan sulfat; HCH,-alfa; HCH,-beta; HCH,-delta; Iprodion; Penconazol;	Da / GC-MS/MS Se planifica extinderea numarului de substante active si pe matrice de miere si vin	A	- Consumabile, Reactivi, Standarde 200 000 euro Instruiri- 2000 euro, PT- 2000 euro, Accreditare- 30 000 euro	2028	Produse de origine animală

	Ord. MAIA nr. 34/2025	Procimidon; Propiconazol; Tebuconazol; Tetradifon; Triadimefon; Triadimenol. <i>Piretroidale</i> : Bifentrin; Cipermetrin; Ciflutrin; Deltamethrin; Fenvalerat/Esfenvalerat; Lambda-cihalotrin. <i>Organofosforice</i> : Clorpirifos; Diazinon; Etion; Fosalon; Malation; Pirimifos-metil; Profenofos. <i>Nitrofenolice</i> : Azoxistrobin; Flutriafol; Kresoxim-metil; Picoxistrobin; Pirimetanil; Prometrin; Spiroxamina; Pendimetalin.			Total -234000		
--	--------------------------	---	--	--	----------------------	--	--

2	Legea nr. 119/2004 HG nr. 867/2023 Ord. MAIA nr. 34/2025	Determinarea reziduurilor de pesticide: Acetamiprid, Azoxistrobin, Benalaxil, Bendiocarb, Boscalid, Bupirimat, Buprofezin, Carbaril, Carbendazim, Cloroxuron, Clortoluron, Cimoxanil, Ciprodinil, Clofentezin, Clorantraniliprol, Clotianidin, Ciazofamid, Dietofencarb, Difenconazol, Diflubenzuron, Dimetomorf, Dimetoat, Dimoxistrobin, Diniconazol, Diuron, Epoxiconazol, Etofumesat, Etoxazol, Fenamidon, Fenarimol, Fenbuconazol, Fenhexamid, Fenoxicarb, Fenuron, Fludioxonil, Fluoxastrobin, Flusilazol, Flutolanil, Furalaxil, Furatiocarb, Hexaconazol, Hexitiazox, Imazalil, Imidacloprid, Indoxacarb, Ipconazol, Isoproturon, Lenacil, Linuron, Lufenuron, Mandipropamid, Mepanipirim, Mepronil, Metalaxil, Metalaxil-M, Metconazol, Metoprotrin, Metomil, Metribuzin, Monolinuron, Miclobutanil, Novaluron, Ometoat, Oxamil, Pencicuron, Piperonil butoxid, Piraclostrobin, Pirimicarb, Prometrin, Propiconazol, Piracarbolid, Piriproxifen,	Da / LC-MS/MS Se planifica extinderea numarului de substante active si pe matrici de miere si vin	A	-	Consumabile, Reactivi, Standarde 200 000 euro Instruiri- 2000 euro, PT- 2000 euro, Acreditare- 30 000 euro Total- 234000	2028	Produse de origine animală
---	---	---	--	----------	---	--	-------------	----------------------------

		Quinoxifen, Rotenona, Secbumeton, Spinetoram (J&L), Spiroxamina, Tebufenpirad, Teflubenzuron, Terbumeton, Tetraconazol, Tiabendazol, Tiaclopid, Tiametoxam, Triciclazol, Trifloxistrobin, Triflumuron, Triticonazol, Vamidotion, Zoxamid.					
3	HG nr. 115 din 08.02.2013	Determinarea conținutului de nitrați	Da / metoda ionometrică	A	-		Produse de origine animală

	HG 724din 30.10.2024						
4	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Determinarea ingredientelor active de pesticide: Piretroizi (cipermetrin, deltametrin, lambdacihalotrin, esfenvalerat) Clororganice (acetamiprid, boscalid) Organoazotate (azoxistrobin, kresoxim-metil, metribuzin, pendimetalin, trifloxistrobin) Acizi ariloxicarbonici (quizalofop-P-etil, quizalofopP- tefuril, fluazifop-P-butil)	Da / Gaz cromatografie cu ECD/NPD	A			Produse de uz fitosanitar (insecticide, fungicide, erbicide)
5	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Sulfoniluree (tribenuron - metil, tifensulfuron -metil, metsulfuron - metil, rimsulfuron, nicosulfuron, iodosulfuron - metil, foramsulfuron) și cetone aromatice (mesotrion)	Da / HPLC UV/VIS	A			Produse de uz fitosanitar (erbicide)
6	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Acizi ariloxicarbonici și benzoici (2,4-D, dicamba), și triazolpirimidine (florasulam)	Da / HPLC UV/VIS	A			Produse de uz fitosanitar (erbicide)

7	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Avermectine (benzoat de emamectin)	Da / HPLC UV/VIS	A			Produse de uz fitosanitar (erbicide)
8	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Pesticide clororganice (clopiraliid, clorantraniliprol)	Da / Cromatografie în strat subțire	A			Produse de uz fitosanitar (insecticide, fungicide, erbicide)
9	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Pesticide fosfororganice (glifosat)	Da / Cromatografie în strat subțire	A			Produse de uz fitosanitar (insecticide, fungicide, erbicide)
10	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG	Carbamate (pirimicarb, fenoxicarb)	Da / Cromatografie în strat subțire	A			Produse de uz fitosanitar (insecticide, fungicide, erbicide)

	1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025						
11	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Triazole (tebuconazol, penconazol, difenoconazol, folpet)	Da / Cromatografie în strat subtire	A			Produse de uz fitosanitar (insecticide, fungicide, erbicide)
12	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Pesticide organoazotate (ciprodinil, cimoxanil, metalaxil, metalaxil-M)	Da / Cromatografie în strat subtire	A			Produse de uz fitosanitar (insecticide, fungicide, erbicide)
13	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024	Pesticide clororganice (HCH- alfa, -beta, -gama, DDT, DDE, DDD)	Da/ Gaz cromatografie cu MSD	A			Obiectele mediului ambiant (sol)

	Ord. MAIA nr. 34/2025						
14	Legea nr.119/2004 Legea nr.403/2023 HG 1307/2005 HG 724din 30-10-2024 Ord. MAIA nr. 34/2025	Pesticide - Clororganice (boscalid, procimidon) - Fosfororganice (diazinon, dimetoat, clorpirifos) - Organoazotate (tebuconazol, penconazol, metalaxil, ciprodinil, pirimetanil, kresoxim-metil, ciproconazol, azoxistrobin, trifloxistrobin, difenoconazol, dimetomorf, famoxadon) - Piretroizi (lambda- cihalotrin, cipermetrin, deltametrin, esfenvalerat).	Da/ Gaz cromatografie cu MSD	A			Produse alimentare (produse vinicole, agricole)
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Calitatea Produselor						
HG 202/ 11.03.2009 transpune parțial Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2834 al Comisiei din 10 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr.1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește importurile din sectorul orezului, cel al cerealelor, cel al zahărului și cel al hameiului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2834 din 21 decembrie 2023, CELEX: 32023R2834, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1835 al Comisiei din 27 iunie 2024 HG 202/ 11.03.2009 transpune partial Regulamentul delegat (UE) 2016/1238 al Comisiei din 18 mai 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește intervenția publică și ajutoarele pentru depozitarea privată, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 206 din 30 iulie 2016, p. 15, CELEX: 02016R1238-20180207, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2018/149 al Comisiei din 15 noiembrie 2017. HG 724/30.10.2024 transpune partial Regulamentul (CEE) nr. 315/93 al Consiliului din 8 februarie 1993 de stabilire a procedurilor comunitare privind contaminanții din alimente (CELEX:31993R0315),așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (CE) nr. 596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009 , Regulamentul (UE) 2023/915 al Comisiei din 25 aprilie 2023 privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare și de abrogare							

1	HG 68 / 29-01.2009	Determinarea aspectului, culorii, gustului, mirosului	Da/metode senzoriale	A			Făină,tărâță
2	HG 202/ 11.03.2009	Determinarea aspectului, culorii, gustului, mirosulu	Da/metode senzoriale	A			Cereale
3		Determinarea aspectului, culorii, gustului, mirosulu	Da/metode senzoriale	A			Culturi oleaginoase
4	HG 15/ 10.01.2024	Determinarea aspectului, culorii, gustului, mirosulu	Da/metode senzoriale	A			Ulei vegetal
5	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea aspectului, culorii, gustului, mirosulu	Da/metode senzoriale	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
6	HG 202/ 11.03.2009 HG 775/ 03.07.2007	Determinarea aspectului, culorii, gustului, mirosulu	Da/metode senzoriale	A			Cereale, produse cerealiere, produse de panificație, paste făinoase și uleiuri vegetale
7	HG 68 / 29-01.2009	Determinarea umidității, conținutului de apă și substanțe volatile	Da/ metode gravimetrice	A			Făină,tărâță
8	HG 202/ 11.03.2009	Determinarea umidității, conținutului de apă și substanțe volatile	Da/ metode gravimetrice	A			Cereale
9		Determinarea umidității, conținutului de apă și substanțe volatile	Da/ metode gravimetrice	A			Culturi oleaginoase
10	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea umidității, conținutului de apă și substanțe volatile	Da/ metode gravimetrice	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
11	HG 15/ 10.01.2024	Determinarea umidității, conținutului de apă și substanțe volatile	Da/ metode gravimetrice	A			Ulei vegetal
12	HG 202/ 11.03.2009	Determinarea densității volumetrice	Da/ metode gravimetrice	A			Cereale

13	HG 68 / 29-01.2009	Determinarea glutenului umed	Da/ metode gravimetrice	A			Făină
14	HG 202/ 11.03.2009	Determinarea glutenului umed	Da/ metode gravimetrice	A			Cereale
15		Determinarea conținutului de ulei/grăsime	Da/ metode gravimetrice	A			Culturi oleaginoase
16	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea conținutului de ulei/grăsime	Da/ metode gravimetrice	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
17	HG 68 / 29-01.2009	Determinarea conținutului de cenușă	Da/ metode gravimetrice	A			Făină,tărâță
18	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea conținutului de cenușă	Da/ metode gravimetrice	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
19	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea celulozei brute	Da/ metode gravimetrice	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
20	HG 202/ 11.03.2009	Determinarea impurității	Da/ metode calitative	A			Cereale
21		Determinarea impurității	Da/ metode calitative	A			Culturi oleaginoase
22	HG 68 / 29-01.2009	Determinarea impurității metalomagnetice	Da/ metode calitative	A			Făină,tărâță
23	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea impurității metalomagnetice	Da/ metode calitative	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
24	HG 68 / 29-01.2009 HG 202/ 11.03.2009	Determinarea infestării cu insecte	Da/ metode calitative	A			Făină, tărâte cereale, culturi oleaginoase
25	HG 68 / 29-01.2009 HG 202/ 11.03.2009	Determinarea indicelui de cădere	Da/ metode fizice	A			Făină, cereale

26	HG 68 / 29-01.2009 HG 202/ 11.03.2009	Determinarea conținutului de substanțe proteice	Da/ metode volumetrice	A			Făină, cereale
27	HG 686/ 13.09.2012	Determinarea conținutului de substanțe proteice	Da/ metode volumetrice	A			Materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
28	HG 68 / 29-01.2009	Determinarea acidității/ indicile acidic	Da/ metode volumetrice	A			Făină, țărâță
29	HG 68 / 29-01.200	Determinarea acidității/ indicile acidic	Da/ metode volumetrice	A			Culturi oleaginoase
30	HG 15/ 10.01.2024	Determinarea acidității/ indicile acidic	Da/ metode volumetrice, GOST	A			Ulei vegetal
31	HG 15/ 10.01.2024	Determinarea acidității/indicele acidic	Da/ metode volumetrice, ISO	N În proces(extin dere domeniului la reevaluarea din 25- 27.11.2025 de către MOLDAC)		2025-2026	Ulei vegetal
32	HG724/ 30.10.2024 HG 68 / 29-01.2009 HG 202/ 11.03.2009 HG 775/ 03.07.2007	Detreminare conținutului Alfatoxinei B1	Da/cromatografie în strat subțire	N			Făină, țărâță, cereale,culturi oleaginoase, crupe, produse de panificație și paste făinoase, ulei vegetal, materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri

	HG 15/ 10.01.2024 HG 686/ 13.09.2012						
33	HG724/ 30.10.2024 HG 68 / 29-01.2009 HG 202/ 11.03.2009 HG 775/ 03.07.2007 HG 15/ 10.01.2024 HG 686/ 13.09.2012	Determinarea sumei B1, B2, G1, G2	Da/cromatografie în strat subțire	N			Făină, tărață, cereale,culturi oleaginoase, crupe, produse de panificație și paste făinoase, ulei vegetal, materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
34	HG724/ 30.10.2024 HG 68 / 29-01.2009 HG 202/ 11.03.2009 HG 775/ 03.07.2007 HG 686/ 13.09.2012	Determinarea Deoxinivalenolului	Da/cromatografie în strat subțire	N			Făină, tărață, cereale, produse de panificație și paste făinoase, crupe, materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Sănătatea plantelor						

	Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 228/2013, (UE) nr. 652/2014 și (UE) nr. 1143/2014 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivelor 69/464/CEE, 74/647/CEE, 93/85/CEE, 98/57/CE, 2000/29/CE, 2006/91/CE și 2007/33/CE ale Consiliului Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 690/2008 al Comisiei și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2019 al Comisiei						
1	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 558/2011 Ord. MAIA 140 din 6.09. 2024	Depistarea și identificarea morfologică a speciei <i>Trogoderma granarium</i>	Da/ Morfo-biometrie, microscopie	A			Produse de origine vegetală Cereale, pseudocereale, culturi tehnice, derivate din cereale altfel prelucrate, fructe uscate, semințe de legume, culturi leguminoase
2	Legea 422/2023 HG 679/2024 Ord. MAIA 140 din 6.09. 2024	Depistarea și identificarea morfologică a speciei <i>Thrips palmi</i>	Da/ Morfo-biometrie, microscopie	N	PT-300 euro Acreditarea metodei- 15.000 euro Total 15 300	2027	Plante și fructe de pepene galben, castraveți, vinete, roșii și ardei dulci -Plante și fructe de căpșune Plante decorative, flori tăiate și în ghiveci (trandafiri, crizanteme, begonii)
3	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 558/2011 HG 94/2024	Identificarea macro și microscopică a dăunătorilor de carantină și non carantina	Da/ / Morfo-biometrie, microscopie	N	Microscop 90 000 euro Instruiri 5000 euro, PT-uri- 2000 euro Acreditare- 15 000 euro Total- 112 000		

	Ord. MAIA 140 din 6.09. 2024						
4	Legea 422/2023 HG 679/2024	Depistarea, identificarea morfolologică și morfo-biometrică a nematozilor: <i>Ditylenchus destructor</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i>	Da/ Morfo- biometrie, microscopie	A			Semințe, bulbi și tuberculi
5	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 558/2011	Depistarea, identificarea morfolologică și morfo-biometrică a nematozilor: - <i>Globodera pallida</i> - <i>Globodera rostochiensis</i>	Da/ Morfo- biometrie, microscopie	A			Probe de sol, plante cu rădăcini cultivate în aer liber, tuberculi de cartof, chiști
6	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024	Izolarea și creșterea pe medii de cultură a bacteriei <i>Erwinia amylovora</i>	Da/ medii de cultură, IF, PCR	A N			Frunze, flori, fructe, ramuri, de plante din familia <i>Rozaceae</i>
7	Legea 422/2023 HG 679/2024	Izolarea și creșterea pe medii nutritive, depistarea ciupercii fitopatogene <i>Monilinia fruticola</i>	Da/ medii de cultură, PCR	A N			Frunze, flori, fructe și ramuri de plante din familia <i>Rozaceae</i>
8	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 558/2011	Depistarea și identificarea de akinetosporangilor <i>Synchytrium endobioticum</i>	Da/ morfo- biometrie, microscopie	N	Echipamente auxiliare- 5000 euro, Consumabile, reactivi- 3000 euro PT- 300 euro Acreditarea metodei 15 000 euro Total- 23300	2028	
9	Legea 422/2023	Depistarea Plum Pox Virus prin metoda imuno-enzimatică ELISA	Da/ ELISA	A			Frunze, flori, fructe și ramuri de plante din specia <i>Prunus</i> spp.

	HG 679/2024 HG 94/2024						
10	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024 HG 432/2024	Depistarea Tobacco ringspot virus și Tomato ringspot virus prin metoda imuno-enzimatică ELISA	Da/ELISA	În proces(extinderea domeniului la reevaluarea din 25-27.11.2025 de catre MOLDAC)		2025-2026	Plante leguminoase, legumicole, pomicole, decorative, forestiere, arbuști fructiferi, vița de vie (frunze, flori, lăstari, semințe)
11	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 432/2024	Diagnosticarea fitoplasmelor din grupa 16SrV - Flavescence doree (îngălbenirea aurie) și grupa 16 SrXII - A – Candidatus phytoplasma solani (înnegrirea lemnului la vița de vie)	Da/PCR(Nested)	A			Coarde, frunze de viță de vie
12	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 432/2024 HG 558/2011	Diagnosticarea Bacteriei <i>Xylella fastidiosa</i> în țesutul vegetal	Da/PCR (Uniplex)	A			Frunze, rădăcini de viță de vie, nuc, cireș, prun, caise, migdale, etc.
13	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 558/2011	Detecția bacteriei <i>Clavibacter sepedonicus</i> în tuberculi de cartof	Da/PCR(Multiple x) Imunofluorescență (IF)	A N			Frunze, tuberculi de cartof
14	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024	Detecția bacteriei <i>Erwinia amylovora</i> în țesut vegetal	Da/PCR(Nested)	N			Tesut vegetal de plante din familia Rosaceae

15	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024	Detecția bacteriei <i>Xylophilus ampelinus</i> la vița de vie	Da/PCR(Uniplex)	N			Plante de vița de vie
16	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024	Diagnosticarea virusilor fitopatogeni(Cherry Leaf Roll (CLRV), Apple stem grooving (ASGV), Apple Chlorotic Leafspot (ACLV) și Apple Mosaic (ApMV)) prin tehnica IC-RT-PCR	Da/ IC-RT-PCR	N			Plante din familia Rosaceae
17	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024	Detecția fitoplasmelor din grupul Apple proliferation (16SrX) Candidatus phytoplasma mali, Candidatus phytoplasma prunorum, Candidatus phytoplasma pyri	Da/PCR(Nested)	N			Plante din familia Rosaceae
18	Legea 422/2023 HG 679/2024	Diagnosticarea ciupercii fitopatogene <i>Monilinia fructicola</i>	Da/PCR(Uniplex)	N			Fructe, ramuri și flori ale speciilor <i>Malus spp.</i> , <i>Pyrus spp.</i> , <i>Prunus spp.</i>
19	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024 HG 558/2011	Diagnosticarea bacteriei <i>Ralstonia solanacearum</i> în tuberculide cartof	Da/PCR(Multiple x)	N			Tuberculi de cartofi
20	Legea 422/2023 HG 679/2024	Diagnosticarea bacteriei <i>Pantoea stewartii</i>	Da/PCR(Uniplex)	N			Plante și semințe de porumb
	Organisme modificat genetic OMG						
	Legea 152/09.06.22 transpune partial Directiva 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 martie 2001 privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic și de abrogare a Directivei 90/220/CEE a Consiliului						
1	Legea 152/09.06.22	Detecția organismelor modificate genetic	Da/ PCR Real-Time	A			Produse de origine vegetală

			Depistarea elementelor transgenice: Promotor CAMV 35S, terminator NOS, promotor FMV 34S, genei BAR, genei NPTII, genei PAT și elementului de tranziție CTP2:CP4-EPSPS				
2	Legea 152/09.06.22	Detecția virusului Cauliflower mosaic prin screening PCR-Real-Time	Da/ PCR-Real-Time	N			Rapița
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Calitatea materialului semincier						
	Legea 68 /05.04.2013 transpune partial Decizia Consiliului 2005/834/CE din 8 noiembrie 2005 privind echivalența controalelor selecțiilor conservative realizate în anumite țări terțe și de modificare a Deciziei 2003/17/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 29 noiembrie 2005, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Decizia (UE) 2021/537 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021 HG 713/12.09.2013 transpune partial Directiva 2002/55/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de legume, CELEX: 02002L0055, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 193 din 20 iulie 2002, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva de punere în aplicare (UE) 2021/971 a Comisiei din 16 iunie 2021; HG 915/07.12.2011 transpune parțial Directiva 2002/57/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 193 din 20 iulie 2002, CELEX: 32002L0057, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva de punere în aplicare (UE) 2024/3010A a Comisiei din 29 noiembrie 2024 HG 598/13.08.2012 transpune partial Directiva 93/49/CEE a Comisiei din 23 iunie 1993 de stabilire a fișelor care indică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească materialele de înmulțire ale plantelor ornamentale și plantele ornamentale în conformitate cu Directiva 91/682/CEE a Consiliului (CELEX: 01993L0049), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 250 din 7 octombrie 1993,						

1	Legea 68/05.04.201 3 HG 149/19.03.20 25 HG 713/12.09.20 13 HG 686/09.10.20 24 HG 915/07.12.20 11 HG 598/13.08.20 12	Determinarea purității fizice a semințelor	Da/ metode calitative	A			Cereale și leguminoase Plante oleaginoase și pentru fibre Plante furajere Legume Alte culturi Cartof
2	Legea 68/05.04.201 3 HG 149/19.03.20 25 HG 713/12.09.20 13 HG 686/09.10.20 24 HG 915/07.12.20 11	Determinarea numărului de semințe ale altor culturi	Da/ metode calitative	A			Cereale și leguminoase Plante oleaginoase și pentru fibre Plante furajere Legume Alte culture

	HG 598/13.08.20 12						
3	Legea 68/05.04.201 3 HG 149/19.03.20 25 HG 713/12.09.20 13 HG 686/09.10.20 24 HG 915/07.12.20 11 HG 598/13.08.20 12	Determinarea germinației	Da/ metode calitative	A			Cereale și leguminoase Plante oleaginoase și pentru fibre Plante furajere Legume. Alte culturi Sfeclă pentru zahăr
4	Legea 68/05.04.201 3 HG 149/19.03.20 25 HG 713/12.09.20 13 HG 686/09.10.20 24 HG 915/07.12.20 11	Determinarea umidității	Da/ metode gravimetrice	A			Cereale și leguminoase Plante oleaginoase și pentru fibre Plante furajere Legume Alte culturi

	HG 598/13.08.20 12						
	Legea 68/05.04.201 3 HG 149/19.03.20 25 HG 713/12.09.20 13 HG 686/09.10.20 24 HG 915/07.12.20 11 HG 598/13.08.20 12	Determinarea masei a una mie semințe	Da/ metode gravimetrice	A			Cereale și leguminoase Plante oleaginoase și pentru fibre Plante furajere Legume. Alte culturi
5	Legea 68 /05.04.2013 Ordin MAIA nr.150 din 03.08.200	Identificarea purității de soi prin metoda electroforezei proteinelor	Da/ metode fizice	A			Semințe de Porumb Semințe de Floarea soarelui
TOTAL cost estimative necesități pentru reînoire, ajustare – ≈ 618 600 euro							

IP Centrul Național sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
Laboratorul Produse de Origine Vegetala si Produse de Uz Fitosanitar

Metode neimplimentate							
Reziduuri de pesticide în produse vegetale							
HG 867/2023 transpune partial Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE Legea 403/2023 si 119/2004 transpun partial Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022. HG 724din 30-10-2024 transpune partial Regulamentul (UE) 2023/915 al Comisiei din 25 aprilie 2023 privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare Ord. MAIA 34/ 2025 transpune partial Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active autorizate							
1	Legea nr. 119/2004 HG nr. 867/2023 Ord. MAIA nr. 34/2025 HG 724din 30-10-2024	Determinarea pesticidelor și a glifosatului prin metoda monoreziduală	Nu/ LC/MS/MS		Necesități: Spațiu, personal Echipament - LC/MS/MS - 700.000 euro; Echipamente auxiliare(balanță, echipamente pentru mărunțirea criogenică a probelor, agitator magnetic, centrifugă, baie cu apă, dozator dispenser de solvenți organice)- 200 000 euro Consumabile și reactivi- 20.000 euro; Instruiri externe- 5.000 euro; Teste de competență - 3000		Produse de origine vegetală

					euro; Acreditarea - 30.000 euro Total ≈938.000 euro		
	Sănătatea plantelor						
	Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 228/2013, (UE) nr. 652/2014 și (UE) nr. 1143/2014 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivelor 69/464/CEE, 74/647/CEE, 93/85/CEE, 98/57/CE, 2000/29/CE, 2006/91/CE și 2007/33/CE ale Consiliului Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 690/2008 al Comisiei și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2019 al Comisiei						
1	Legea 422/2023 HG 679/2024 HG 94/2024	Depistarea și identificarea a nematozilor din genul Meloidogyne	Nu/ Metoda imunoenzimatică		Echipamente auxiliare- 5000 euro, Consumabile, reactivi- 3000 euro PT- 300 euro Acreditarea metodei 15 000 euro Total- 23300	2028	
2	Legea 422/2023 HG 679/2024	Diagnoza virusului <i>Tomato Brown rugose fruit virus</i>	Nu/ PCR	N	Reactivi, Consumabile, Kituri, Materiale de Referință 30 000 euro PT 500 euro Acreditare 30 000 euro Total- 60 500	2027	Seminte și plante de tomate, ardei
		TOTAL costuri estimative necesități: - ~ 1 021 800 euro					

I.P. Centrul Național sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
Metode acreditate

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Domeniul morfopatologie și encefalopatie spongiformă transmisivă						
	REGULAMENTUL (CE) NR. 999/2001 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă						
1.	HG Nr. 713 din 23-10-2024	Encefalopatiile spongiforme transmisive (EST)	Da/ELISA	A	Omogenizator de țesuturi(învechită)- 4000 euro Linia ELISA, spălător, (învechită)-5000 euro Cititor de microplăci (învechit)-10000 euro Centrifugă cu răcire adaptată la tuburile pentru testare (învechită)- 6000 euro		Obex bovine, ovine, caprine, cervidee
	Domeniul bacteriologie						
	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1729 a Comisiei din 17 noiembrie 2020 privind monitorizarea și raportarea rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare a Comisiei 2013/652/UE						
2	HG nr.264/2011	Izolarea și identificarea Salmonella spp.	Da/detecția și izolarea	A			Eșantioane de la găini ouătoare, pui carne și curcani
	DIRECTIVA 98/83/CE A CONSILIULUI din 3 noiembrie 1998 privind calitatea apei destinate consumului uman						
3	HG nr.182/2019	Escherichia coli și bacterii coliforme	Da/Numărarea	A			Apă potabilă, apa îmbuteliată
4		enterococi intestinali	Da/Identificarea și numărarea	A			Apă potabilă, apa îmbuteliată
5		Numărul de colonii la 22 °C	Da/Numărarea	A	Termostat (cu erori)-2000 euro		Apă potabilă, apa îmbuteliată
6		Numărul de colonii la 36°C	Da/Numărarea	A			Apă potabilă,

							apa îmbuteliată	
7		Detectarea și numărarea Pseudomonas aeruginosa	Da/ Metoda filtrării prin membrană	A			Apa îmbuteliată	
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice	
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat				
	Criterii de calitate							
8	HG Nr. 206 din 12-04-2023	Numărul de colonii la 30°C	Da/Numărarea	A			Probe de sanitație	
9		Escherichia coli	Da/Detecția	A			Probe de sanitație	
10		Bacterii coliforme	Da/Detecția	A			Probe de sanitație	
	REGULAMENTUL (CE) NR. 2074/2005 AL COMISIEI din 5 decembrie 2005 cu modificările și completările ulterioare							
11	HG Nr. 554 din 30-07-2024	Detecția paraziților în pește prin metoda examinării vizuale	Da/Detecția	A			Pește congelat (trunchi, cap, fileu, coloana vertebrală), pește viu, pește sărat, pește afumat	
	REGULAMENTUL (UE) 2016/429 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”)							
12	LEGE Nr. LP196/2024 din 25.07.2024	Febra aftoasă	Da/ELISA	A			Ser sangvin animale receptive	
13			Da /RT-PCR real time	A	Echipament PCR real time (învechit)-12000 euro Rotor pentru microplaci (lipsă)-2500 euro		Material patologic	
14		pesta porcină africană	Da /ELISA	A			Ser sangvin porcine	
15			Da /RT-PCR real time	A			Ser sangvin porcine	
16			Da /ELISA	A			Ser sangvin porcine	
17		gripa aviară cu grad înalt de patogenitate	Da /RIHA	A	pH-metru de masă (defect)-500 euro		Ser sangvin păsări	
			Da /RT-PCR real time	A			Material patologic păsări	

18		gripa aviară cu grad slab patogenă	Da /ELISA	A			Ser sangvin păsări
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
19	LEGE Nr. LP196/2024 din 25.07.2024	Infecția cu <i>Brucella abortus</i> , <i>B. melitensis</i> și <i>B. suis</i>	Da /RBT	A	Plăci pentru testul de seroaglutinare cu antigen colorat cu Roz Bengal (învechit)-500 euro		Ser sangvin bovine, ovine, caprine
			Da /RFC	A			Ser sangvin bovine, ovine, caprine
20		Infecția cu virusul rabic	Da /IFD	A			Creier animale receptive
21		Infecția cu virusul bolii limbii albastre (serotipurile 1–24)	Da /ELISA	A			Ser sangvin rumegătoare
22		Leucoza enzootică bovină	Da/ELISA	A	Agitator (VORTEX) (învechit)-300 euro Agitator (seiker Multi Bio 3D) (învechit)-350 euro		Ser sangvin bovine
23		Epididimita ovină (<i>Brucella ovis</i>)	Da /RBT	A			Ser sangvin ovine, caprine
			Da /RFC	A			Ser sangvin ovine, caprine
24		Infestarea cu <i>Varroa</i> spp. (varrooză)	Da/identificarea	A			Albine
					Total costuri – 43 000 euro		

Anexa 3.1 la Planul de dezvoltare al
laboratoarelor din cadrul I.P. Centrul Național
Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța
Alimentelor pentru perioada 2026-2032

IP Centrul Național sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
Necesită implementare

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
	Domeniul morfopatologie și encefalopatie spongiformă transmisivă						
	REGULAMENTUL (CE) NR. 999/2001 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă						
1	HG Nr. 713 din 23-10-2024	confirmare pentru EST Western Blott	Nu		Instalarea sistemului de ventilare-100000 euro LINIE WESTERN BLOT (sursă de electroforeza, Rezervoare de electroforeză cu gel proteic, Sisteme de transfer Western blot, Sisteme de procesare Western blot, Imagistica Western blot.) -75000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 1000 euro	2032	Obex bovine, ovine, caprine, cervidee
2		Examen histopatologic	Nu		Lucrări de reparatie și amenajare spațiului pentru examenul histopatologic-50000 euro Instalarea sistemului de ventilare-100000 euro Linia de examen histopatologic (hota de lucru, Procesator automat de tesuturi , Sistem de includere in parafina cu racire, Baie de flotare a tesuturilor pentru sectiuni la parafina, Microtom rotativ semiautomat de precizie, Statie automata de colorare lame, Microscop trinocular cu fluorescenta si camera foto, Stereomicroscop) – 150000 euro Aparat de fabricat gheața- 1000 euro, Instruirea personalului-5000 euro Congelatoare de laborator cu capacitate mare (3 buc.) - (-20°C) - 5600 euro Teste de competență - 5300 euro	2032	Obex bovine, ovine, caprine, cervidee
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
3		Metoda imunocitochimie	Nu		Spațiul de lucru cu biosecuritate sporită-130000 euro Etuvă/incubator-2000 euro Sistem de colorare IHC automatizată -30000 euro	2032	Obex bovine, ovine,

					Microscop optic pentru vizualizarea de înaltă precizie-4000 euro Reactivi și consumabile cheie-2000 euro Frigidere de laborator cu capacitate mare-(3 buc.) 5400 euro		caprine, cervidee
	Domeniul bacteriologie și biologie moleculară						
	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1729 a Comisiei din 17 noiembrie 2020 privind monitorizarea și raportarea rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare a Comisiei 2013/652/UE						
4	HG nr.264/2011	Izolarea și identificarea Salmonella spp.	Nu		Accesorii și consumabile - 3000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2027	Conținut cecal porcine, bovine
5		Izolarea și identificarea Escherichia coli (E. coli), bacterie comensală indicatoare;	Nu		Accesorii și consumabile - 5000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 500 euro Omogenizator (stomacher)-7000 euro	2027	Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine
6		Izolarea E. coli care produc următoarele enzime: β-lactamaze cu spectru larg (ESBL); β-lactamaze de tip AmpC (AmpC); carbapenemaze (CP)	Nu		Angajarea personalului – 9000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 1000 euro	2027	Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine
7		Prezența E. faecalis și a E. faecium, bacterii comensale indicatoare	Nu		Accesorii și consumabile - 3000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2027	Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
8		Izolare <i>Campylobacter</i> spp.	Nu		Accesorii și consumabile - 5000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 600 euro Congelator de laborator(-80°C)-6000 euro Anaerostat microbiologic-1000 euro	2028	Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine
9.		Identificarea <i>Campylobacter</i> <i>jejuni</i> (C. jejuni)	Nu		Accesorii și consumabile - 5000 euro, Echipament PCR- 120000 euro Instruiri externe – 5000 euro Centrifuga cu răcire-5000 euro Teste de competență - 1000 euro Microcentrifugă de mare viteză Capacitate maximă 12x1,5 ml- 2000 euro	2028	Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine

					Microcentrifugă de mare viteză Capacitate maximă, 24 x 2 ml-2500 euro		
10.		Identificarea <i>Campylobacter coli</i> (C. coli)	Nu		Accesorii și consumabile - 5000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 1000 euro	2028	Conținut cecal pui carne, curcani, porcine, bovine
	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/1017 A COMISIEI din 23 mai 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2020/1729 în ceea ce privește monitorizarea <i>Staphylococcus aureus</i> rezistent la metilicilină (MRSA) la porcii pentru îngrășare						
11	HG nr.264/2011	<i>Staphylococcus aureus</i> rezistent la metilicilină (MRSA)	Nu		Angajarea personalului – 9000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Instruiri externe – 5000 euro Teste de competență - 1000 euro	2029	Probe nazale de la porcine
	Domeniul virusologie						
	REGULAMENTUL (UE) NR. 576/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 12 iunie 2013 privind circulația necomercială a animalelor de companie						
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
12	HG Nr. 660 din 23-09-2022	Determinare a titrului anticorpilor antirabici postvaccinali prin metoda (FAVN) la animale de companie	Nu		Instalarea sistemului de ventilare-100000 euro Instalarea presiunii negative-100000 euro Instruiri externe -6000 euro Vaccinarea personalului din grupa de risc (5 pers.)-1500 euro Lucrări de reparație-10000 euro Ajustarea spațiilor necesare-6000 euro Angajarea personalului-specialiști și tehnicieni-36000 euro Microscop inversat fluorescent pentru investigații în câmp luminos, contrast de modulație, fluorescența și camera-40000 euro Linii de cultură-4000 euro Consumabile și accesorii-6000 euro Echipament- 15000 euro Instruiri externe – 6000 euro Teste de proficiență-4000 euro	2032	Ser sangvin pisici, câini, dihoiri domestici
	REGULAMENTUL (UE) 2016/429 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”)						
13		pesta porcină clasică	Da /ELISA	NA	Accesorii și consumabile - 5000 euro, Linia ELISA-15000 euro Teste de competență - 500 euro	2027	Ser sangvin porcine
14			Da /RT-PCR real time	NA	Instruiri externe-6000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 500 euro	2028	Material patologic porcine

15	LEGE Nr. LP196/2024 din 25.07.2024	gripa aviară cu grad slab patogenă	Da /RIHA (toate serotipurile în afară de H5,H7)	NA	Accesorii și consumabile - 5000 euro, Echipament (centrifugă)- 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2027	Ser sangvin păsări
16		gripa aviară cu grad slab patogenă	Da /RT-PCR real time	NA	Accesorii și consumabile, reagenți - 5000 euro, Teste de competență - 100 euro	2027	Material patologic păsări
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
17	LEGE Nr. LP196/2024 din 25.07.2024	pesta africană ecvină	Nu/ELISA		Accesorii și consumabile - 4000 euro, Teste de competență - 100 euro	2028	Ser sangvin cabaline
			Nu/RT-PCR real time		Instruiri externe-6000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 100 euro	2028	Sânge pe EDTA cabaline
18		Infecția cu virusul febrei Văii de Rift	Da /ELISA	NA	Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 100 euro	2028	Ser sangvin rumegătoarelor
19		Infecția cu virusul rabic	Da /biotest	NA	Frigider de laborator-3000 euro UVC/T-AR PCR cabinet-2000 euro	-	Suspensia de creier animale receptive
			Da /PCR	NA	Instruiri externe-6000 euro Vaccinarea personalului din grupa de risc (5 pers.)-1500 euro Accesorii și consumabile, reagenți - 12000 euro, Teste de competență - 100 euro	2028	Creier animalelor suspecte
20		Infecția cu virusul bolii limbii albastre (serotipurile 1–24)	Da /RT-PCR real time	NA	Instruiri externe-6000 euro Material de referință-300 euro Consumabile, accesorii-5000 euro Teste de competență - 100 euro	2026	Sânge pe EDTA, organe și țesuturi rumegătoarelor
21		Paratuberculoza	Nu/ identificarea		Instruirea externă personalului-4000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 1000 euro Tulpini de referință-2000 euro	2030	fecale proaspete, fragmente de intestin, limfonoduri mezenterice
22		Febra West Nile	Da/ELISA	NA	Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 100 euro	2029	Ser sanguin cabaline, păsări
			Da/PCR real time	NA	Instruiri externe-6000 euro Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 5000 euro	2029	Sânge organe cabaline
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice

			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
24		Infecția cu virusul dermatozei nodulare contagioase	Nu/ELISA		Accesorii și consumabile - 5000 euro, Teste de competență - 100 euro	2028	Ser sangvin bovine
			Da/PCR real time	NA	Instruiri externe-6000 euro Reagenții și consumabile - 4000 euro, Teste de competență - 300 euro	2028	Cruste, organe, sânge pe EDTA bovine
25	LEGE Nr. LP196/2024 din 25.07.2024	Variola caprinelor, ovinelor	Da/ELISA	NA	Accesorii și consumabile - 3500 euro, Teste de competență - 100 euro	2028	Ser sangvin ovine, caprine
			Da/PCR real time	NA	Reagenții și consumabile - 4500 euro, Teste de competență - 300 euro	2028	Cruste, organe, sânge pe EDTA ovine, caprine
26		Infecția cu virusul pestei micilor rumegătoare	Da/ELISA	NA	Accesorii și consumabile - 3500 euro, Teste de competență - 100 euro	2029	Ser sanguin ovine, caprine
			Da/ RT-PCR real time	NA	Instruiri externe-6000 euro Accesorii și consumabile - 3500 euro, Teste de competență - 100 euro	2029	Sânge pe EDTA, organe, tampon nazal, bucal, conjunctival ovine, caprine
27		Infecția cu <i>Burkholderia mallei</i> (morvă)	Nu/RFC		Instruire externă-5000 euro Reagenții și consumabile-3500 euro Accesorii de laborator-2000 euro Teste de competență - 500 euro	2029	Ser sangvin cabaline
28		Infecția cu virusul arteritei ecvine (AVE)	Nu/ELISA		Instruire externă-5000 euro Reagenții și consumabile-3500 euro Accesorii de laborator-2000 euro Teste de competență - 500 euro	2028	Ser sangvin cabaline
29		Anemia infecțioasă ecvină	Da/AGID	NA	Reagenții și consumabile-3500 euro Accesorii de laborator-2000 euro Teste de competență - 500 euro	2026	Ser sangvin cabaline
30		Infecția cu virusul bolii lui Aujeszky	Nu/ELISA (IgG),(IgM)		Reagenții și consumabile - 5500 euro, Teste de competență - 300 euro	2029	Ser sangvin cabaline
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
34		Micoplasmoza aviară (<i>Mycoplasma gallisepticum</i> și <i>M. meleagridis</i>)	Nu /ELISA		Instruirea externă – 3000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 300 euro	2029	Ser sangvin găini
35			Nu/RT-PCR real time		Instruirea externă – 3000 euro Reagentii și consumabile - 5000 euro	2029	tampoane traheale găini

	LEGE Nr. LP196/2024 din 25.07.2024				Teste de competență - 300 euro		și curcani, tampoane cloacale curcani, culturi bacteriene
36		Infecția cu <i>Salmonella Pullorum</i> , <i>S. Gallinarum</i> și <i>S. arizonae</i>	Nu/ Reacția de seroaglutinare rapidă pe lamă (RSAR)		Instruirea externă – 6000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2032	Ser sangvin găini
37		Infestarea cu <i>Nosema</i> spp.(nozema)	Da/Identificare spori de <i>Nosema</i> spp.	NA	Instruirea externă – 6000 euro Reagenții, consumabile-3000 euro Teste de competență - 500 euro	2028	Albini
38		Loca americană	Da/identificarea	NA	Instruirea externă – 6000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2029	puiet de albine căpăcit, fagure cu miere căpăcită, polen, ceară
39		Loca europeană	Nu/identificarea		Instruirea externă – 6000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2029	Puiet de albine necăpăcit
40		Infestarea cu <i>Tropilelapsoza</i>	Nu/ Examen macroscopic și microscopic		Instruirea externă – 5000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2028	Albine / puiet / detritus stup
41		Acarapidoza	Nu/ examen microscopic direct		Instruirea externă – 5000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2030	Albine
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
42		Ascoferoza	Nu/izolarea și identificarea		Instruirea externă – 5000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2030	Puiet de albine căpăcit și necăpăcit / detritus stup
43		Aspergiloza	Nu/ izolarea și identificarea		Ajustarea spațiilor cu respectarea cerințelor-5000 euro Hota biologică nivelul II- 25000 euro Instruirea externă – 5000 euro Reagenții și consumabile - 5000 euro Teste de competență - 500 euro	2030	Albine, Puiet de albine căpăcit și necăpăcit / detritus stup
44		Identificarea rapidă și precisă a agenșilor patogeni(virusurilor PPA, PPR, gripa aviară, boala de Newcastle, etc)	Nu/WGS		Instruirea externă-7000 euro Secvențiator(sistem electronic de citire)-180 000 euro Cartușe(flow-cell)-3000 euro Sistem fluidic-5000 euro	2032	Toate speciile de aniamle

					Software de control-4000 euro Server pentru analiza datelor-4000 euro Consumabile și reagenți necesari-3000 euro Autoclav-7500 euro Mentenanța-2000 euro		
	DIRECTIVA 2010/63/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice și completarea cu DIRECTIVA DELEGATĂ (UE) 2024/1262 A COMISIEI din 13 martie 2024 de modificare a Directivei 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele referitoare la unități și la îngrijirea și adăpostirea animalelor, precum și în ceea ce privește metodele de ucidere a animalelor						
45	LEGE Nr. 211 din 19-10-2017	Utilizarea animalelor în scopuri de diagnostic și științifice			Lurări de reconstrucție a instalațiilor pentru animale-72000 euro	2028	
	Domeniul medicamente de uz veterinar						
	REGULAMENTUL (UE) 2019/6 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 decembrie 2018 privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE						
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Acreditat /Neacreditat Sau Validat			
		Metode lichid cromatografice HPLC					
46	LEGE Nr. 119 din 05-07-2018	Determinare de substanțe active și excepțenți prin metoda HPLC (amoxicilina, ivermectina)	Nu/ HPLC		Reamenajarea spațiilor de laborator destinate medicamentelor de uz veterinar-20000 euro Instalarea și conectarea la sisteme de ventilare-5000 euro Angajarea personalului- 9000 euro Instruirea externă – 6000 euro Echipament HPLC-50000 euro Accesorii pentru echipament – 5000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro Teste de competență – 4000 euro	2028	Materii prime si produse medicinale de uz veterinar
47	LEGE Nr. 119 din 05-07-2018	Determinare de substanțe active și excepțenți prin metoda HPLC (oxitetraciclina HCl, benzilpenicilina)	Nu/ HPLC		Instruirea externă – 6000 euro Echipament gaz-cromatograf-40000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro Accesorii pentru echipament – 5000 euro Teste de competență – 4000 euro	2028	Materii prime si produse medicinale de uz veterinar
48		Determinare de substanțe active și excepțenți prin metoda HPLC (benzil penicilina, procaina)	Nu/ HPLC		Instruirea externă – 6000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro Accesorii pentru echipament – 5000 euro Teste de competență – 4000 euro	2029	Materii prime si produse medicinale de uz veterinar
49		Determinare de substanțe active și excepțenți prin metoda HPLC (cefalexina, cefadroxil)	Nu/ HPLC		Instruirea externă – 6000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro Accesorii pentru echipament – 5000 euro Teste de competență – 4000 euro	2029	Materii prime si produse medicinale de uz veterinar
50		Determinare de substanțe active și excepțenți prin metoda	Nu/ HPLC		Instruirea externă – 6000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro	2030	Materii prime si produse

		HPLC (colistin sulfat, clortetraciclina HCl)			Accesorii pentru echipament – 5000 euro Teste de competență – 4000 euro		medicinale de uz veterinar
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
51		Determinare de substanțe active și excepții prin metoda HPLC(praziquantel si metil-parahidroxibenzoat)	Nu/ HPLC		Instruirea externă – 6000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro Accesorii pentru echipament – 5000 euro Teste de competență – 4000 euro	2030	Materii prime si produse medicinale de uz veterinar
52		Determinare de substanțe active și excepții prin metoda HPLC (tiamulin hidrogen fumarat)	Nu/ HPLC		Instruirea externă – 6000 euro Standarde de referință și MRC-6000 euro Reagenți chimici și consumabile-6000 euro Accesorii pentru echipament – 5000 euro Teste de competență – 4000 euro	2030	Materii prime si produse medicinale de uz veterinar
	LEGE Nr. 119 din 05-07-2018	Control microbiologic					
53		Controlul sterilității produselor farmaceutice veterinare	Nu		Antiseruri, tulpini de referință-4000 euro Medii de culturi și consumabile-6000 euro Frigider de laborator– 5000 euro Teste de competență – 4000 euro	2028	Produse farmaceutice veterinare
54		Determinarea numărului total de germeni(bacterii anaerobe,drojdii și fungi) din produsele medicinale veterinare nonsterile	Nu		Antiseruri, tulpini de referință-4000 euro Medii de culturi și consumabile-6000 euro Teste de competență – 4000 euro Termostate-2000 euro	2028	Produse medicinale veterinare
55		Determinarea conținutului de substanțe active microbiene din forme medicinale de uz veterinar și materii prime prin metoda difuzimetrică	Nu		Instruirea externă – 6000 euro Antiseruri și medii de culturi -5000 euro Consumabile-2000 euro Teste de competență – 4000 euro	2028	Produse farmaceutice veterinare
Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități/costuri	Plan de realizare	Matrice
			Implementare / Da/Nu (tip de metodă)	Accreditat /Neacreditat Sau Validat			
56		Determinarea microorganismelor specific patogene (Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa, Staphylococcus aureus, Candida albicans, Salmonella spp.) din produsele medicinale veterinare nonsterile	Nu		Instruirea externă – 6000 euro Antiseruri și medii de culturi -5000 euro Tulpini de referință-3000 euro Consumabile-2000 euro Teste de competență – 4000 euro	2030	Produse medicinale veterinare
		Metode potențiometrice					
57		Determinarea potențiometrică a pH-ului	Nu		Teste de competență – 1000 euro	2027	Materii prime si produse

	LEGE Nr. 119 din 05-07-2018						.medicinale de uz veterinar Produse biologice	
		Metode gravimetrice						
58		Pierderea prin uscare	Nu		Cuptor de uscare-1000 euro Teste de competență – 1000 euro	2027	Materii prime și produse medicinale de uz veterinar	
59		Determinarea reziduului prin calcinare	Nu		Cuptor de calcinare-2000 euro Consumabile de laborator-1000 euro Cuptor de uscare-1000 euro Teste de competență – 1000 euro	2027	Materii prime și produse medicinale de uz veterinar	
60		Determinarea uniformității masei la comprimate	Nu		Teste de competență – 1000 euro	2027	Materii prime și produse medicinale de uz veterinar	
		Metode areometrice						
61		Determinarea densității relative cu clensimetrul electronic	Nu		Densimetru electronic-500 euro Teste de competență – 1000 euro	2027	Materii prime și produse medicinale de uz veterinar	
TOTAL				* 2 270 000 euro				

Anexa 4 la Planul de dezvoltare al
laboratoarelor din cadrul I.P. Centrul Național
Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța
Alimentelor pentru perioada 2026-2032

I.P. CENTRUL NAȚIONAL SĂNĂTATEA ANIMALELOR, PLANTELOR ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR
LABORATOR TESTARE PRODUSE ALCOOLICE

Nr d/o	Legislație	Cerință parametru	Metodă		Necesități, costuri	Plan realizare	Matrice
			Implementare DA/NU (tip metodă)	Acreditat/ Neacreditat/ Validat			
REGULAMENT EUROPEAN 1308/2013 transpus în HG nr. 356/2015							
1	HG nr. 356/2015	Tăria alcoolică	DA	A	-		
		Presiune	DA	A	-		
		pH	DA	A	-		
		Densitatea optică	DA	A	-		
		Zaharoză	DA	A	-		
		Aciditatea	DA	A	-		
		Dioxid de sulf	DA	A	-		
		Hidroximteilfurfural	DA	A	-		
		Furfurol	DA				
		Indice Folin-Ciocalteu	DA	N	Indicele nu se regăsește în HG transpusă		
		Prezența mezoinozitolului	NU	N	Indicele nu se regăsește în HG transpusă		
REGULAMENT EUROPEAN 2019/935 transpus în HG nr. 245/2024							
2	HG nr. 245/2024	Izotiocianat de alil	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 2. Instruiri – 5000 €/persoană 3. Teste de competență – 500 € 4. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 135.500 €	Realizarea în dependență de resursele aprobate	
REGULAMENT EUROPEAN 251/2014 transpus în HG nr. 741/2017							
3	HG nr. 741/2017	Tăria alcoolică	DA	A	-		

		Conținutul de zahăr	DA	A	-		
		Dioxid de carbon	DA	A	-		
REGULAMENT EUROPEAN 2019/787 transpus în HG nr. 589/2023							
4	HG nr. 589/2023	Tăria alcoolică	DA	A	-		
		Conținutul de zahăr	DA	A	-		
		Substanțe volatile	DA	A	-		
		Alcool metilic/ metanol	DA	A	-		
		Acid cianhidric	DA	N	1. Teste de competență – 500 € 2. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 30.500 €	2027	
		Extract	DA	A	-		
		Calcone	NU	N	1. Echipament HPLC-DAD– 150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Personal – 15.000 € 4. Teste de competență – 500 € 5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 295.500 €	Sunt indici care sunt testați la produse unice, care practic nu se importă.	
		Acid glicirizic	NU	N			
		Anetol	NU	N			
		Conținutul de gălbenuș de ou	NU	N			
REGULAMENT EUROPEAN 1333/2008 transpus în HG nr. 229/2013							
5	HG nr. 229/2013	E 102 (Tartrazină)	În proces de implementare	N	1. Echipament HPLC-DAD– 150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Instruiri – 5000 €/persoană 4. Teste de competență – 500 € 5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 285.500 €	2027	
		E 104 (Galben de chinolină)					
		E 110 (Sunset yellow FCF/galben-portocaliu S)					
		E 122 (Azorubină, carmoizină)					
		E 124 (Roșu ponceau 4R, roșu coșenilă A)					
		E 129 (Roșu Allura AG)					
		E 100 (Curcumină)	NU	N		Realizarea în dependență de resursele aprobate	
		E 101 (Riboflavine)	NU	N			
		E 120 (Acid carminic, carmină)	NU	N			
		E 123 (Amarant)	NU	N			
		E 150a,b,d (Caramel simplu, caramel de sulfit caustic și caramel cu sulfit de amoniu)	NU	N			

		E 150c (Caramel amoniacal)	NU	N			
		E 160b(i) (Annatto bixină)	NU	N			
		E 160b(ii) (Annatto norbixină)	NU	N			
		E 160d (Licopen)	NU	N			
		E 163 (Antocianine)	NU	N			
		E 174 (Argint)	NU	N			
		E 175 (Aur)	NU	N			
		E 200-202 (Acid sorbic – sorbat de potasiu)	DA	A	-		
		E 210-213 (Acid benzoic – benzoați)	DA	A	-		
		E 220-228 (Dioxid de sulf – sulfiți)	DA	A	-		
		E 242 (Dicarbonat de dimetil)	NU	N	1. Echipament HPLC-DAD– 150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Instruiri – 5000 €/persoană 4. Teste de competență – 500 € 5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 285.500 €	Realizarea în dependență de resursele aprobate	
		E 246 (Glicolipide)	NU	N	1. Echipament HPLC-MS/MS - 500.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Personal – 15.000 € 4. Instruiri – 5000 €/persoană 5. Teste de competență – 500 € 6. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 650.500 €		
		E 270 (Acid lactic)	DA	A	-		
		E 300 (Acid ascorbic)	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 60.000 € 2. Teste de competență – 500 €	AN nu coține nivel maxim admisibil	
		E 301 (Ascorbat de sodiu)	NU	N			

					3. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 90.500 €	pentru majoritatea băuturilor, nu este rezonabil de implementat	
		E 330 (Acid citric)	DA	A	-		
		E 334-337 și E 354 (Acid tartric – tartrați)	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 60.000 € 2. Teste de competență – 500 € 3. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 90.500 €		
		E 338-452 (Acid fosforic – fosfați – di-, tri- și polifosfați)	NU	N	1. Echipament HPLC-MS/MS - 500.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Personal – 15.000 € 4. Instruiri – 5000 €/persoană 5. Teste de competență – 500 € 6. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 650.500 €		
		E 353 (Acid metatartaric)	NU	N			
		E 405 (Alginat de propan-1, 2-diol)	NU	N			
		E 414 (Gumă arabică (gumă de acacia))	NU	N			
		E 416 (Guma de karaya)	NU	N			
		E 432-436 (Polisorbați)	NU	N			
		E 444 (Acetat izobutirat de zaharoză)	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 2. Instruiri – 5000 €/persoană 3. Teste de competență – 500 € 4. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 135.500 €		
		E 445 (Esteri glicerici ai rășinilor din lemn)	NU	N			
		E 473-474 (Esteri ai zaharozei cu acizi grași – sucrogliceride)	NU	N	1. Echipament HPLC-ELSD - 150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Instruiri – 5000 €/persoană 4. Teste de competență – 500 €		
		E 475 (Esteri poliglicerici ai acizilor grași)	NU	N			
		E 481-482 (Stearoil-2-lactilați)	NU	N			

					5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 285.500 €		
		E 499 (Steroli vegetali bogați în stigmasterol)	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 2. Instruiri – 5000 €/persoană 3. Teste de competență – 500 € 4. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 135.500 €		
		E 900 (Dimetil polisiloxan)	NU	N			
		E 950 (Acesulfam K)	DA	A	-		
		E 951 (Aspartam)	DA	A	-		
		E 954 (Zaharină și sărurile sale de Na, K și Ca)	DA	A	-		
		E 955 (Sucraloză)	NU	N	Echipament HPLC-PAD-ELSD-200.000 € Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € Instruiri – 5000 €/persoană Teste de competență – 500 € Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 335.500 €		
		E 959 (Neohesperidină DC)	NU	N			
		E 960a – 960d (Glicozide steviolice)	NU	N			
		E 961 (Neotam)	NU	N			
		E 962 (Sare de aspartam-acesulfam)	NU	N			
		E 969 (Advantam)	NU	N			
		E 999 (Extract de Quillaia)	NU	N			
		E 1105 (Lizozim)	NU	N			
		E 1200 (Polidextroză)	NU	N			
REGULAMENT EUROPEAN 2870/2000							
6	Nu este transpus la moment	Tăria alcoolică	DA	A	-		
		Extract sec total	DA	A	-		
		Substanțele volatile (aldehide, alcoolii superiori, acetat de etil) și metanolul	DA	A	-		
		Aciditatea volatilă	DA	A	-		
		Zaharuri totale	DA	A	-		
		Anetol	NU	N	Referire la indicii în HG nr. 589/2023 (a se vedea indicii mai sus)	Sunt indici care sunt testați la produse unice, care	
		Acid glicirizic	NU	N			
		Calcone	NU	N			
		Gălbenuș de ou	NU	N			

						practic nu se importă.	
		Determinarea compușilor din lemn: furfural, 5-hidroximetilfurfural, 5-metilfurfural, vanilină, aldehydă siringică, aldehydă coniferilică, sinapaldehydă, acid galic, acid elagic, acid vanilic, acid siringic și scopoletină	În proces de implementare	N	1. Instruiri – 5000 €/persoană 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 60.000 € 3. Teste de competență – 500 € 4. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 95.500 €	2027	
		Determinarea conținutului de radiocarbon în etanol	NU	N	1. Estimare aproximativă echipament– 3.000.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Instruiri – 5000 €/persoană 4. Teste de competență – 500 € 5. Acreditarea metodei - 30.000 € 6. Personal - 15.000 € TOTAL: 3.150.500 €		
REGULAMENT EUROPEAN 1334/2008 transpus în HG nr. 1245/2018							
7	REGULAMENT EUROPEAN 1334/2008	Acid 4-amino-5-(3-(izopropilamino)-2,2-dimetil-3-oxopropoxi)-2-metil chinolin-3-carboxilic	NU	N	1. Echipament HPLC-DAD -150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Teste de competență – 500 € 4. Instruiri – 5000 €/persoană 5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 285.500 €		
		Sarea hemisulfat mono hidrat a acidului 4-amino- 5-(3-(izopropilamino)-2, 2- dimetil-3-oxopropoxi)-2 metilchinolin-3-carboxilic	NU	N			
		2-Fenilcrotonaldehydă	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 2. Teste de competență – 500 € 3. Instruiri – 5000 €/persoană 4. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 135.500 €		
		5-Metil-2-fenilhex-2-enal	NU	N			

8	HG nr. 1245/2018 comun cu RE 1334/2008	D-Camfor	NU	N	1. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 2. Teste de competență – 500 € 3. Instruiri – 5000 €/persoană 4. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 135.500 €		
		Hidroclorură de chinină	NU	N	1. Echipament HPLC-DAD -150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 100.000 € 3. Teste de competență – 500 € 4. Instruiri – 5000 €/persoană 5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 285.500 €		
		Sulfat de chinină	NU	N			
		Monoclorhidrat de chinină dihidrat	NU	N			
		Clorură de amoniu	NU	N			
		Rebaudiozidă A	NU	N			
		Acid glicirizic	NU	N	Referire la indicii în HG nr. 589/2023 (a se vedea indicii mai sus)		
		Acid glicirizic amoniacal	NU	N			
9	Numai în HG nr. 1245/2018	Deca-2,4-dien-1-ol	NU	N	1. Echipament HPLC-DAD -150.000 € 2. Consumabile, standarde de referință certificate (MRC) – 500.000 € 3. Teste de competență – 500 € 4. Instruiri – 10.000 €/persoană 5. Personal – 15.000 € 5. Acreditarea metodei - 30.000 € TOTAL: 705.500 €		
		Hexa-2,4-dien-1-ol	NU	N			
		Hepta-2,4-dien-1-ol	NU	N			
		Nona-2,4-dien-1-ol	NU	N			
		Hexa-2(trans),4(trans)-dienal	NU	N			
		Nona-2,4-dienal	NU	N			
		2,4-Decadienal	NU	N			
		Hepta-2,4-dienal	NU	N			
		Penta-2,4-dienal	NU	N			
		Undeca-2,4-dienal	NU	N			
		Dodeca-2,4-dienal	NU	N			
		Deca-2(trans),4(trans)-dienal	NU	N			
		Deca-2,4,7-trienal	NU	N			
		tr-2, tr-4-Nonadienal	NU	N			
		tr-2, tr-4-Undecadienal	NU	N			
		Acetat de hexa-2,4-dienil	NU	N			
		Octa-2(trans),4(trans)-dienal	NU	N			

		Nona-2,4,6-trienal	NU	N			
		2,4-Octadienal	NU	N			
		tr-2, tr-4-Nonadienal	NU	N			
		Teobromină	NU	N			
		3-[(4-amino-2,2-dioxido-1H-2,1,3-benzotiadină-5-il)oxi]-2,2-dimetil-N-propilpropanamidă	NU	N			
		Cafeină	DA	A	-		
REGULAMENT EUROPEAN 2023/915 transpus în HG nr. 724/2024							
10	HG nr. 724/2024	Aflatoxina B1, B2, G1, G2	DA	A	-		
		Aflatoxina M1	DA	A	-		
		Ochratoxina A	DA	A	-		
		Patulina	DA	A	-		
		Deoxinivalenol	DA	A	-		
		Zearalenona	DA	A	-		
		Plumb	DA	A	-		
		Cadmiu	DA	A	-		
		Arsen total	DA	A	-		
		Staniu total	DA	A	-		
	TOTAL				8.200.000 €		